

DÖVLƏT İMTAHAN
MƏRKƏZİ
| dim.gov.az

I QURUP KİMYA

2024

QƏBUL İMTAHANI

ALİ TƏHSİL MÜƏSSISƏLƏRİNƏ QƏBUL
İMTAHANI MODELİNƏ UYGUN

2

DG

GÜNEL
DADAŞOVA

VARIANT SINAQ İMTAHANI

Müəllim, şagird
abituriyentlər üçün
vəsait

HƏDİYYƏ KUPONU
ORİJİNAL NƏŞRİ AL

KUPON 2-Cİ SƏHİFƏ

ABİTURIYENT
jurnalı redaksiyası
| abiturient.az

10 variant mövzular üzrə

10 variant tam proqram üzrə

SINAQ İMTAHANI №

1

MÖVZULAR

- ✓ Kimyanın ilk anlayışları
- ✓ Maddə miqdarı
- ✓ Avoqadro qanunu
- ✓ Atomun quruluşu
- ✓ Dövri qanun
- ✓ Elementlərin dövri sistemi

SINAĞIN
DÜZGÜN
CAVABLARI

1.

Maddə	Ərimə temperaturu, °C	Qaynama temperaturu, °C
X	+20	+120
Y	-10	+80
Z	+10	+90

Hansı temperaturda hər üç maddə eyni aqreğat halındadır?

- A) +5
- B) -5
- C) +15
- D) +100
- E) +25

2. Hansı qarışıqlar distillə üsulu ilə ayrılır?

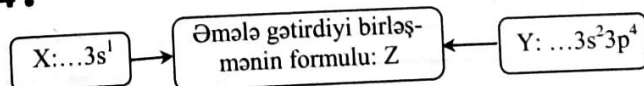
1. Etil spirti və su
2. Benzin və su
3. Xörək duzu və su
4. Sirkə turşusu və su

- A) 1, 2
- B) 3, 4
- C) 2, 4
- D) 1, 4
- E) 2, 3

3. Hansı elementin valent elektronları sayı ümumi elektronların sayının 75%-ni təşkil edir?

- A) $_{12}\text{Mg}$
- B) $_{6}\text{C}$
- C) $_{20}\text{Ca}$
- D) $_{16}\text{S}$
- E) $_{8}\text{O}$

4.

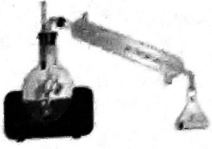

Z-i müəyyən edin.

- A) X_2Y
- B) XY_2
- C) XY_3
- D) X_3Y
- E) XY

5. Qarışıqların ayırma üsulları hansı halda doğrudur?

I

II

III

1. Neft – su
2. Bitki yağı – su
3. Gil – su
4. Etil spirti – su

I	II	III
A) 1, 2	3	4
B) 4	1, 2	3
C) 1, 4	2	3
D) 3	1, 2	4
E) 4	3	1, 2

6.

Maddə	Karbonun kütlə payı, %
$C_nH_{2n}O$	40

n-i hesablayın. $A_r(C)=12$, $A_r(H)=1$, $A_r(O)=16$

- A) 2 B) 1 C) 3 D) 4 E) 5

7.

Maddə	Atomların sayı	Maddə miqdarı, mol
Ağ fosfor	n	x
Ozon	n	4
Oksigen	n	y

x+y cəmini hesablayın.

- A) 6 B) 7 C) 10 D) 9 E) 12

8.

Maddə	Oksigenin kütlə payı, %	Hidrojenin kütlə payı, %
$Cu(OH)_2$	a	b
H_2SO_4	c	d

Hansı münasibətlər doğrudur?

$A_r(Cu)=64$, $A_r(O)=16$, $A_r(H)=1$, $A_r(S)=32$

1. $c=2a$ 2. $b=d$ 3. $a=c$ 4. $b=2d$

- A) 1, 2 B) 3, 4 C) 2, 4 D) 1, 4 E) 2, 3

9.

					Y		
	X				Z		

Dövri sistemin verilmiş hissəsinə əsasən əsas yarımqrup elementlərinin elektromənfiliklərinin artma sırasını müəyyən edin.

- A) X, Y, Z B) X, Z, Y C) Y, Z, X
D) Z, X, Y E) Y, X, Z

10.

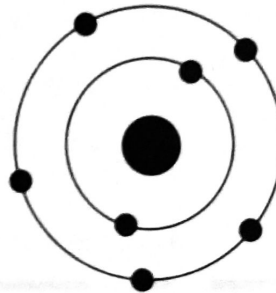
Maddə	Kütlə payı, %		
	X	Y	O
XYO_4	2a	a	2a

XYO_4 -ün nisbi molekulyar kütləsini hesablayın.

$A_r(O)=16$

- A) 120 B) 130 C) 140 D) 150 E) 160

11. Atom modelinə uyğun olanları müəyyən edin.

I. Normal halda *cütləşməmiş* elektronların sayı

II. Valent elektronlarının sayı

III. Tam dolmuş orbitalların sayı

I	II	III
A) 2	3	5
B) 3	5	5
C) 3	5	2
D) 2	3	4
E) 3	3	2

12. Saf maddəni müəyyən edin.

- A) neft B) etil spirti C) çuqun
D) benzin E) polad

13.

Maddə	Kütləsi, q	Atomların sayı
SO_2	m	a
O_2	m	b

a:b nisbətini hesablayın. $A_r(O)=16$, $A_r(S)=32$

- A) 0,5 B) 0,75 C) 0,25 D) 0,35 E) 0,4

14. Fiziki hadisəni müəyyən edin.

- A) azotdan ammonyakın alınması
- B) kağızın yanması
- C) havadan azotun alınması
- D) südün turşuması
- E) neftin krekinqi

15.

Maddə	Bir molekulunun kütləsi, q
X	$30/N_A$

X hansı maddələr ola bilər?

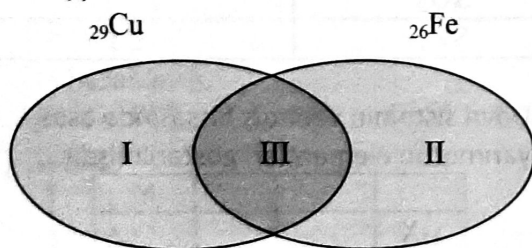
$A_r(N)=14$, $A_r(C)=12$, $A_r(O)=16$, $A_r(H)=1$

- 1. NO
- 2. C_2H_6
- 3. O_2
- 4. CH_4
- A) 1, 3   B) 2, 3   C) 2, 4
- D) 1, 2   E) 3, 4

16. Hansı elektron formulu atomun normal halına uyğundur?

- A) $...2s^1 2p^3$ B) $...3s^1 3p^3 3d^3$
- C) $...3s^2 3p^3 3d^2$ D) $...3s^2 3p^3 3d^1$
- E) $...2s^2 2p^5$

17. Eyler-Venn diaqramına uyğun bəndləri müəyyən edin.

Normal halda:

- 1. 12 p elektronu var
- 2. 7 s elektronu var
- 3. Bir *cütləşməmiş* elektronu var
- 4. 4 *cütləşməmiş* elektronu var

I	II	III
A) 1, 2	4	3
B) 2, 3	4	1
C) 2, 3	1	4
D) 1, 4	2	3
E) 3, 4	2	1

18.

Maddə	Ərimə temperaturu, $^{\circ}C$	Qaynama temperaturu, $^{\circ}C$
X	-40	+80

Suda yaxşı həll olan X maddəsi üçün hansı ifadə doğrudur?

- A) $0^{\circ}C$ -də qaz halındadır
- B) $0^{\circ}C$ -də bərk haldadır
- C) su ilə qarışığını distillə üsulu ilə ayırmaq olur
- D) qarışıq maddədir
- E) adi şəraitdə bərk haldadır

19. ${}_{19}K^{+}$ ionunda olan p elektronlarının sayı s elektronlarının sayından neçə dəfə çoxdur?

- A) 1,5
- B) 2
- C) 2,5
- D) 3
- E) 4

20.

Hissəcik	Aldığı elektronların sayı	Verdiyi elektronların sayı	Alınan hissəcik
X^{+1}	2	4	X^n

n-i müəyyən edin.

- A) +2
- B) +1
- C) +3
- D) -2
- E) -3

21.

Element	Qısa elektron formulu
X	$...3s^1$
Y	$...3s^2 3p^3$
Z	$...3s^2 3p^5$

Elementlərin atom radiuslarının artma sırası:

- A) Z, Y, X
- B) X, Y, Z
- C) Y, X, Z
- D) X, Z, Y
- E) Z, X, Y

22.

Maddə	Metalın kütlə payı, %
KBr	a
NaBr	b
KCl	c

Hansı münasibət doğrudur?

$A_r(\text{Na})=23$, $A_r(\text{K})=39$, $A_r(\text{Cl})=35,5$, $A_r(\text{Br})=80$

- A) $a > b > c$
 B) $c > a > b$
 C) $b > a > c$
 D) $b > c > a$
 E) $c > b > a$

23.

Maddə	Həcmi, l (n.ş.)	Atomların sayı
NO	x	2a
NH ₃	22,4	a

x-i hesablayın.

24. 0,4 mol N_xO_y birləşməsində 32 q oksigen və 11,2 q azot var. Birləşmənin 1 molekulunda olan atomların cəmini hesablayın.
 $A_r(\text{O})=16$, $A_r(\text{N})=14$

25. Hansı maddələrin keyfiyyət tərkibləri eynidir?

1. Dəm qazı
 2. Kvars qumu
 3. "Quru buz"
 4. Kükürd-dioksit

26. $\text{X}^{-3} \rightarrow \text{X}^{+3}$ sxemi üzrə dəyişmir:

1. Radius
 2. Proton sayı
 3. Elektron sayı
 4. Neytron sayı

27. Kiçik dövr elementləri üçün uyğunluğu müəyyən edin.

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
		X		Y		Z	

Element

1. X

2. Y

3. Z

Qısa elektron formulu

a. $\dots 2s^2 2p^5$

b. $\dots 3s^2 3p^5$

c. $\dots 3s^2 3p^3$

d. $\dots 3s^2 3p^2$

e. $\dots 3s^2 3p^1$

Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan 28-30 sayılı test tapşırıqlarını yerinə yetirin.

28. Nüvəsində 24 protonu olan elementin normal halda **cütləşməmiş** elektronlarının sayını (1) və bu elementin dövrü sistemdə qrup nömrəsini (2) yazın.

1. _____
 2. _____

29. Cədvəli tamamlayın.

Kükürdün birləşmələri	^{16}S atomunun birləşmələrə uyğun qısa elektron formulu
SO ₂	
SF ₆	

30. Dövrü sistemin verilmiş hissəsində əsas yarımqrup elementləri göstərilmişdir.

			Y
^{12}X			

X-in hidridinin formulu yazın (1) və X-in Y ilə əmələ gətirdiyi birləşmənin 1 molekulunda proton sayını hesablayın (2).

1. _____
 2. _____

SINAQ
İMTAHANI
№

2

MÖVZULAR

- ✓ Kimyəvi rabitə
- ✓ Kimyəvi reaksiyaların təsnifatı
- ✓ İstilik effekti
- ✓ Oksidləşmə-reduksiya reaksiyaları
- ✓ Kimyəvi reaksiyaların sürəti
- ✓ Kimyəvi tarazlıq

SINAĞIN
DÜZGÜN
CAVABLARI

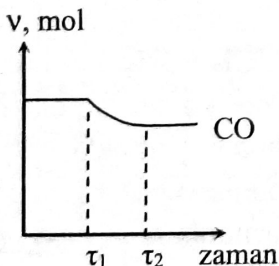
1.

Reaksiyanın sürəti, mol/l · san	Reaksiyanın başa çatma müddəti, san
0,4	36
1,2	x

x-i hesablayın.

- A) 4   B) 9   C) 108   D) 54   E) 12

2.

$2\text{CO}_{(q)} + \text{O}_{2(q)} \rightleftharpoons 2\text{CO}_{2(q)} + Q$ reaksiyası τ_1 anında tarazlıqdadır. Hansı dəyişiklikləri aparmaq lazımdır ki, τ_2 anındakı tarazlıq halı yaransın?

1. Təzyiqi artırmaq
2. Temperaturu artırmaq
3. Sistemə CO əlavə etmək

- A) 2, 3   B) yalnız 3   C) yalnız 1
D) 1, 3   E) yalnız 2

3. İstilik ayrılır:

1. Azot-monooksidi parçaladıqda
2. Su buxarı kondensləşdikdə
3. Kalsium-karbonatı parçaladıqda
4. Dəmiri əritdikdə

- A) 1, 3   B) 2, 4   C) 3, 4
D) 1, 4   E) 1, 2

4. Sabit temperaturda gedən

$\text{N}_2 + 3\text{H}_2 \longrightarrow 2\text{NH}_3$ reaksiyasında azotun qatılığını 2 dəfə azaldıb, hidrogenin qatılığını 2 dəfə artırıqda reaksiyanın sürəti necə dəyişər?

- A) 2 dəfə artar
- B) 2 dəfə azalar
- C) 4 dəfə artar
- D) 4 dəfə azalar
- E) dəyişməz

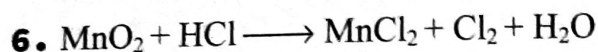

5.

İonlar	İonlarda azotun oksidləşmə dərəcəsi
NH_4^+	a
NO_3^-	b

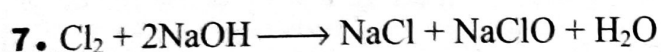
b-ni müəyyən edin.

- A) a-1   B) a+2   C) a+1
D) a+9   E) a+8

Reduksiyaediciyin neçə faizi oksidləşib?

- A) 40   B) 50   C) 20   D) 60   E) 25

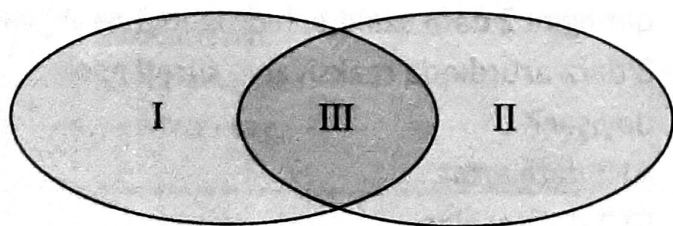
Hansı ifadələr doğrudur?

- Oksidləşdirici və reduksiyaedici eyni element atomudur
  - Molekul daxili oksidləşmə-reduksiya reaksiyasıdır
  - NaCl reduksiya məhsuludur
  - Xlorun 20%-i oksidləşir
- A) 2, 4   B) 1, 3   C) 1, 4   D) 1, 2   E) 2, 3

8. Hansı reaksiyalarda kükürd reduksiya olunur?

- $2\text{Na} + \text{S} \longrightarrow \text{Na}_2\text{S}$
  - $2\text{NaOH} + \text{SO}_2 \longrightarrow \text{Na}_2\text{SO}_3 + \text{H}_2\text{O}$
  - $2\text{HNO}_3 + \text{S} \longrightarrow \text{H}_2\text{SO}_4 + 2\text{NO}$
  - $\text{C} + 2\text{H}_2\text{SO}_4 \longrightarrow \text{CO}_2 + 2\text{SO}_2 + 2\text{H}_2\text{O}$
- A) 2, 3   B) 1, 3   C) 1, 4   D) 2, 4   E) 3, 4

9. Eyler-Venn diaqramına uyğun bəndləri müəyyən edin.

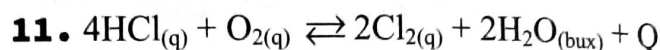

- Reduksiya məhsulu bəsit maddədir
- Molekullararası oksidləşmə-reduksiya reaksiyasıdır
- Karbon reduksiyaedici
- Oksidləşdiricinin əmsalı 2-dir

I	II	III
A) 3	1	2, 4
B) 1	4	2, 3
C) 4	2	1, 3
D) 2	1, 4	3
E) 4	1	2, 3

10. Yalnız polyar kovalent rabitəli birləşmələri müəyyən edin.

- CO_2
  - H_2SO_4
  - C_2H_4
  - N_2
- A) 1, 4   B) 3, 4   C) 1, 2   D) 2, 4   E) 1, 3

Tarazlıqda olan sistemdə hansı hallarda reaksiya məhsullarının mol sayı azalar?

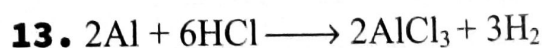
- Təzyiqi artırıqda
  - Cl_2 -nin qatılığını azaltdıqda
  - Temperaturu artırıqda
  - HCl -un qatılığını azaltdıqda
- A) 1, 2   B) 3, 4   C) 2, 3   D) 1, 4   E) 1, 3

12.

Reaksiyanın			
aparıldığı temperatur, °C		sürətinin artması, dəfə	temperatur əmsalı, γ
t_1	t_2	$\frac{v_{t_2}}{v_{t_1}}$	
x	y	243	3

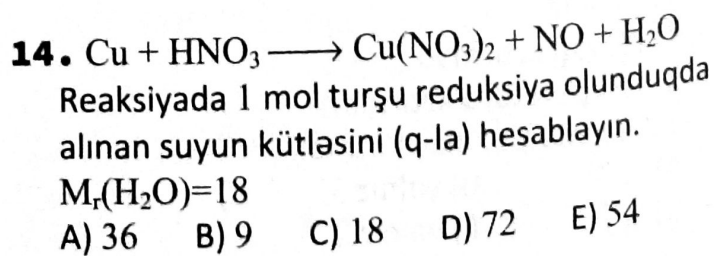
y-x fərqi hesablayın.

- A) 40   B) 50   C) 70   D) 60   E) 30

reaksiyasının sürətini necə artırmaq olar?

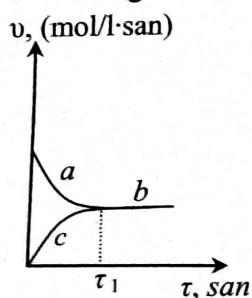
- Alüminiumu toz halına keçirməklə
  - Temperaturu artırmaqla
  - H_2 -nin qatılığını artırmaqla
  - Reaksiyanın baş verdiyi qabın həcmi artırmaqla
- A) 1, 2   B) 2, 3   C) 3, 4   D) 1, 3   E) 1, 4

Reaksiyada 1 mol turşu reduksiya olunduqda alınan suyun kütləsini (q-la) hesablayın.

- $M_r(\text{H}_2\text{O})=18$
- A) 36   B) 9   C) 18   D) 72   E) 54

15. $X_2 + 3Y_2 \rightleftharpoons 2XY_3$ reaksiyasına aid qrafikə əsasən doğru ifadələri müəyyən edin.

1. τ_1 anından sonra XY_3 -ün qatılığı artır
2. a xətti parçalanma reaksiyasının sürətinin dəyişməsinə göstərir
3. b xətti tarazlıq halını ifadə edir
4. c xətti parçalanma reaksiyasının sürətinin dəyişməsinə göstərir

- A) 1, 4
B) 1, 2
C) 3, 4
D) 1, 3
E) 2, 3

16. $2CO + O_2 \rightarrow 2CO_2$ reaksiyasında CO-nun başlanğıc qatılığı 10 mol/l, 10 san-dən sonra isə 2 mol/l olarsa, reaksiyanın O_2 -yə görə sürətini (mol/l·san) hesablayın. Qabın həcmi 1 litrdir.

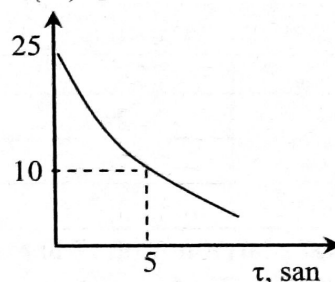
- A) 0,3
B) 0,2
C) 0,4
D) 0,5
E) 0,6

17. Oksidləşmə-reduksiya reaksiyalarını müəyyən edin.

1. $CO_2 + CaO \xrightarrow{t} CaCO_3$
2. $3NO_2 + H_2O \xrightarrow{t} 2HNO_3 + NO$
3. $ZnO + 2HNO_3 \rightarrow Zn(NO_3)_2 + H_2O$
4. $2Fe(OH)_2 + H_2O_2 \rightarrow 2Fe(OH)_3$

- A) 1, 4
B) 2, 4
C) 3, 4
D) 1, 3
E) 2, 3

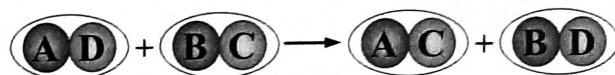
18. $m(NO), q$

Həcmi 1 litr olan qapalı qabda baş verən $2NO + O_2 \rightarrow 2NO_2$ reaksiyasının 5 saniyədən sonra oksigenə görə sürətini (mol/l·san) hesablayın. $M_r(NO)=30$

- A) 0,02   B) 0,03   C) 0,04
D) 0,08   E) 0,05

- 19.

sxemini əks etdirən reaksiya tənliklərini müəyyən edin.

1. $CaO + HCl \rightarrow$
2. $CaO + CO_2 \rightarrow$
3. $KCl + AgNO_3 \rightarrow$
4. $NH_3 + HNO_3 \rightarrow$

- A) 2, 4   B) 1, 4   C) 2, 3   D) 1, 3   E) 3, 4

20. K_nXO_4 birləşməsində $n=2$ olarsa, X-in oksidləşmə dərəcəsinə müəyyən edin.

- A) +2   B) +3   C) +4   D) +5   E) +6

- 21.

$CH_4 + 2O_2 \rightarrow CO_2 + 2H_2O + 880 \text{ kC}$		
Reaksiya üçün götürülən maddələr		Reaksiya zamanı maddələrdən biri tam sərf olunduqda ayrılan istiliyin miqdarı, kC
$m(CH_4)$, qram	$m(O_2)$, qram	
8	8	Q_1
48	96	Q_2

Q_1 və Q_2 üçün doğru münasibəti müəyyən edin. $M_r(CH_4)=16$, $M_r(O_2)=32$

1. $Q_1 > Q_2$
  2. $Q_1 < Q_2$
  3. $Q_1 = 110 \text{ kC}$
  4. $Q_2 = 2640 \text{ kC}$
- A) 1, 3   B) 1, 4   C) 2, 3   D) 2, 4   E) 3, 4

22.

Element	Qısa elektron formulu
X	$\dots 3s^1$
Y	$\dots 2s^2 2p^4$
Z	$\dots 3s^2 3p^3$
T	$\dots 3s^2 3p^5$

Birləşmələrdən hansıları ion rabitəlidir?

1. X_3Z 2. ZT_3 3. XT 4. Z_2Y_3
A) 2, 4 B) 1, 3 C) 2, 3 D) 1, 4 E) 3, 4

23. 30 qram karbon tam yandıqda 1000 kC istilik ayrılır. Karbonun yanma istiliyini (kC/mol) hesablayın. $A_r(C)=12$

24.

XO_2 birləşməsinin əmələgəlmə istiliyi, $\frac{kC}{mol}$	17,6 qramının əmələ gəlməsi zamanı ayrılan istilik, kC	X-in nisbi atom kütləsi
400	160	x

x-i hesablayın. $A_r(O)=16$

25. $N_2 + 3H_2 \longrightarrow 2NH_3 + 92 kC$

Reaksiya nəticəsində 23 kC istilik ayrılıbsa, neçə litr (n.ş.) hidrogenin reaksiyaya daxil olduğunu hesablayın.

26. Tarazlıqda olan $2NO_{(q)} + O_{2(q)} \rightleftharpoons 2NO_{2(q)} + Q$ reaksiyasında tarazlığı sağa necə yönəltmək olar?

1. NO-nu sistemdən çıxarmaqla
2. O_2 -nin qatılığını artırmaqla
3. Təzyiqi artırmaqla
4. NO_2 -nin qatılığını artırmaqla
5. Temperaturu azaltmaqla

27. Uyğunluğu müəyyən edin.

Proses

1. Oksidləşmə
2. Reduksiya

Sxem

- a. $NH_3 \longrightarrow NO$
b. $SO_4^{2-} \longrightarrow SO_2$
c. $H_2S \longrightarrow SO_2$
d. $MnO_4^- \longrightarrow MnO_2$
e. $Al^{3+} \longrightarrow AlO_2^-$

**Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan
28-30 sayılı test tapşırıqlarını yerinə yetirin.**

28. $2H_2 + O_2 \longrightarrow 2H_2O$ reaksiyasının hidrogenə görə sürəti 0,3 mol/l · san olarsa, 10 saniyə ərzində 2 litrlik qabda baş verən reaksiya zamanı neçə litr (n.ş.) oksigen sərf olunduğunu (1) və neçə qram su alındığını (2) hesablayın. $A_r(O)=16$, $A_r(H)=1$

29. $Na + HNO_3 \longrightarrow NaNO_3 + NH_3 + H_2O$
Reaksiya tənliyini əmsallaşdırın (1), reduksiya məhsulunu (2) və reaksiya məhsullarının əmsalları cəmini (3) yazın.

1. _____
2. _____
3. _____

30. $4Al + 3O_2 \longrightarrow 2Al_2O_3 + 3200 kC$

Al-un yanma istiliyi, kC/mol	54 q Al tam yandıqda ayrılan istiliyin miqdarı, kC
n	m

n (1) və m-i (2) hesablayın. $A_r(Al)=27$

1. _____
2. _____

SINAQ
İMTAHANI
№

3

MÖVZULAR

- ✓ Məhlullar
- ✓ Elektrolitik dissosiasiya
- ✓ Hidroliz
- ✓ Elektroliz
- ✓ Oksidlər, əsaslar, turşular və duzlar

1. ZnO və SiO_2 üçün ümumi olan nədir?
1. $NaOH$ ilə reaksiyaya daxil olur
  2. Su ilə reaksiyaya daxil olmur
  3. Xlorid turşusu ilə reaksiyaya daxil olur
- A) 2, 3
B) yalnız 3
C) yalnız 2
D) 1, 2
E) 1, 3
2. Tərkibində 2 mol X və 1 mol sulfat turşusu olan məhlullar qarışdırıldıqda normal duz alınarsa, X hansı maddələr ola bilər?
1. Natrium-hidroksid
  2. Barium-hidroksid
  3. Kalium-hidroksid
  4. Kalsium-hidroksid
- A) 2, 4
B) 1, 3
C) 1, 2
D) 3, 4
E) 1, 4

3. 400 qram 25%-li X duzu məhlulu üzərinə m qram X duzu əlavə olunduqda 40%-li məhlul alınmışsa, m-i hesablayın.
- A) 80   B) 40   C) 100
D) 60   E) 50

4.

NaOH-in suda məhlulları	Suyun kütləsi, q	Məhlulun kütləsi, q
I	a	x
II	a	y
III	a	z

- $z > x > y$ olarsa, məhlulların qatılıqları (%-lə) arasındakı doğru münasibəti müəyyən edin.
- A) $I > II > III$
B) $II > III > I$
C) $II > I > III$
D) $III > II > I$
E) $III > I > II$

5.

Elektrolit	Maddə miqdarı, mol	Dissosiasiya dərəcəsi, %
Dəmir (III) nitrat	0,5	60

Məhlulda olan anionların mol sayını hesablayın.

- A) 0,3
- B) 0,9
- C) 0,5
- D) 1,2
- E) 1,5

6. Eyni mol sayda götürülmüş əsaslardan hansının bir molunun tam neytrallaşmasına daha çox miqdarda (mol) nitrat turşusu sərf olunur?

- A) kalsium-hidroksid
- B) kalium-hidroksid
- C) alüminium-hidroksid
- D) sink-hidroksid
- E) natrium-hidroksid

7.

Duzlar	Hidrolizin tipi
X	kationa görə
Y	aniona görə

X və Y-i müəyyən edin.

X	Y
A) $\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3$	K_2CO_3
B) $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$	NaCl
C) KNO_3	FeCl_3
D) Na_2S	CuCl_2
E) NaNO_3	Na_2S

8. Suda məhlulundan sabit elektrik cərəyanı keçirdikdə katodda suyun reduksiyası, anodda suyun oksidləşməsi baş verən duzları müəyyən edin.

1. NaNO_3	2. $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$
3. NaCl	4. K_2SO_4
- A) 1, 3
  - B) 2, 3
  - C) 3, 4
  - D) 1, 4
  - E) 1, 2

9. 40°C -də həllolma əmsalı 1000 q/l olan 300 q 40% -li X duz məhlulundan neçə qram su buxarlandırmaq lazımdır ki, həmin temperaturda doymuş məhlul alınsın?

- A) 40
- B) 60
- C) 20
- D) 80
- E) 50

10.

Maddə	Adı
1. $\text{Fe}(\text{OH})\text{NO}_3$	dəmir (II) hidroksonitrat
2. $\text{Ca}(\text{HSO}_4)_2$	kalsium (II) hidrosulfat
3. K_2HPO_4	kalium-hidroortofosfat
4. $\text{Cr}(\text{OH})_2\text{Cl}$	xrom (III) hidroksoxlorid

Maddələr doğru adlandırılmışdır:

- A) 1, 3
- B) 2, 3
- C) 1, 2
- D) 2, 4
- E) 1, 4

11. Hansı ifadələr doğrudur?

- 1. HNO_3 turş duz əmələ gətirmir
- 2. Mis xlorid turşusu ilə reaksiyaya daxil olur
- 3. 5 mol HNO_3 ilə 3 mol KOH -ın qarşılıqlı təsirindən normal duz əmələ gəlir
- 4. $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4 + \text{X} \rightarrow \text{NH}_4\text{Cl} + \dots$ reaksiyasında X xlorid turşusu ola bilər

- A) 1, 4
- B) 2, 4
- C) 1, 2
- D) 1, 3
- E) 2, 3

12. 20% -li natrium-hidroksid məhluluna 100 qram NaOH əlavə etdikdə 36% -li məhlul alınır. Alınan məhlulun kütləsini (qramla) hesablayın.

- A) 200
- B) 350
- C) 300
- D) 400
- E) 250

- 13.** Hansı duzun suda məhlulunun elektrolizində duzun kütləsi *dəyişmir*?
- A) CuSO_4
 B) KNO_3
 C) NaCl
 D) AgNO_3
 E) K_2S

- 14.** Mis (II) sulfatın suda məhlulu üçün hansı ifadələr doğrudur?

1. Elektrik cərəyanını keçirir
2. Qələvi mühit yaranır
3. Turş mühit yaranır
4. $N_{\text{kation}} > N_{\text{anion}}$

- A) 2, 4
 B) 1, 3
 C) 3, 4
 D) 1, 2
 E) 1, 4

- 15.** $\text{Me}(\text{OH})_3$ -ün nisbi molekulyar kütləsi 78-dir. Bu metalın oksidinin nisbi molekulyar kütləsini hesablayın. $A_r(\text{H})=1$, $A_r(\text{O})=16$

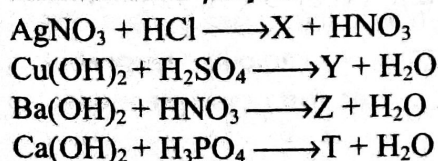
- A) 43
 B) 152
 C) 160
 D) 102
 E) 80

- 16.** Hansı maddələr cütünü su ilə qarışdırdıqda eyni maddənin məhlulu *alınmır*?

- I. N_2O_5 və HNO_3
- II. Na_2O və NaOH
- III. KH və K_2O
- IV. NO və HNO_2

- A) I, III
 B) yalnız II
 C) II, IV
 D) yalnız IV
 E) I, II

- 17.** Reaksiyalardan alınan normal duzlardan hansıları suda yaxşı həll olur?

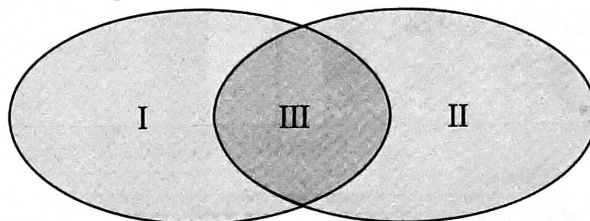

- A) Y və T
 B) Y və Z
 C) X və T
 D) yalnız X
 E) X və Y

- 18.** Eyler-Venn diaqramına uyğun bəndləri müəyyən edin.

Aniona görə hidroliz

Kationa görə hidroliz

1. Na_2S
2. $(\text{NH}_4)_2\text{CO}_3$
3. ZnCl_2
4. Na_3PO_4

I	II	III
A) 1, 4	2	3
B) 1, 4	3	2
C) 2, 3	1	4
D) 1, 2	3	4
E) 3, 4	1	2

- 19.** x qram 40%-li KOH məhlulu ilə 200 qram 49%-li H_3PO_4 məhlulu qarışdırılır. Maddələr reaksiyaya tam sərf olunur və normal duz alınır. x-i hesablayın.

$$M_r(\text{KOH})=56, M_r(\text{H}_3\text{PO}_4)=98$$

- A) 280
 B) 380
 C) 450
 D) 420
 E) 520

- 20.** $\text{X} + \text{FeSO}_4$ (məhlul) $\longrightarrow \text{Fe} + \dots$

X metalını müəyyən edin.

- A) Na
 B) Pb
 C) Cu
 D) Zn
 E) Ag

21. Eyni mol miqdarında götürülmüş hansı duzların tam dissosiasiyasından eyni sayda ion alınır?

1. KNO_3 2. Na_3PO_4
3. $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$ 4. FeCl_2

- A) 2, 3
B) 2, 4
C) 3, 4
D) 1, 4
E) 1, 3

22.

Oksidlər	Reaksiyaya daxil olması	
	HNO_3 ilə	NaOH ilə
X	+	+
Y	-	-

X və Y-i müəyyən edin.

X	Y
A) Na_2O	CO
B) CO_2	NO
C) ZnO	N_2O
D) BaO	P_2O_5
E) Al_2O_3	SO_3

23.

Reaksiyaya daxil olan maddələr	Reaksiyadan alınan turş duzun kütləsi, q
49 qram H_2SO_4	y
0,25 mol $\text{X}(\text{OH})_2$	

y-i hesablayın. $M_r(\text{H}_2\text{SO}_4)=98$, $M_r[\text{X}(\text{OH})_2]=58$

24. Mis (II) sulfatın suda məhlulunun elektrolizi zamanı katodda 1 mol maddə alınmışsa, anodda ayrılan qazın həcmi (n.ş., l) hesablayın.

25. $3\text{NaOH} + \text{Al}(\text{NO}_3)_3 \longrightarrow \text{X} + 3\text{NaNO}_3$
X maddəsi üçün hansı ifadələr doğrudur?

1. Üçturşulu əsasdır
2. Suda yaxşı həll olur
3. Amfoter hidroksiddir
4. Qızdırıldıqda parçalanır

26.

Maddə	Maddə miqdarı, mol	Maddələrin kütlələri cəmi, q
CuO	1	200
XO_2	2	

X-in nisbi atom kütləsini hesablayın.
 $A_r(\text{Cu})=64$, $A_r(\text{O})=16$

27. Uyğunluğu müəyyən edin.

Reaksiyadan alınan duzun tipi

1. Turş duz
2. Normal duz
3. Əsasi duz

Reaksiyaya daxil olan maddələr

- a. 1 mol $\text{Fe}(\text{OH})_3 + 2$ mol HCl
b. 2 mol $\text{NaOH} + 1$ mol H_2SO_4
c. 1 mol $\text{Ca}(\text{OH})_2 + 2$ mol H_3PO_4
d. 1 mol $\text{KOH} + 1$ mol H_2SO_4
e. 1 mol $\text{Cu}(\text{OH})_2 + 2$ mol HCl

Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan 28-30 saylı test tapşırıqlarını yerinə yetirin.

28. Cədvəli tamamlayın.

Duzun formulu	Beynəlxalq nomenklaturaya əsasən adı
	natrium-dəmir (III) sulfat
$(\text{MgOH})_2\text{SO}_4$	

29. Natrium-sulfatla barium-xlorid məhlulları arasında gedən reaksiyanın molekulyar (1), tam ion (2) və qısa ion tənliklərini (3) yazın.

1. _____
2. _____
3. _____

30. Sink lövhəni dəmir (II) sulfat məhluluna saldıqda onun kütləsi 4,5 qram azalmışdır. Reaksiyanın tənliyini yazın (1). Reaksiyaya sərf olunan sinkin kütləsini (qramla) hesablayın (2). $A_r(\text{Fe})=56$, $A_r(\text{Zn})=65$

1. _____
2. _____

SINAQ
İMTAHANI
№

4

MÖVZULAR

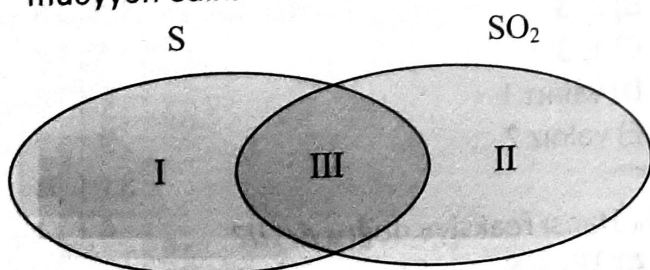
- ✓ Hidrogen, oksigen, su
- ✓ Flüor yarımqrupu elementləri
- ✓ Oksigen yarımqrupu elementləri
- ✓ Kükürd və onun birləşmələri

1. Hansı maddə ilə reaksiyada S reduksiya olunur?

- A) P
- B) HNO_3 (qatı)
- C) F_2
- D) Cl_2
- E) O_2

2. Eyler-Venn diaqramına uyğun bəndləri müəyyən edin.

1. Molekulyar kristal qəfəslidir
2. Adi şəraitdə sarı rəngli bərk maddədir
3. Suda yaxşı həll olur
4. O_2 ilə reaksiyaya daxil olur

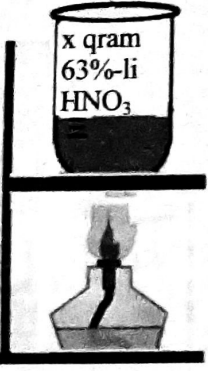
I	II	III
A) 3	2	1, 4
B) 2	3	1, 4
C) 4	3	1, 2
D) 4	1	2, 3
E) 2	1	3, 4

3.

Maddə	Maddə miqdarı, mol	Reaksiyaya daxil olduğu H_2 -nin miqdarı, mol
X	a	a

X-i müəyyən edin.

- A) K
- B) WO_3
- C) N_2
- D) O_2
- E) CuO

4. S 33,6 litr NO₂ (n.ş.)
-
- Kükürd artıq miqdarda götürülmüşsə, x-i hesablayın. $M_r(\text{HNO}_3)=63$
- A) 100 B) 150 C) 200 D) 250 E) 300

5.

Maddə	Reaksiyaya daxil olması		
	O ₂ ilə	H ₂ O ilə	C ilə
X	–	+	–

X-i müəyyən edin.

- A) Si B) Zn C) Cl₂ D) Ca E) H₂

6.

Maddə	Rəngi
AgX	ağ
MgY ₂	sarı
AgZ	sarımtıl

X₂, Y₂ və Z₂ halogenlərindən hansılar qaz halındadır (n.ş.)?

- A) yalnız X₂ B) yalnız Y₂ C) X₂, Z₂
D) X₂, Y₂ E) X₂, Y₂, Z₂

7. Sulfat turşusu molekulunda π -rabitələr bütün rabitələrin neçə faizini təşkil edir?
- A) 20 B) 25 C) 75 D) 80 E) 50

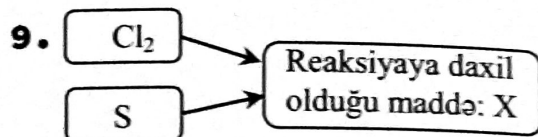
8.

Maddə	Kütləsi, q	Artıq miqdar su ilə reaksiyasından ayrılan H ₂ -nin həcmi, l, (n.ş.)
KH	m	V ₁
Ca	m	V ₂

Doğru münasibəti müəyyən edin.

$A_r(\text{Ca})=40$, $A_r(\text{K})=39$, $A_r(\text{H})=1$

- A) $3V_1=V_2$ B) $3V_2=V_1$ C) $V_1=V_2$
D) $V_1=2V_2$ E) $2V_1=V_2$

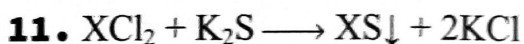
X-i müəyyən edin.

- A) Ca B) C C) O₂ D) H₂O E) I₂

10. x mol pirit və 2 mol sink-sulfiddən ibarət qarışığın tam yanmasından 256 qram kükürd-dioksidi alınmışsa, x-i hesablayın.

$A_r(\text{S})=32$, $A_r(\text{O})=16$

- A) 0,5 B) 1 C) 2 D) 1,5 E) 2,5

Çöküntü ağ rənglidirsə, X²⁺-ni müəyyən edin.

- A) Pb²⁺ B) Cu²⁺ C) Cd²⁺
D) Zn²⁺ E) Hg²⁺

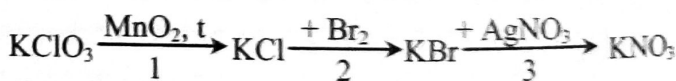
12.

Turşunun formulu	Adı
HClO _x	perxlorat
HClO _y	xlorat

x və y-i müəyyən edin.

x	y
A) 3	2
B) 2	3
C) 4	3
D) 4	2
E) 3	4

13.

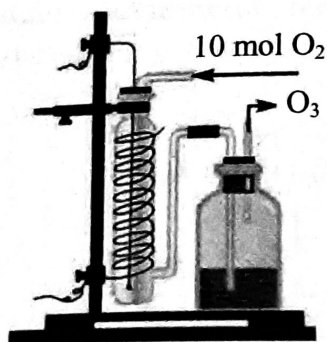
Hansı mərhələlər doğrudur?

- A) 1, 2
B) 2, 3
C) 1, 3
D) yalnız 1
E) yalnız 2

14. Hansı reaksiya doğru deyil?

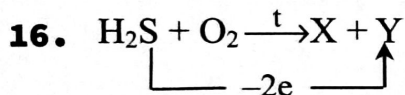
- A) $3\text{F}_2 + \text{S} \longrightarrow \text{SF}_6$
B) $\text{Br}_2 + 2\text{KI} \longrightarrow 2\text{KBr} + \text{I}_2$
C) $2\text{Cl}_2 + \text{O}_2 \longrightarrow 2\text{Cl}_2\text{O}$
D) $4\text{HF} + \text{SiO}_2 \longrightarrow \text{SiF}_4 + 2\text{H}_2\text{O}$
E) $\text{Br}_2 + \text{H}_2\text{O} \longrightarrow \text{HBr} + \text{HBrO}$

15.

Alınan ozon 1,6 mol gümüşlə reaksiyaya daxil olursa, oksigenin həcmcə neçə faizi ozona çevrilib?

- A) 6
B) 16
C) 12
D) 15
E) 25

Y maddəsinə müəyyən edin.

- A) SO_2
B) SO_3
C) H_2
D) H_2O
E) S

17.

Qarışıq	Maddə miqdarı, mol	Reaksiyaya sərf olunan xlorun miqdarı, mol
Al	a	0,8
Sb	a	

İlkin qarışıqda alüminiumun kütləsini (qramla) hesablayın. $A_r(\text{Al})=27$

- A) 27
B) 2,7
C) 7,2
D) 10,8
E) 5,4

18. HClO_n birləşməsində xlorun kütlə payı xlorun digər oksigenli turşularından ən azdırsa, n-i müəyyən edin.

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

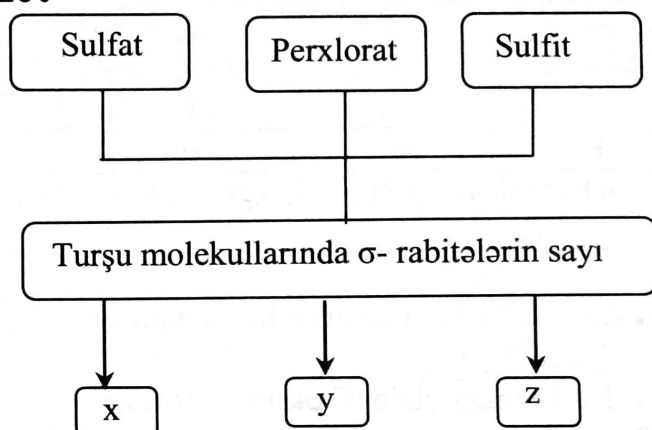
19.

Metal	1 molunun tam yanmasına sərf olunan oksigenin miqdarı, mol
Na	x
Li	y

Hansı münasibət doğrudur?

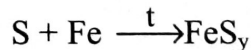
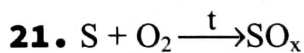
- A) $x=y$
B) $x=0,5y$
C) $x=4y$
D) $x=0,25y$
E) $x=2y$

20.

x, y və z-i müəyyən edin.

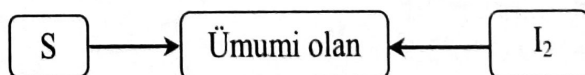
x	y	z
A) 7	4	6
B) 5	6	5
C) 6	5	2
D) 6	5	5
E) 5	6	6

Birləşmələrdə kükürdün oksidləşmə dərəcələrinin cəmini hesablayın.

- A) -2 B) +4 C) 0 D) +6 E) +2

22.

- Adi şəraitdə bərk haldadır
  - Birləşmələrdə -2, +4 və +6 oksidləşmə dərəcəsi göstərir
  - Su ilə reaksiyaya daxil olmur
  - Metallarla reaksiyada bir elektron alır
- A) 1, 3 B) 2, 3 C) 2, 4
D) 1, 2 E) 1, 4

23. 9,6 qram ikivalentli metalin hidrogenlə reaksiyasından 10,4 qram hidrid alınmışdır. Metalin nisbi atom kütləsini hesablayın. $A_r(H)=1$

24. Bərabər kütlədə götürülmüş H_2 və O_2 -nin reaksiyasında maddələrdən birindən 7 qram artıq qalarsa, neçə qram su alınar? $A_r(H)=1$, $A_r(O)=16$

25.

Maddə	Kütləsi, q	Reaksiyaya daxil olduğu suyun kütləsi, q
F_2	m	m-8

m-i hesablayın. $A_r(F)=19$, $A_r(O)=16$, $A_r(H)=1$

26. Qatı sulfat turşusu üçün hansı ifadələr doğrudur?
1. Na ilə reaksiyada H^+ oksidləşdiricidir
  2. Hıqroskopikdir
  3. Qızdırıldıqda dəmirlə $FeSO_4$ əmələ gətirir
  4. Cu ilə reaksiyada reduksiya məhsulu SO_2 -dir
  5. Suda həll olması ekzotermikdir

27. İonlarda xlorun elektron formullarının uyğunluğunu müəyyən edin.

1. ClO_2^-
2. ClO_3^-
3. ClO_4^-
- a. $...3s^23p^5$
- b. $...3s^23p^43d^1$
- c. $...3s^13p^33d^3$
- d. $...3s^23p^33d^2$
- e. $...3s^13p^33d^2$

Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan 28-30 sayılı test tapşırıqlarını yerinə yetirin.

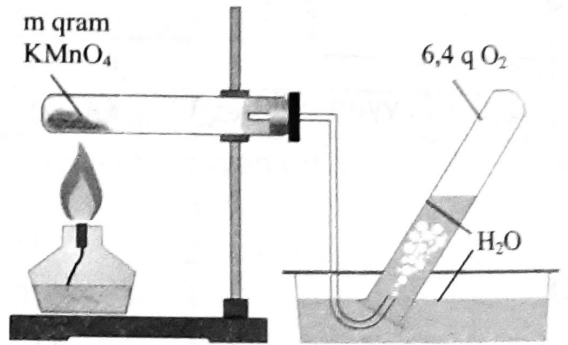
28. Kükürdün qatı sulfat turşusu ilə reaksiyasının tənliyini yazın (1) və əmsallaşdırın (2).

1. _____
2. _____

29. Cədvəli tamamlayın.

Reaksiyaya daxil olan maddələr	Reaksiyanın aparıldığı temperatur, °C	Reaksiyadan alınan oksigenli duzun adı
Cl_2 və KOH	100	
	20	

30.

Reaksiya tənliyini yazın (1), əmsallaşdırın (2), m-i hesablayın (3). $A_r(K)=39$, $A_r(Mn)=55$, $A_r(O)=16$

1. _____
2. _____
3. _____

SINAQ
İMTAHANI
№

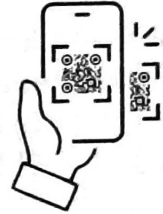
5

MÖVZULAR

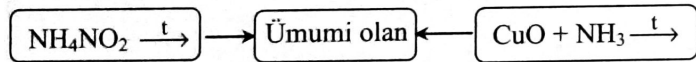
- ✓ Azot yarımqrupu elementləri
- ✓ Azot və onun birləşmələri
- ✓ Fosfor və onun birləşmələri
- ✓ Mineral gübrələr
- ✓ Karbon yarımqrupu elementləri
- ✓ Karbon və onun birləşmələri
- ✓ Silisium və onun birləşmələri
- ✓ Şüşə

SINAĞIN
DÜZGÜN
CAVABLARI

1.

1. Su alınır
2. Molekullararası oksidləşmə-reduksiya reaksiyasıdır
3. N_2 alınır
4. Reaksiyadan alınan maddələrdən biri adi şəraitdə bərkdir

- A) 1, 2   B) 2, 3   C) 1, 4
D) 1, 3   E) 2, 4

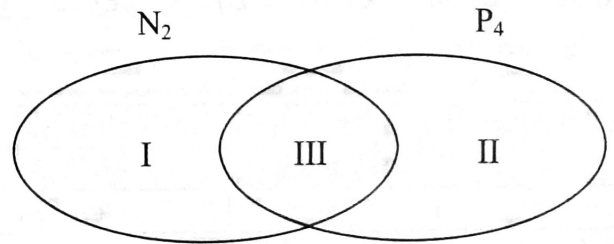
2.

Maddə	Reaksiyaya daxil olması	
	C ilə	Si ilə
X	+	-

X maddəsini müəyyən edin.

- A) S
B) H_2
C) O_2
D) NaOH
E) Cl_2

3. Eyler-Venn diaqramına uyğun bəndləri müəyyən edin.

1. Zəhərlidir
2. H_2 ilə reaksiyaya daxil olur
3. Suda həll olmur
4. Cl_2 ilə reaksiyaya daxil olur

I	II	III
A) 3	1, 4	2
B) 2	1, 4	3
C) 4	1, 2	3
D) 4	2, 3	1
E) 2	3, 4	1

Maddə	Kütləsi, q	CO ₂ ilə reaksiyasından alınan oksigenin miqdarı, mol
Na ₂ O ₂	31,2	x

x-i hesablayın. A_r(Na)=23, A_r(O)=16
 A) 0,4 B) 0,1 C) 0,3
 D) 0,2 E) 0,5

5.

Oksid	Şüşənin tərkibinə daxildir		
	adi	kimyəvi	büllur
X	+	+	-

X maddəsini müəyyən edin.
 A) SiO₂ B) PbO C) K₂O
 D) Na₂O E) CaO

6.

NH₃ + X $\xrightarrow{t}$ karbamid + H₂O
 X maddəsini müəyyən edin.
 A) C B) CO C) CO₂
 D) HNO₃ E) H₃PO₄

7.

Azot və fosfordan ibarət 56 qram qarışığın hidrogenlə reaksiyasından 22,4 litr qaz (n.ş.) alınmışdır. İlkin qarışıqda fosforun kütlə payını (% ilə) hesablayın. A_r(N)=14, A_r(P)=31
 A) 80 B) 50 C) 20 D) 75 E) 25

8.

Maddə	Reaksiyaya daxil olması	
	SiO ₂ ilə	CO ₂ ilə
X	+	+

X-i müəyyən edin.
 A) C B) H₂O C) O₂
 D) H₂SO₄(duru) E) HCl

9.

Parçalanma reaksiyasının qrafikinə əsasən metalı müəyyən edin.
 A) Ag B) Cu C) Hg D) Al E) Na

10. Hansı reaksiya *getmir*?

- A) Si + NaOH + H₂O $\xrightarrow{t}$
 B) Si + Mg $\xrightarrow{t}$
 C) SiO₂ + Mg $\xrightarrow{t}$
 D) Si + H₂ $\xrightarrow{t}$
 E) SiO₂ + HF $\longrightarrow$

11. Molekulunda 8 atomu olan gübrəni müəyyən edin.

- A) kalium şorası
 B) natrium şorası
 C) karbamid
 D) ammosfos
 E) presipitat

12. Ca₃(PO₄)₂ + SiO₂ + C $\xrightarrow{t}$ CaSiO₃ + X + Y
 X maddəsi H₂ ilə reaksiyaya daxil *olmursa*, Y üçün hansı ifadə doğrudur?

- A) zəhərli qazdır (n.ş.)
 B) qaranlıqda işıq saçır
 C) adi şəraitdə bərk maddədir
 D) sarımsaq iylidir
 E) molekulu 4 atomludur

13.

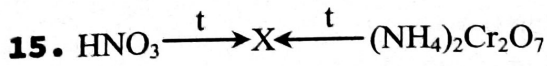
Maddə	Maddə miqdarı, mol	Birləşdirdiyi metalın molu	Alınan birləşmədə metalın oksidləşmə dərəcəsi
N ₂	1	2	x

x-i müəyyən edin.

- A) +1 B) +2 C) +3
 D) +4 E) +5

14. Fosfin üçün hansı ifadələr doğrudur?

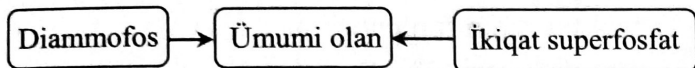
1. Havada alovlanır
 2. Fosforun hidrogenlə reaksiyasından alınır
 3. Adi şəraitdə bərk maddədir
 4. Tam yanmasından difosfor-pentaoksit alınır
 A) 1, 2
 B) 2, 3
 C) 1, 4
 D) 1, 3
 E) 2, 4

X maddəsini müəyyən edin.

- A) NH_3
- B) N_2O
- C) NO_2
- D) O_2
- E) H_2O

16.

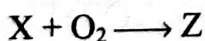
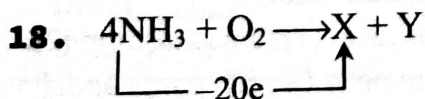

- 1. Turş duzdur
- 2. Sadə gübrədir
- 3. Tərkibində kalsium var
- 4. Alınmasında ortofosfat turşusundan istifadə olunur

- A) 1, 2
- B) 2, 3
- C) 1, 4
- D) 1, 3
- E) 2, 4

17. Tərkibində 38% karbon olan fosfor və karbon qarışığının tam xlorlaşmasına 2,5 mol Cl_2 sərf olunmuşsa, qarışığın ilkin kütləsini (qramla) hesablayın. $A_r(\text{P})=31$, $A_r(\text{C})=12$

- A) 25
- B) 60
- C) 50
- D) 68
- E) 62

Z maddəsini müəyyən edin.

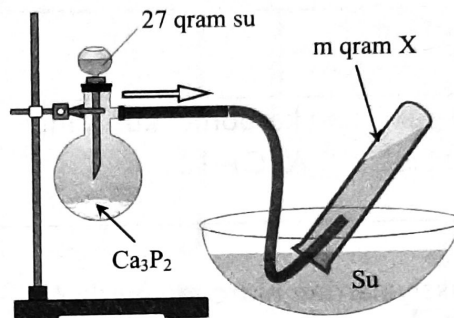
- A) NO
- B) N_2O
- C) H_2O
- D) N_2
- E) NO_2

19. Hansı reaksiyalar birləşmə tiplidir?

- 1. $\text{ZnO} + \text{H}_2 \xrightarrow{t}$
- 2. $\text{CO}_2 + \text{C} \xrightarrow{t}$
- 3. $\text{C} + \text{H}_2\text{O} \xrightarrow{t}$
- 4. $\text{CO}_2 + \text{MgO} \xrightarrow{t}$

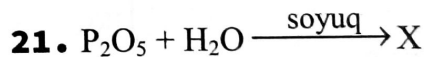
- A) 1, 2
- B) 2, 3
- C) 1, 4
- D) 1, 3
- E) 2, 4

20.

Kalsium-fosfid artıq miqdarda götürülmüşsə, m-i hesablayın. $A_r(\text{H})=1$, $A_r(\text{O})=16$, $A_r(\text{P})=31$

- A) 34
- B) 17
- C) 68
- D) 46
- E) 23

X-in molekulunda π - rabitələr atomların sayının neçə faizini təşkil edir?

- A) 60
- B) 50
- C) 30
- D) 40
- E) 25

22.

Maddə	Reaksiyaya daxil olduğu maddə	
X	$\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$	K_2CO_3

X maddəsini müəyyən edin.

- A) KNO_3
- B) MgCl_2
- C) $\text{Ca}(\text{OH})_2$
- D) Na_2CO_3
- E) CO_2

23. Karbon və silisiumdan ibarət 30 qram qarışığın hidrogenlə reaksiyasından 2 mol qaz alınmışdır. İlk qarışıqda silisiumun kütlə payını (%) hesablayın. $A_r(C)=12$, $A_r(Si)=28$

24.

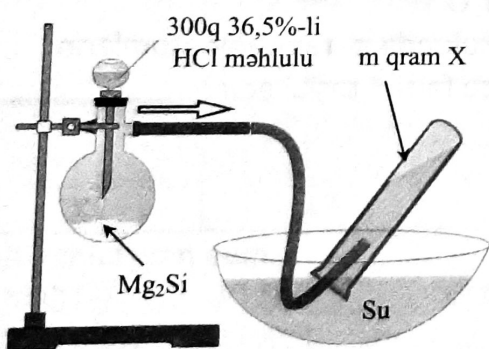
Maddə	Maddə miqdarı, mol	Reaksiyaya daxil olduğu H_2 -nin miqdarı, mol
C	n	10
N_2	n	

Reaksiyaya daxil olan karbonun kütləsini (qramla) hesablayın. $A_r(C)=12$

25. Hansı reaksiyalardan hidrogen ayrılır?

1. $Si + HF \longrightarrow$
2. $SiO_2 + NaOH \xrightarrow{t}$
3. $Si + NaOH + H_2O \xrightarrow{t}$
4. $C + HNO_{3(qat)} \xrightarrow{t}$
5. $C + H_2O \xrightarrow{t}$

26.

Maqnezium-silisid artıq miqdarda götürülmüşsə, m-i hesablayın. $A_r(H)=1$, $A_r(Si)=28$, $A_r(Cl)=35,5$

27. Karbon atomunun oksidləşmə dərəcəsinin dəyişməsinin uyğunluğunu müəyyən edin.

1. $C + Si \xrightarrow{t}$
2. $CO_2 + Mg \xrightarrow{t}$
3. $C + Ca \xrightarrow{t}$

- a. +4-dən 0-a
- b. +2-dən -2-yə
- c. 0-dən -1-ə
- d. +4-dən -4-ə
- e. 0-dən -4-ə

Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan 28-30 sayılı test tapşırıqlarını yerinə yetirin.

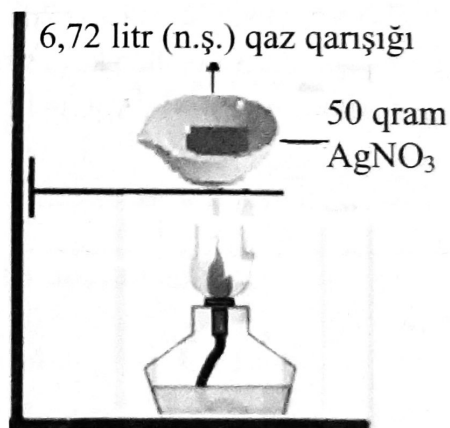
28. Fosforun duru nitrat turşusu ilə reaksiyasının tənliyini yazın (1) və əmsallaşdırın (2).

1. _____
2. _____

29. Cədvəli tamamlayın.

Reaksiya	Reaksiyadan alınan qaz (n.ş.) halında maddənin	
	formulu	beynəlxalq üsulla adı
$Cu + HNO_3 (qat) \longrightarrow$		
$Cu + HNO_3 (duru) \longrightarrow$		

30.

Reaksiya tənliyini yazın (1), əmsallaşdırın (2). Gümüş (I) nitratın neçə faizinin parçalandığını hesablayın (3). $A_r(Ag)=108$, $A_r(N)=14$, $A_r(O)=16$

1. _____
2. _____
3. _____

SINAQ
İMTAHANI
№

6

MÖVZULAR

- ✓ Metallar
- ✓ Əsas yarımqrup metalları
- ✓ Qələvi metallar
- ✓ Kalsium və onun birləşmələri
- ✓ Suyun codluğu
- ✓ Alüminium və onun birləşmələri
- ✓ Əlavə yarımqrup metalları: mis, dəmir, sink, xrom və onların birləşmələri

SINAĞIN
DÜZGÜN
CAVABLARI

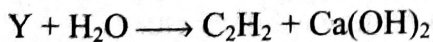
1.

Metallar	Oksigenlə reaksiya məhsulu
X	XO_2
Y	Y_2O_3
Z	ZO

X, Y və Z-i müəyyən edin.

X	Y	Z
A) Na	Al	Mg
B) K	Cr	Cu
C) Li	Zn	Mg
D) Na	Fe	Ca
E) K	Cr	N_2

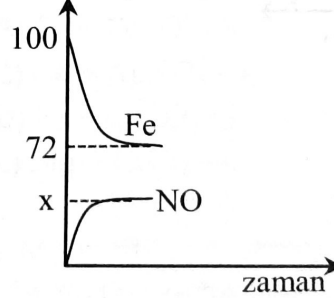
2. $Ca + X \xrightarrow{t} Y$

X maddəsini müəyyən edin.

- A) P
- B) O_2
- C) Cl_2
- D) C
- E) S

3. Kütlə, q

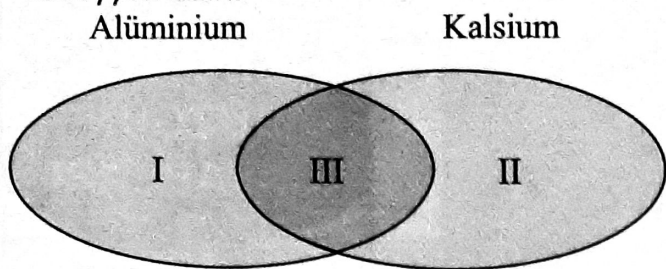

Dəmirin isti qatı nitrat turşusu ilə reaksiyasının qrafikinə əsasən x-i hesablayın.

$A_r(Fe)=56$, $A_r(O)=16$, $A_r(N)=14$

- A) 60
- B) 90
- C) 7,5
- D) 30
- E) 15

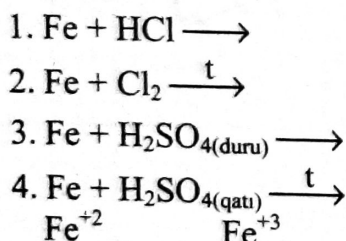
4. Eyler-Venn diaqramına uyğun bəndləri müəyyən edin.

1. Sabit valentlidir
2. NaOH məhlulu ilə reaksiyasından duz və hidrogen alınır
3. Su ilə reaksiyasından qələvi alınır
4. H₂ ilə reaksiyasından hidrid alınır

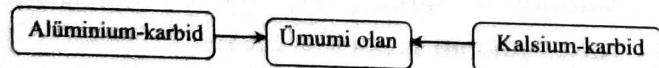
I	II	III
A) 2	3, 4	1
B) 2	1, 3	4
C) 1	3, 4	2
D) 4	1, 3	2
E) 3	2, 4	1

5. Reaksiya məhsullarında dəmirin oksidləşmə dərəcələrini müəyyən edin.

Fe ⁺²	Fe ⁺³
A) 2, 3	1, 4
B) 1, 2	3, 4
C) 2, 4	1, 3
D) 1, 4	2, 3
E) 1, 3	2, 4

6.

1. Karbon atomlarının oksidləşmə dərəcəsi -1-dir
  2. Su ilə reaksiyasından qaz (n.ş.) ayrılır
  3. Karbonun valentliyi IV-dür
  4. 1 molunda 3N_A atom var
- A) 1, 2
B) 2, 3
C) 1, 4
D) 1, 3
E) 2, 4

7. a qram CaC₂ ilə a qram suyun reaksiyasından 0,2 mol qaz (n.ş.) alınmışsa, hansı maddədən (X) və neçə qram (m) artıq qalar?
- $A_r(\text{Ca})=40$, $A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{H})=1$, $A_r(\text{O})=16$

X	m
A) Ca	5,6
B) H ₂ O	9,2
C) H ₂ O	5,6
D) Ca	9,2
E) H ₂ O	2,8

8.

Qələvi metallar	Bərkliyi	Atom radiusu
X	↓ azalır	↓ x
Y		
Z		

x-i müəyyən edin.

- A) azalır, sonra artır
B) dəyişmir
C) azalır
D) artır, sonra azalır
E) artır

9. Hansı metallar NaOH məhlulu ilə reaksiyaya daxil **olmur**?

1. Al	2. Cu	3. Fe	4. Zn
A) 2, 4	B) 1, 4	C) 1, 3	
D) 2, 3	E) 1, 2		

10. $\text{ZnSO}_{4(\text{məhlul})} + \text{X} \longrightarrow \text{Zn} + \dots$

X hansı metal ola bilər?

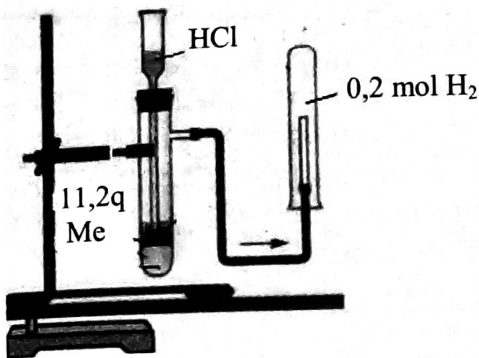
A) Cu	B) Fe	C) Cr
D) Mg	E) Ag	

11. $\text{Fe}_2\text{O}_3 + \text{Al} \xrightarrow{t} \text{X} + \text{Y}$

Reaksiya üçün hansı ifadə doğrudur?

- A) reaksiyadan alınan mürəkkəb maddə NaOH ilə reaksiyaya daxil olur
B) reaksiyadan alınan bəsit maddənin su ilə reaksiyasından əsas alınır
C) "termit qaynaq" adlanır
D) dəyişmə reaksiyasıdır
E) reaksiya məhsullarının əmsalar cəmi 4-dür

12.

Reaksiyadan MeCl_2 alınarsa, metalin nisbi atom kütləsini hesablayın.

- A) 24 B) 56 C) 52 D) 40 E) 65

13.

Hansı reaksiyada X misdir?

- A) $\text{X} + \text{HCl} \longrightarrow \text{XCl}_2 + \text{H}_2$
 B) $\text{X} + \text{H}_2\text{O} \xrightarrow{t} \text{XO} + \text{H}_2$
 C) $\text{X} + \text{FeCl}_2 \longrightarrow \text{XCl}_2 + \text{Fe}$
 D) $\text{X} + \text{HNO}_3(\text{qatı}) \xrightarrow{t} \text{X}(\text{NO}_3)_2 + \text{NO}_2 + \text{H}_2\text{O}$
 E) $\text{XSO}_4 + \text{H}_2\text{O} \xrightarrow{\text{el-z}} \text{H}_2 + \text{O}_2 + \text{XSO}_4$

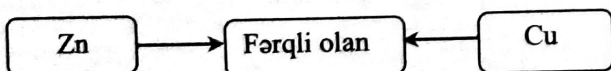
14.

Qələvi metalın	
Maddə miqdarı, mol	Yanmasına sərf olunan oksigenin kütləsi, q
1	16

Metalı müəyyən edin. $A_r(\text{O})=16$

- A) Li
 B) K
 C) Na
 D) Ca
 E) Ba

15.

- Qələvilərdə həll olması
- Hidroksidinin suda pis həll olması
- Duru H_2SO_4 ilə reaksiyaya daxil olması
- O_2 ilə reaksiyaya daxil olması

- A) 2, 4
 B) 1, 2
 C) 1, 3
 D) 2, 3
 E) 1, 4

16.

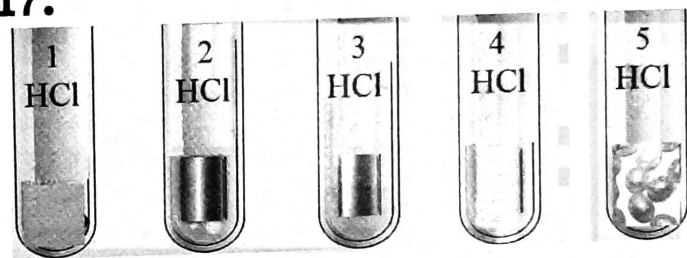
Maddə	Kütləsi, q	Reaksiyaya daxil olduğu xlorid turşusunun miqdarı, mol
CuO	32	n
XO	27,2	n

X-in nisbi atom kütləsini hesablayın.

$A_r(\text{O})=16$, $A_r(\text{Cu})=64$

- A) 24 B) 56 C) 52 D) 40 E) 65

17.

Hansı sınaq şüşələrində reaksiya *getməz*?

- A) 3, 4 B) 3, 5 C) 1, 2, 4
 D) 2, 3, 5 E) 2, 4

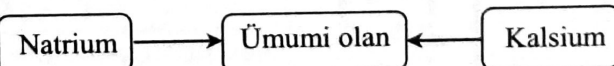
18. Məhlulda gedən hansı reaksiyadan metal *alınır*?

- A) $\text{Cu} + \text{AgNO}_3 \longrightarrow$
 B) $\text{Zn} + \text{FeSO}_4 \longrightarrow$
 C) $\text{Ca} + \text{AgNO}_3 \longrightarrow$
 D) $\text{Fe} + \text{CuSO}_4 \longrightarrow$
 E) $\text{Mg} + \text{CrCl}_2 \longrightarrow$

19. Mis məftil açıq havada qızdırılır və alınan oksidin tam reduksiyasına 0,8 mol H_2 sərf olunmuşsa, mislə reaksiyaya neçə qram oksigen daxil olmuşdur? $A_r(\text{O})=16$

- A) 12,8 B) 25,6 C) 51,2
 D) 9,6 E) 19,2

20.

- Su ilə qələvi əmələ gətirir
- Oksigenlə reaksiyasından oksid alınır
- Karbonatı termiki parçalanır
- Kerosində saxlanılır

- A) 2, 4 B) 1, 2 C) 1, 3 D) 2, 3 E) 1, 4

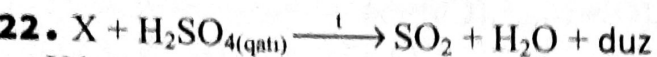

21.

Reaksiyaya daxil olan maddələr	Kütləsi, q	Reaksiyadan alınan hidrojenin həcmi, l (n.ş.)
Ca	m	x
H ₂ O	m-1	

x-i hesablayın. $A_r(O)=16$, $A_r(H)=1$, $A_r(Ca)=40$

A) 22,4 B) 11,2 C) 5,6 D) 2,8 E) 16,8

X hansı metallar ola bilər?

1. Cu 2. Ca 3. Fe 4. K

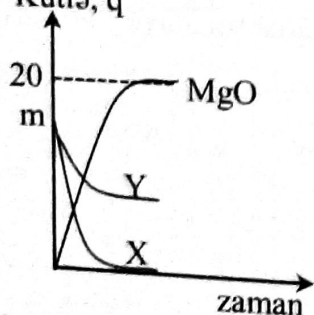
A) 1, 3 B) 1, 4 C) 2, 4 D) 2, 3 E) 1, 2

23.

Qarışıq	Maddə miqdarı, mol	Kütləsi, q	Reaksiyaya sərf olunan xlorun miqdarı, mol
Al	a	13,4	0,5
Ca	a		

İlkin qarışıqda alüminiumun kütləsini (qramla) hesablayın. $A_r(Al)=27$, $A_r(Ca)=40$

24. Kütlə, q

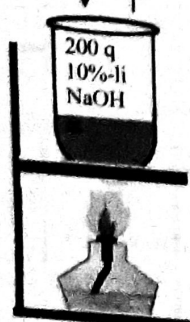

Maqneziumla oksigenin reaksiyasının qrafikinə əsasən m-i hesablayın.

$A_r(Mg)=24$, $A_r(O)=16$

25.

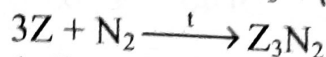
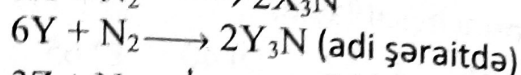
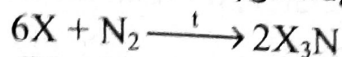
32,5 q Zn x litr H₂ (n.ş.)

x-i hesablayın. $A_r(Zn)=65$, $M_r(NaOH)=40$

26. $^{20}_{Ca}$ və $^{30}_{Zn}$ üçün hansı ifadələr doğrudur?
1. Pirometallurgiya üsulu ilə almaq olur
  2. Hidroksidləri suda həll olmur
  3. Xlorid turşusu ilə reaksiyaya daxil olur
  4. Atomunda normal halda cütləşməmiş elektron yoxdur
  5. IV dövr elementidir

27. Metalların uyğunluğunu müəyyən edin.

1. X

2. Y

3. Z

a. Ca

b. K

c. Mg

d. Li

e. Na

Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan 28-30 sayılı test tapşırıqlarını yerinə yetirin.

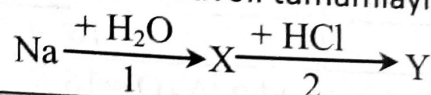
28. Misin duru nitrat turşusu ilə reaksiyasının tənliyini yazın (1), əmsallaşdırın (2) və reduksiyaediciyin formulu yazın (3).

1. _____

2. _____

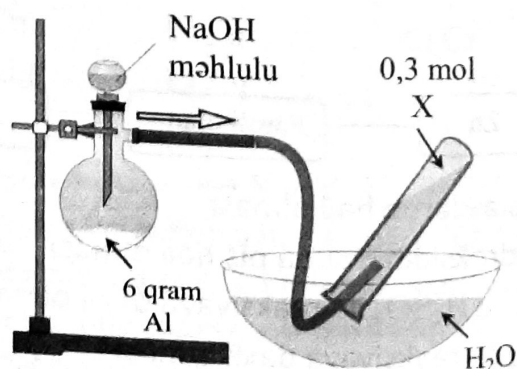
3. _____

29. Sxemə əsasən cədvəli tamamlayın.

Reaksiya	Reaksiyaya daxil olan və alınan maddələrin sayına görə reaksiyanın tipi
1	
2	

30.

Reaksiya tənliyini yazın (1). Alüminiumun tərkibində olan qarışığın kütlə payını (%) hesablayın (2). $A_r(Al)=27$

1. _____

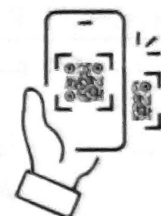
2. _____

SINAQ İMTAHANI №

MÖVZULAR

- ✓ Doymuş alifatik karbohidrogenlər
- ✓ Alkanlar
- ✓ Doymamış alifatik karbohidrogenlər: alkenlər, alkadienlər

SINAGIN
DÜZGÜN
CAVABLARI

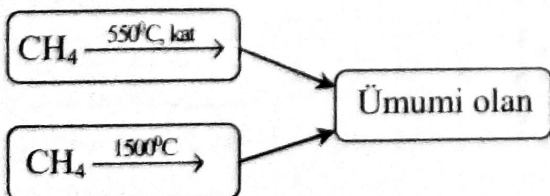
1.

Maddə	Maddə miqdarı, mol	Tam yanmasından alınan suyun miqdarı, mol
CH ₄	0,2	1,6
C _n H _{2n}	0,3	

n-i hesablayın.

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

2.

- Alınan karbohidrogenlər adı şəraitdə bromlu suyu rəngsizləşdirir
  - Molekul daxili oksidləşmə-reduksiya reaksiyasıdır
  - 1 mol metanın parçalanmasından 2 mol H₂ əmələ gəlir
  - Alınan karbohidrogenlərin molekulunda bir qeyri-polyar kovalent rabitə var
- A) 2, 3 B) 3, 4 C) 1, 4 D) 1, 2 E) 1, 3

3.

Maddə	Nisbi molekul kütləsi	Molekulunda	
		protonların sayı	neytronların sayı
Alken	84	48	x

x-i hesablayın. (¹H, ¹²C)

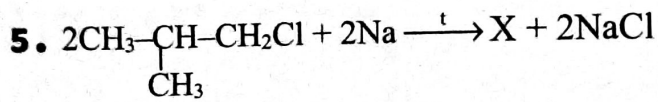
- A) 28 B) 132 C) 42 D) 46 E) 36

4.

Alkan	Molekulunda	
	hidrogen atomlarının sayı	üçlü karbon atomlarının sayı
X	14	2

X maddəsi üçün hansı ifadə doğrudur?

- heptanın izomeridir
- molekulunda bir ikili karbon atomu var
- 2-brompropanın Na ilə reaksiyasından almaq olar
- səmərali üsulla adı metilizopropilmetandır
- molekulunda asimmetrik karbon atomu var

X maddəsini müəyyən edin.

- A) 2,3-dimetilbutan
B) 2,4-dimetilpentan
C) 2,3-dimetilheksan
D) 2,5-dimetilheksan
E) 2,5-dimetilheptan

6. 8,4 qram alken 800 qram 4%-li bromlu suyu tam rəngsizləşdirir. Alken molekulunda sp^3 hibrid orbitallarının sayını hesablayın.

$A_r(\text{C})=12, A_r(\text{H})=1, A_r(\text{Br})=80$

- A) 16 B) 10 C) 12 D) 4 E) 8

7.

Maddə	Adı
$\text{R}_1-\text{CH}=\text{CH}-\text{R}_2$	4-metilheksen-2

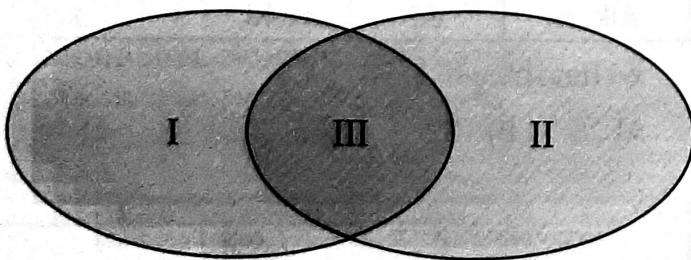
R_1 və R_2 radikallarını müəyyən edin.

R_1	R_2
A) metil	izobutil
B) etil	ikilibutil
C) metil	ikilibutil
D) etil	izopropil
E) etil	izobutil

8. Eyler-Venn diaqramına uyğun bəndləri müəyyən edin.

Propen

Butadien-1,3

- Əmələ gətirdiyi polimerin sis-trans izomerləri var
- Homoloji sıranın 2-ci üzvüdür
- Molekulunda bir metil qrupu var
- Molekulunda 6 hidrogen atomu var

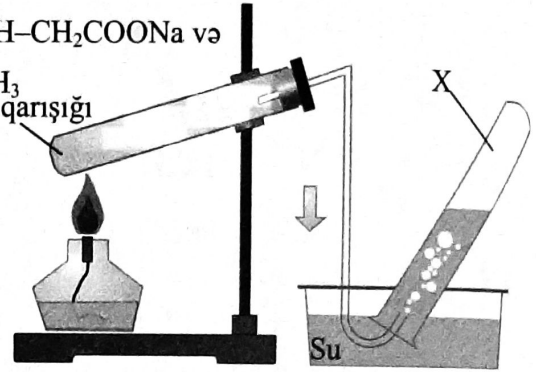
I	II	III
A) 2	4	1, 3
B) 3	1	2, 4
C) 3	2	1, 4
D) 4	1	2, 3
E) 1	3	2, 4

9. Buten-1 və izopren üçün ümumi olan nədir?

- A) molekulunda metil qrupu var
B) polimerləşdikdə kauçuk alınır
C) molekulunda 6 hidrogen atomu var
D) karbon atomlarının rabitə əmələ gətirən 4 qeyri-hibrid orbitalı var
E) molekulunda 11 σ -rabitə var

10. $\text{CH}_3-\underset{\text{CH}_3}{\text{CH}}-\text{CH}_2\text{COONa}$ və

NaOH qarışığı

X maddəsini müəyyən edin.

- A) 2-metilbutan
B) 2-metilpropan
C) butan
D) 2,2-dimetilpropan
E) 2,5-dimetilheksan

11. 2,2-dimetilpropan üçün hansı ifadələr doğrudur? $A_r(\text{C})=12, A_r(\text{H})=1$

- Butanın izomeridir
  - Bir monoxlorlu törəməsi var
  - Birli karbon atomları bütün karbon atomlarının 60%-ni təşkil edir
  - $m(\text{C}):m(\text{H})=5:1$
- A) 2, 3
B) 2, 4
C) 1, 3
D) 1, 2
E) 1, 4

12.

Alkan	1 molunun tam yanmasından alınan maddələrin kütlələri, q	
	CO_2	H_2O
X	a	a-60

X-in molekulunda atomların cəmini hesablayın. $A_r(\text{C})=12, A_r(\text{H})=1, A_r(\text{O})=16$

A) 17 B) 8 C) 5 D) 14 E) 11

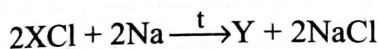

13. Hansı ifadələr 2-metilpropen üçün doğru deyil?

1. Adi şəraitdə bromlu suyu rəngsizləşdirir
2. Səmərəli üsulla adı sim.dimetiletillendir
3. Molekulunda 14 siqma rabitə var
4. Hidrogen-yodidlə 2-yod-2-metilpropan əmələ gətirir

- A) 2, 3
B) 1, 4
C) 1, 3
D) 1, 2
E) 2, 4

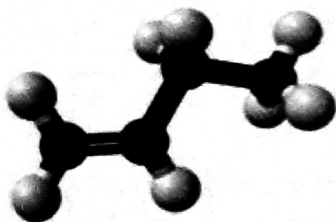
14. $X-COONa + NaOH \xrightarrow{t} Etan + Na_2CO_3$

Y maddəsini müəyyən edin.

- A) 2,3-dimetilbutan
B) 2-metilbutan
C) 2-metilpropan
D) propan
E) butan

15.

Birləşmənin HBr ilə reaksiyasından alınan maddəni müəyyən edin.

- A) 1-brombutan
B) 2-brombutan
C) 1-brompropan
D) 2-brompropan
E) 2-brompentan

16. $CH_2=CH-CH=CH_2 + 2HCl \xrightarrow{t>40^\circ} X$

X maddəsini müəyyən edin.

- A) 1-xlorbuten-2
B) 2-xlorbuten-1
C) 1,2,3,4-tetraxlorbutan
D) 2,3-dixlorbutan
E) 2,3-dixlorbuten-2

17. Hansı maddəni bir monoxlorlu birləşmənin Na ilə reaksiyasından almaq olar?

- A) propanı
B) 2-metilpropanı
C) 2-metilbutanı
D) 2,3-dimetilbutanı
E) 2,2-dimetilbutanı

18.

Maddə	Hibrid orbitalların sayı	Polimerləşmə dərəcəsi
Poliizopren	36000	x

x-i müəyyən edin.

- A) 2000 B) 3000 C) 1000
D) 1500 E) 2500

19. $X-COONa + NaOH \xrightarrow{t} butan + Na_2CO_3$

X radikalını müəyyən edin.

- A) üçlübutil
B) ikilibutil
C) izobutil
D) izopropil
E) propil

20. Pentanın izomerlərini müəyyən edin.

1. 2,2-dimetilpropan
2. 2-metilbutan
3. 2,3-dimetilbutan
4. Tsiklopentan
A) 2, 3
B) 1, 4
C) 1, 3
D) 1, 2
E) 2, 4

21. $CH_4 + 2Cl_2 \xrightarrow{h\nu} X + 2HCl$

X-in molekulunda karbon atomunun oksidləşmə dərəcəsinə müəyyən edin.

- A) -4 B) 0 C) -1 D) +2 E) -2

22. Hansı birləşmənin Zn ilə reaksiyasından buten-2 alınar?

- A) 1,2-dibrombutanın
B) 1-brombutanın
C) 2-brombutanın
D) 1,3-dibrombutanın
E) 2,3-dibrombutanın

23.

Polimer	Polimerləşmə dərəcəsi	Makromolekulunda hidrogen atomlarının sayı
Poliizopren	n	x
Polipropilen	n	y

Polipropilendə metil qruplarının sayı 500 olarsa, x-y fərqini hesablayın.

24.

Maddə	Kütləsi, q	Tam yanmasına sərf olunan O ₂ -nin kütləsi, q
Metan	m-24	m

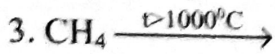
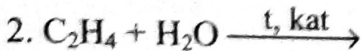
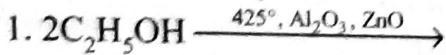
m-i hesablayın. A_r(C)=12, A_r(H)=1, A_r(O)=16

25.

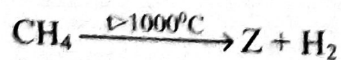
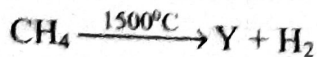
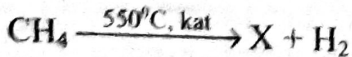
Alkan	Kütləsi, q	1 molunun tam yanmasından alınan CO ₂ -nin kütləsi, q
X	m	3m

X-in molekulunda hidrogen atomlarının sayını hesablayın. A_r(C)=12, A_r(H)=1, A_r(O)=16

26. Hansı reaksiyalarda molekularda π- rabitələrin sayı artır?

27. Uyğunluğu müəyyən edin.

1. X	2. Y	3. Z
a. asetilen	b. karbon	c. etan
d. etilen	e. etin	

Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan 28-30 saylı test tapşırıqlarını yerinə yetirin.

28. 2-xlorbutanın quruluş formülünü yazın (1). Bu maddənin Na ilə reaksiyasının tənliyini yazın (2) və əmsallaşdırın (3).

1. _____

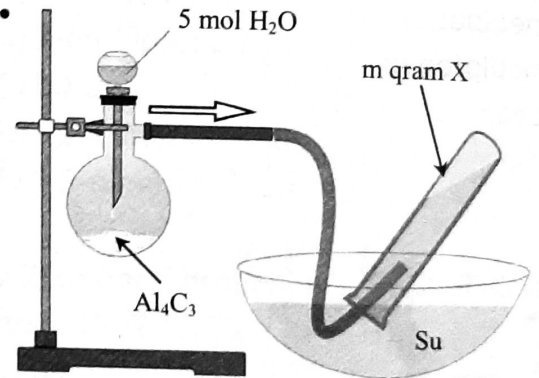
2. _____

3. _____

29. Cədvəli tamamlayın.

Alkanın səmərəli üsulla adı	Molekulunda rabitələrin sayı	
	C-H	C-C
Tetrametilmetan		
		2

30.

Reaksiya tənliyini yazın (1), əmsallaşdırın (2). Alüminium-karbid artıq miqdarda götürülmüşsə, m-i hesablayın (3).

A_r(C)=12, A_r(H)=1

1. _____

2. _____

3. _____

SINAQ
İMTAHANI
№

8

MÖVZULAR

- ✓ Alkinlər
- ✓ Tsiklik birləşmələr
- ✓ Tsikloparafinlər
- ✓ Aromatik karbohidrogenlər
- ✓ Neft və təbii qaz

SINAĞIN
DÜZGÜN
CAVABLARI

1.

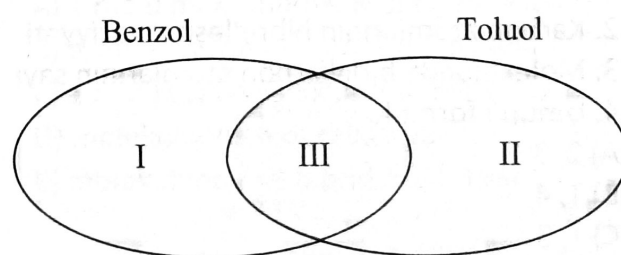
Alkin	Molekulunda neytron sayı	Ag ₂ O-nun ammonyakda məhlulu ilə reaksiyaya daxil olması
X	30	+

X maddəsi üçün hansı ifadə doğru *deyil*?

(²H, ¹²C)

- A) siniflərarası izomeri butadien-1,3-dür
- B) molekulunda bir metil qrupu var
- C) su ilə butanon əmələ gətirir
- D) 1 molu 1 mol bromla 1,2-dibrombuten-1 əmələ gətirir
- E) 2 σ rabitə sp-sp³ hibrid orbitallarının örtülməsindən yaranır

2. Eyler-Venn diaqramına uyğun bəndləri müəyyən edin.

- 1. Aromatik karbohidrogen izomeri yoxdur
- 2. Oksigenlə reaksiyasının istilik effekti maddənin yanma istiliyinə bərabərdir
- 3. KMnO₄ məhlulu ilə oksidləşmir
- 4. Molekulunda bütün karbon atomları ikilidir

I	II	III
A) 1, 4	2	3
B) 3, 4	1	2
C) 1, 2	3	4
D) 3, 4	2	1
E) 2, 3	4	1

SINAQ
İMTAHANI
№

8

MÖVZULAR

- ✓ Alkinlər
- ✓ Tsiklik birləşmələr
- ✓ Tsikloparafinlər
- ✓ Aromatik karbohidrogenlər
- ✓ Neft və təbii qaz

SINAGIN
DÜZGÜN
CAVABLARI

1.

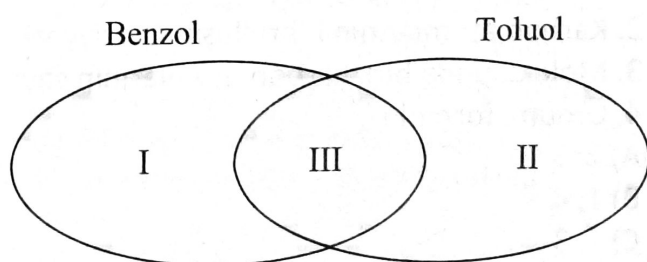
Alkin	Molekulunda neytron sayı	Ag ₂ O-nun ammonyakda məhlulu ilə reaksiyaya daxil olması
X	30	+

X maddəsi üçün hansı ifadə doğru *deyil*?

(²₁H, ¹²₆C)

- A) siniflərarası izomeri butadien-1,3-dür
- B) molekulunda bir metil qrupu var
- C) su ilə butanon əmələ gətirir
- D) 1 molu 1 mol bromla 1,2-dibrombuten-1 əmələ gətirir
- E) 2 σ rabitə sp-sp³ hibrid orbitallarının örtülməsindən yaranır

2. Eyler-Venn diaqramına uyğun bəndləri müəyyən edin.

1. Aromatik karbohidrogen izomeri yoxdur
2. Oksigenlə reaksiyasının istilik effekti maddənin yanma istiliyinə bərabərdir
3. KMnO₄ məhlulu ilə oksidləşmir
4. Molekulunda bütün karbon atomları ikilidir

I	II	III
A) 1, 4	2	3
B) 3, 4	1	2
C) 1, 2	3	4
D) 3, 4	2	1
E) 2, 3	4	1

3. Hansı reaksiyalardan alkin alınır?

1. $\text{CH}_4 \xrightarrow{1500^\circ\text{C}}$
2. $\text{CH}_2\text{Cl}-\text{CHCl}-\text{CH}_3 + \text{Zn} \xrightarrow{t}$
3. $\text{CH}_2\text{Cl}-\text{CH}_2-\text{CHCl}-\text{CH}_3 + \text{Zn} \xrightarrow{t}$
4. $\text{CH}_3-\text{CCl}_2-\text{CH}_3 + \text{KOH} \xrightarrow{t, \text{spirt}}$

- A) 2, 3
B) 1, 4
C) 1, 3
D) 1, 2
E) 2, 4

4.

Alkin	Molekulunda neytron sayı	Natriumun ammonyakda məhlulu ilə reaksiyaya daxil olması
X	24	—

X maddəsinin müəyyən edin. (^1_1H , $^{12}_6\text{C}$)

- A) propin   B) butin-1   C) pentin-2
D) pentin-1   E) butin-2

5. Propin $\longrightarrow$ Ümumi olan $\longleftarrow$ Kumol

$A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{H})=1$

1. Karbonun kütlə payı (%)
2. Karbon atomlarının hibridləşmə vəziyyəti
3. Molekulunda birli karbon atomlarının sayı
4. Ümumi formulu

- A) 2, 3
B) 1, 4
C) 1, 3
D) 1, 2
E) 2, 4

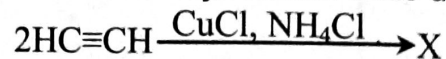
6. 560 litr havada neçə qram stirolu tam yandırmaq olar? Havada oksigenin həcm payı 20%-dir. $A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{H})=1$

- A) 52
B) 104
C) 112
D) 25
E) 64

7. Toluol və stirool üçün ümumi olan nədir?

- A) 1 molunun tam yanmasından 4 mol su alınır
B) polimerləşir
C) ümumi formulu $\text{C}_n\text{H}_{2n-6}$ -dir
D) molekulunda karbon atomlarının rabitə əmələ gətirən 8 qeyri-hibrid orbitalı var
E) molekulunda metil qrupu var

8. X maddəsi üçün hansı ifadə doğrudur?

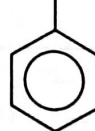

- A) molekulunda 18 hibrid orbital var
B) adi şəraitdə bromlu suyu rəngsizləşdirmir
C) 1 molu maksimum 2 mol Cl_2 birləşdirir
D) 1 molu 1 mol HCl ilə xlorpren əmələ gətirir
E) 1 molu 2 mol H_2 birləşdirərək butana çevrilir

9. 36,8 qram benzolun homoloqunun tam yanmasından 2,8 mol CO_2 alınmışsa, maddə molekulunda karbon atomlarının sayını hesablayın. $A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{H})=1$

- A) 6   B) 7   C) 8   D) 9   E) 10

10. $\text{CH}_2 - \text{CH} - \text{CH}_3$

Maddənin adını müəyyən edin.

- A) o-ksilol
B) izopropilbenzol
C) izobutilbenzol
D) üçlübutilbenzol
E) ikilibutilbenzol

11. 61 qram 1,4-dibrom-2-metilpentanın Na ilə reaksiyasından alınan maddəni (X) və onun kütləsini (m, qramla) müəyyən edin.

$A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{H})=1$, $A_r(\text{Br})=80$

X	m
A) 1,3-dimetilsiklobutan	21
B) 1,3-dimetilsiklobutan	42
C) 1,2-dimetilsiklobutan	21
D) metilsiklopentan	42
E) 1,2-dimetilsiklopentan	14

12. Hansı reaksiyadan heksaxlorbenzol alınır?

- A) $C_6H_6 + Cl_2 \xrightarrow{AlCl_3, t}$
 B) $C_6H_6 + Cl_2 \xrightarrow{ışiq}$
 C) $C_6H_6 + Cl_2 \xrightarrow{FeCl_3, t}$
 D) $C_2H_6 + Cl_2 \xrightarrow{ışiq}$
 E) $CH_4 + Cl_2 \xrightarrow{ışiq}$

13. Butadien-stirol kauçukunun elementar halqasında karbon atomlarının sayını müəyyən edin.

- A) 8 B) 10 C) 12 D) 14 E) 16

14. Asetilen + $4[O] \xrightarrow{KMnO_4} X$

Karbon atomlarının oksidləşmə dərəcəsi necə dəyişir?

- A) -1-dən +2-yə
 B) -2-dən -1-ə
 C) -1-dən +1-ə
 D) -1-dən +3-ə
 E) +1-dən +3-ə

15. Hansı ifadələr stirol üçün doğrudur?

1. 1 molunun tam yanmasından 8 mol CO_2 alınır
 2. Molekulunda bütün karbon atomları sp^2 hibrid halındadır
 3. Adi şəraitdə bromlu suyu rəngsizləşdirmir
 4. Adi şəraitdə bərkdir
 A) 2, 3 B) 1, 2 C) 1, 4 D) 3, 4 E) 1, 3

16. Alkilləşmə reaksiyalarının tənliklərini müəyyən edin.

1. $C_6H_6 + CH_3Cl \xrightarrow{t, kat}$
 2. $C_6H_6 + H_2 \xrightarrow{t, kat}$
 3. $C_6H_6 + CH_2=CH_2 \xrightarrow{t, kat}$
 4. $C_6H_5COONa + NaOH \xrightarrow{t}$
 A) 2, 3 B) 1, 2 C) 1, 4 D) 2, 4 E) 1, 3

17. Asetilen və butin-2-dən ibarət 0,6 mol qaz qarışığını Ag_2O -nün ammoniyakda məhlulundan buraxdıqda 0,2 mol çöküntü alınmışsa, ilkin qarışığın kütləsini (qramla) hesablayın. $A_r(C)=12$, $A_r(H)=1$
 A) 26,8 B) 24,2 C) 16,8 D) 18,6 E) 28,6

18. Benzol və tsiklopentan üçün ümumi olan nədir?

- A) molekulunda σ -rabitələrin sayı
 B) molekulunda hidrogen atomlarının sayı
 C) 1 molunun maksimum 3 mol H_2 birləşdirə bilməsi
 D) karbon atomlarının oksidləşmə dərəcəsi
 E) molekulunda bütün karbon atomlarının ikili olması

19. Alkinin su ilə reaksiyasında üzvi maddə molekulunda polyar σ -rabitələrin sayı necə dəyişir?

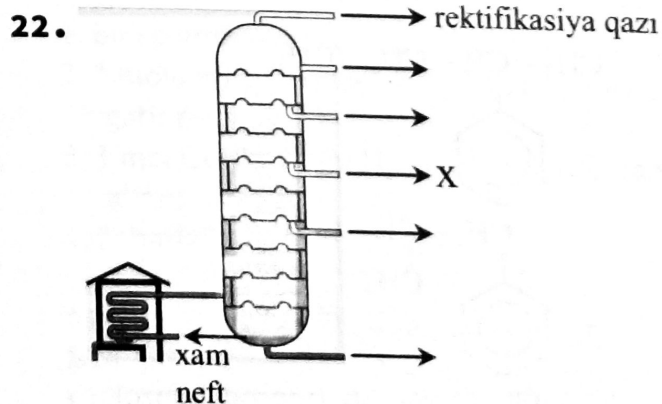
- A) 2 vahid artır B) 4 vahid artır
 C) 2 vahid azalır D) bir vahid artır
 E) 3 vahid artır

20. 2,5-dibromheptanın Na ilə reaksiyasından hansı birləşmə alınar?

- A) metilsikloheksan
 B) 1-metil-2-etilsiklobutan
 C) 1,2-dimetilsiklopentan
 D) 1-metil-2-etilsiklopentan
 E) 1,2-dimetil-3-etilsikloheksan

21. Vinilasetilen üçün hansı ifadə doğrudur?

- A) 1 molu maksimum 4 mol H_2 birləşdirir
 B) asetilenin trimerləşməsindən alınır
 C) 1 mol HCl ilə vinilxlorid əmələ gətirir
 D) molekulunda 6 σ -rabitə var
 E) molekulunda 10 hibrid orbital var

x-i müəyyən edin.

- A) benzin B) mazut C) kerosin
 D) qazoyl E) liqroin

23. Benzol və toluoldan ibarət 40 qram qarışığın KMnO_4 məhlulu ilə reaksiyasından 24,4 qram turşu alınmışsa, ilkin qarışıqda benzolun kütlə payını (%-lə) hesablayın. $A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{H})=1$, $A_r(\text{O})=16$

24.

Polimer	Makromolekulunda hidrogen atomlarının sayı	Polimerləşmə dərəcəsi
Polistirol	2400	n

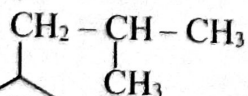
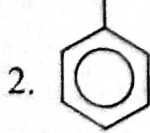
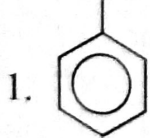
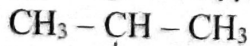
n-i hesablayın.

25. 31,2 qram benzolla 32,7q etilbromidin reaksiyasından alınan üzvi maddənin kütləsini (qramla) hesablayın. $A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{H})=1$, $A_r(\text{Br})=80$

26. Kumolun izomerlərini müəyyən edin.

1. Etilbenzol
2. o-ksilol
3. Propilbenzol
4. 1,2,4-trimetilbenzol
5. 1,3,5-trimetilbenzol

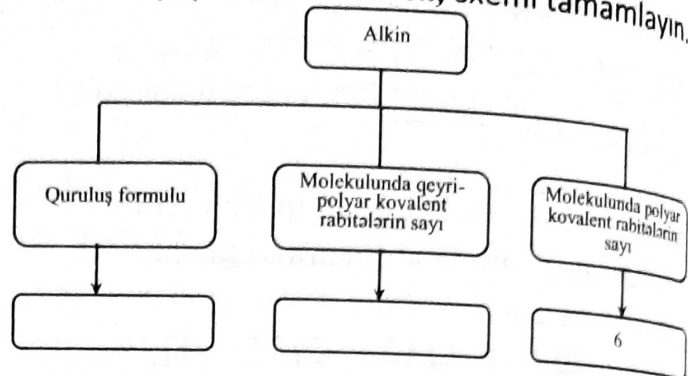
27. Uyğunluğu müəyyən edin.

- a. ikilibutilbenzol   b. izopropilbenzol
c. izobutilbenzol   d. üçlübutilbenzol
e. kumol

Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan 28-30 saylı test tapşırıqlarını yerinə yetirin.

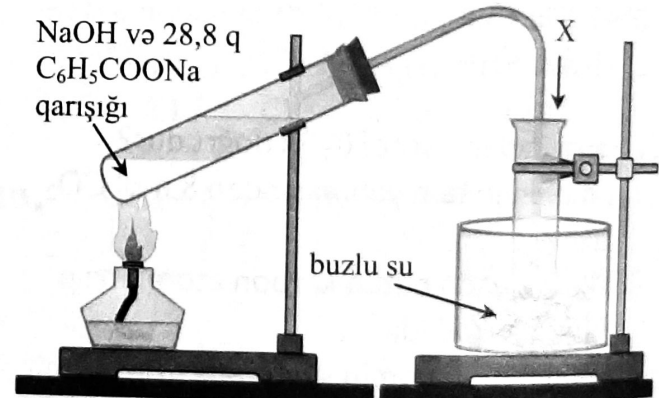
28. Alkin natriumun ammoniyakda məhlulu ilə reaksiyaya daxil **olmursa**, sxemi tamamlayın.

29. Toluolun nitrat turşusu ilə reaksiyasının tənliyini yazın (1) və əmsallaşdırın (2).

1. _____
2. _____

30.

Reaksiya tənliyini yazın (1), alınan X maddəsinin həcmi (millilitrlə) ($\rho=0,8$ q/ml) hesablayın (2). $A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{H})=1$, $A_r(\text{O})=16$, $A_r(\text{Na})=23$

1. _____
2. _____

SINAQ
İMTAHANI
№

9

MÖVZULAR

- ✓ Oksigenli üzvi birləşmələr
- ✓ Doymuş biratomlu və çoxatomlu spirtlər
- ✓ Fenollar
- ✓ Aldehidlər, doymuş və doymamış karbon turşuları
- ✓ Ali karbon turşuları və ikiasanlı karbon turşuları
- ✓ Mürəkkəb efirlər, yağlar və sintetik yuyucu maddələr

SINAGIN
DÜZGÜN
CAVABLARI

1. Akril turşusu molekulunda π -rabitələr bütün rabitələrin neçə faizini təşkil edir?

- A) 20
- B) 40
- C) 80
- D) 10
- E) 25

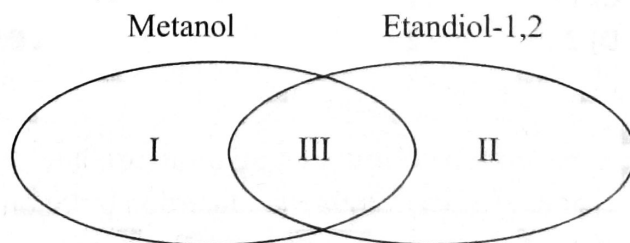
2.

Doymuş birəsaslı karbon turşusu	Kütləsi, q	Reaksiyaya sərf olunan NaOH-ın kütləsi, q
X	12,8	2

X-in molekulunda karbon atomlarının sayını hesablayın. $A_r(C)=12$, $A_r(H)=1$, $A_r(O)=16$, $A_r(Na)=23$

- A) 15
- B) 16
- C) 17
- D) 18
- E) 12

3. Eyler-Venn diaqramına uyğun bəndləri müəyyən edin.

1. Birli spirtidir
2. 1 molu artıq miqdar Na ilə 2q H_2 əmələ gətirir
3. 1 mol CO ilə 2 mol H_2 -nin reaksiyasından alınır
4. Zəhərliidir

I	II	III
A) 4	1	2, 3
B) 4	2	1, 3
C) 2	3	1, 4
D) 3	1	2, 4
E) 3	2	1, 4

4. Hansı reaksiyalardan spirt alınır?

1. $\text{CH}_3\text{—CH}_2\text{—CH}_2\text{Cl} + \text{KOH} \xrightarrow{\text{su}}$
  2. $\text{CH}_2\text{Cl—CH}_2\text{—CH}_2\text{—CH}_2\text{Cl} + \text{KOH} \xrightarrow{\text{spirt, t}}$
  3. $\text{CH}_2\text{—CH}_2 + \text{H}_2\text{O} \longrightarrow$
 O
  4. $\text{CH}_2=\text{CH}_2 + \text{O}_2 \xrightarrow{\text{Fe, Cu, Pd duzları, t}}$
- A) 2, 3   B) 1, 4   C) 1, 3   D) 1, 2   E) 2, 4

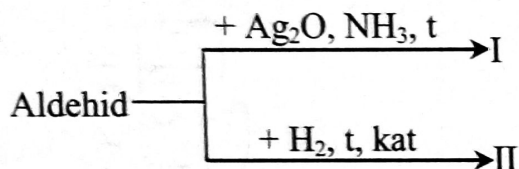
5.

Birəsaslı karbon turşusu molekulunda		
karbon atomlarının sayı	π -rabitələrin sayı	hidrogen atomlarının sayı
18	4	x

x-i müəyyən edin.

- A) 36   B) 35   C) 29   D) 34   E) 30

6.

Reaksiyalarda üzvi maddə molekulunda σ -rabitələrin sayı neçə vahid artır?

I	II
A) 2	1
B) 1	2
C) 1	1
D) 2	2
E) 2	3

7. Eyni kütlədə götürülmüş sirkə turşusu ilə bromun reaksiyasında maddələrdən birindən 20q artıq qalarsa, neçə qram HBr alınır?

$A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{H})=1$, $A_r(\text{O})=16$, $A_r(\text{Br})=80$

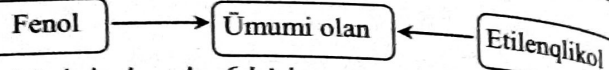
- A) 32,4   B) 16,2   C) 8,1
D) 12,6   E) 15,8

8. İzopropil radikalı və aldehid qrupundan ibarət maddə üçün hansı ifadə doğrudur?

$A_r(\text{H})=1$, $A_r(\text{O})=16$

- A) H_2 ilə reaksiyasından 2-metilpropanol-1 alınır
B) molekulunda bir ikili karbon atomu var
C) oksidləşməsindən propan turşusu alınır
D) $m(\text{O}):m(\text{H})=4$
E) molekulunda karbon atomlarının 8 sp^3 hibrid orbitalı var

9.

1. Molekulunda 6 hidrogen atomu var
  2. 1 molu artıq miqdar Na ilə 1q H_2 əmələ gətirir
  3. HNO_3 ilə mürəkkəb efir əmələ gətirir
  4. NaOH ilə reaksiyaya daxil olur
- A) 2, 3
B) 1, 4
C) 1, 3
D) 1, 2
E) 2, 4

10. Metilformiat və metan turşusu üçün ümumi olan nədir? $A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{O})=16$, $A_r(\text{H})=1$

1. Nisbi molekul kütləsi 46-dır
  2. Molekulunda 2 oksigen atomu var
  3. Molekulunda karbon atomlarının 3 sp^2 hibrid orbitalı var
  4. NaOH ilə reaksiyasından duz və su alınır
- A) 2, 3
B) 1, 4
C) 1, 3
D) 1, 2
E) 2, 4

11.

Maddə	Molekulunda σ -rabitələrin sayı
Etilenqlikol	a
Sirkə turşusu	x

x-i müəyyən edin.

- A) a
B) a-1
C) a+2
D) a-3
E) a-2

12. R_1COOR_1 $\text{R}_1\text{—O—R}_2$

Sadə efir molekulunda 3 metil qrupu var. Efir molekullarında cəmi 7 karbon atomu varsa, R_1 və R_2 radikalının birləşməsindən alınan maddəni müəyyən edin.

- A) 3-metilpentan
B) 2-metilbutan
C) 2,3-dimetilbutan
D) 2-metilpropan
E) butan

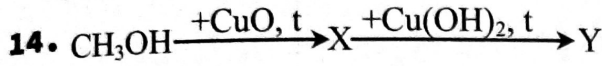

13.

Maddələr	Maddə miqdarı, mol	Artıq miqdar Na ilə reaksiyasından alınan hidrogenin miqdarı, mol
CH ₃ OH	0,4	x
CH ₃ COOH	0,4	

x-i hesablayın.

- A) 0,6 B) 1,2 C) 0,4 D) 0,8 E) 1,4

X və Y-in molekullarında karbon atomlarının oksidləşmə dərəcəsinə müəyyən edin.

X	Y
A) 0	+3
B) 0	+2
C) +2	+3
D) +2	0
E) -1	+2

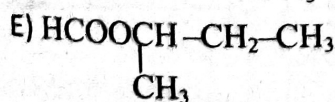
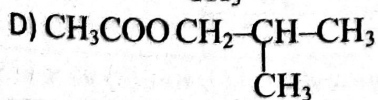
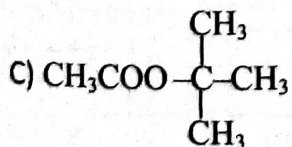
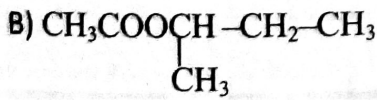
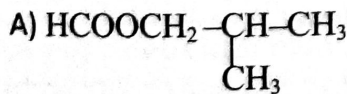
15.

Maddə	Molekulunda polyar kovalent rabitələrin sayı
CH ₃ COOH	x
HCOOCH ₃	a

x-i hesablayın.

- A) a B) a+1 C) a-1 D) a-2 E) a+2

16. İkilibutil spirti ilə sirkə turşusunun reaksiyasından alınan efiri müəyyən edin.

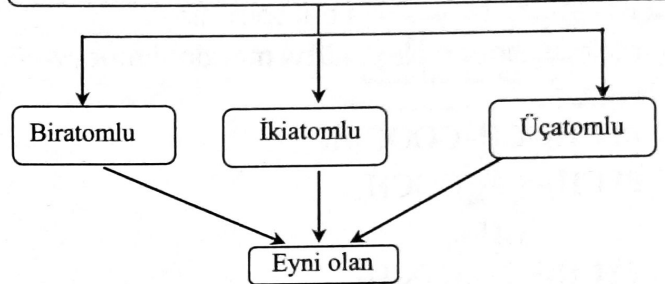
17. Molekulunda 12 karbon atomu olan

doymuş biratomlu spirtədən alınan sintetik yuyucu maddənin formulu müəyyən edin.

- A) C₁₂H₂₅SO₂ONa
 B) C₁₂H₂₅COOSO₂ONa
 C) C₁₂H₂₅COONa
 D) C₁₂H₂₅OSO₂ONa
 E) C₁₂H₂₃OSO₂ONa

18.

Molekulunda eyni sayda karbon atomu olan doymuş spirlər

- A) molekulunda polyar kovalent rabitələrin sayı
 B) molekulunda qeyri-polyar kovalent rabitələrin sayı
 C) molekulunda σ- rabitələrin sayı
 D) Cu(OH)₂ ilə reaksiyaya daxil olması
 E) 1 molunun artıq miqdar Na ilə reaksiyasından alınan H₂-nin kütləsi

19.

Maddə	Molekulunda	
	atomların sayı	polyar rabitələrin sayı
Oksalat turşusu	a	x

x-i müəyyən edin.

- A) a-1 B) a+1 C) a
 D) a-2 E) a+2

20. Hansı reaksiyadan aldehid alınır?

- A) $\text{C}_2\text{H}_4 + \text{H}_2\text{O} \xrightarrow{t, \text{kat}}$
 B) $\text{CO} + \text{CH}_3\text{OH} \xrightarrow{t, \text{kat}}$
 C) $\text{CH}_2=\text{CH}_2 + \text{O}_2 \xrightarrow{t, \text{Ag}}$
 D) $\text{CH}_4 + \text{H}_2\text{O} \xrightarrow{t, \text{kat}}$
 E) $\text{CH}_2=\text{CH}_2 + \text{O}_2 \xrightarrow{\text{Fe, Cu, Pd duzları, t}}$

21.

Doymuş mürəkkəb efir molekulunda	
metil qruplarının sayı	hidrogen atomlarının sayı
2	6

Efiri müəyyən edin.

- A) metilasetat
B) etilformiat
C) etilasetat
D) metilformiat
E) propilformiat

22. Metakril turşusu ilə etil spirtinin reaksiyasından alınan üzvi maddəni müəyyən edin.

- A) $\text{CH}_2=\text{CH}-\text{COOC}_2\text{H}_5$
B) $\text{CH}_2=\text{C}(\text{CH}_3)-\text{COOCH}_3$
C) $\text{CH}_2=\text{C}(\text{C}_2\text{H}_5)-\text{COOCH}_3$
D) $\text{CH}_2=\text{C}(\text{CH}_3)-\text{COOC}_2\text{H}_5$
E) $\text{CH}_3-\text{CH}(\text{CH}_3)-\text{COOC}_2\text{H}_5$

23.

Maddə	Mol sayı	Na ilə reaksiyasından alınan H_2 -nin mol sayı
Etilenqlikol	2	6
Su	x	

x-i hesablayın.

24. Tərkibində oksigenin kütlə payı 12,5% olan doymuş birəsaslı karbon turşusu molekulunda hidrogen atomlarının sayını hesablayın.

$$A_r(\text{C})=12, A_r(\text{O})=16, A_r(\text{H})=1$$

25. Sirkə turşusunun mürəkkəb efirinin 50 qram 16%-li NaOH məhlulu ilə reaksiyasından 12 qram doymuş biratomlu spirt alınmışsa, spirt molekulunda karbon atomlarının sayını hesablayın.

$$A_r(\text{C})=12, A_r(\text{H})=1, A_r(\text{O})=16, A_r(\text{Na})=23$$

26. Molekulunda eyni sayda karbon atomları olan doymuş sadə efir və doymuş biratomlu spirt üçün fərqli olan nədir?

1. Molekulunda polyar kovalent rabitələrin sayı
2. Molekulunda C–H rabitələrinin sayı
3. Molekulunda σ -rabitələrin sayı
4. Molekulunda karbon atomlarının sp^3 hibrid orbitallarının sayı

27. Uyğunluğu müəyyən edin.

Doymuş mürəkkəb efir molekulunda qeyri-polyar kovalent rabitələrin sayı

1. 3
2. 1
3. 2

Doymuş mürəkkəb efir molekulunda karbon atomlarının sayı

- a. 3   b. 5   c. 4   d. 6   e. 2

Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan 28-30 sayılı test tapşırıqlarını yerinə yetirin.

28. Bir karbon atomuna bir metil, bir etil, bir izopropil radikalları və bir hidroksil qrupu birləşmiş maddənin beynəlxalq nomenklaturaya əsasən adını (1) və onun molekulunda qeyri-polyar kovalent rabitələrin sayını (2) yazın.

1. _____
2. _____

29. Fenolun bromla reaksiyasının tənliyini yazın (1) və əmsallaşdırın (2).

1. _____
2. _____

30.

Reaksiyaya daxil olan maddələr	Kütləsi, q	Reaksiyadan alınan efirin kütləsi, q
CH_3COOH	m	x
CH_3OH	m-7	

Reaksiya tənliyini yazın (1), m-i (2) və x-i (3) hesablayın. $A_r(\text{C})=12, A_r(\text{H})=1, A_r(\text{O})=16$

1. _____
2. _____
3. _____

SINAQ
İMTAHANI
№

10

MÖVZULAR

- ✓ Karbohidratlar
- ✓ Azotlu üzvi birləşmələr, aminlər, aminturşular, zülallar
- ✓ İrimolekullu birləşmələr

1. Hansı reaksiyadan nitrobirləşmə alınır?

- A) etan + nitrat turşusu →
- B) etanol + nitrat turşusu →
- C) etilenqlikol + nitrat turşusu →
- D) qlükoza + nitrat turşusu →
- E) qliserin + nitrat turşusu →

2. Doymuş alifatik üçlü monoamin molekulunda karbon atomlarının sayı minimum olarsa, bu aminin molekulunda atomların cəmini hesablayın.

- A) 19
- B) 11
- C) 16
- D) 13
- E) 21

3. Hansı ifadələr doğrudur?

- 1. Bütün aminlər indikatora təsir edir
- 2. Bütün aminturşuların polikondensləşmə məhsulu zülallardır
- 3. Aminturşular amfoter xassəli maddələrdir

- A) yalnız 3
- B) yalnız 2
- C) 2, 3
- D) 1, 2
- E) 1, 3

4.

Polimer	Elementar halqasında hibrid halında olan karbon atomlarının sayı	
	sp^2	sp^3
X	a	b

a=b olarsa, X hansı maddələr olar?

- 1. Polistirol
- 2. Divinil kauçuku
- 3. Polimetilmetakrilat

- A) yalnız 1
- B) yalnız 2
- C) 2, 3
- D) 1, 2
- E) 1, 3

- 5.** Hansı maddələrin molekullarında hidroksil qruplarının sayı bərabərdir?
1. Ribit 2. Sorbit 3. Qliserin 4. Qlükoza
A) 1, 3
B) 2, 3
C) 2, 4
D) 1, 2
E) 1, 4
- 6.** 0,5 mol qlükozanın yağ turşusuna qıcqırmısından neçə litr qaz qarışığı (n.ş.) alınır?
A) 22,4
B) 56
C) 33,6
D) 44,8
E) 112
- 7.** $X + O_2 \longrightarrow CO_2 + H_2O + N_2$
X hansı maddələr ola bilər?
1. Qlisin
2. Qliserin
3. Anilin
4. Qlükoza
A) 2, 3
B) 1, 3
C) 2, 4
D) 1, 2
E) 1, 4
- 8.** Etilamin molekulunda polyar kovalent rabitələrin sayı qeyri-polyar kovalent rabitələrin sayından neçə dəfə çoxdur?
A) 4
B) 8
C) 2
D) 6
E) 9
- 9.** Qlisin molekulunda karbon atomlarının hibrid orbitallarının cəmini müəyyən edin.
A) 4
B) 15
C) 3
D) 11
E) 7

- 10.** Hansı maddələr polimer əmələ gətirir?
1. Benzol
2. Stiol
3. Metanol
4. Qlisin
A) 1, 3
B) 2, 3
C) 2, 4
D) 1, 2
E) 1, 4
- 11.** 2 mol metilaminin tam yanmasına neçə mol oksigen sərf olunur?
A) 4,5
B) 2,5
C) 5,5
D) 6,5
E) 3,5
- 12.** Metilamin hansı maddələrlə reaksiyaya daxil olur?
1. HCl 2. O_2 3. NaOH 4. $Br_2(H_2O)$
A) 1, 3
B) 2, 3
C) 3, 4
D) 1, 4
E) 1, 2
- 13.** Hansı maddələrin suda məhlulu lakmusu göy rəngə boyayır?
1. Qlisin
2. 2-aminpropan turşusu
3. Metilamin
4. Anilin
A) yalnız 3 B) 2, 3 C) yalnız 2
D) 3, 4 E) 1, 4
- 14.** Açıq quruluşlu fruktoza molekulunda 2-ci karbon atomunun oksidləşmə dərəcəsini müəyyən edin.
A) +2
B) -2
C) 0
D) -1
E) +1

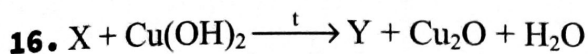

15.

Maddə	Elementar halqasında atomların sayı	
	H	C
Polietilen	a	x
Poliizopren	a	y

x:y nisbətini hesablayın.

- A) 1
B) 0,8
C) 1,5
D) 2,5
E) 0,6

X hansı maddələr ola bilər?

1. Riboza
2. Etanal
3. Fruktoza
4. Etanol
A) 1, 3   B) 2, 3   C) 3, 4   D) 1, 2   E) 1, 4

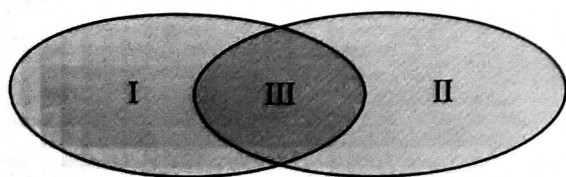
17. Hansı reaksiyalarda azotun oksidləşmə dərəcəsi *dəyişir*?

1. $CH_3NH_2 + HCl \longrightarrow$
2. $CH_3NH_2 + O_2 \longrightarrow$
3. $CH_3NO_2 + H_2 \xrightarrow{t}$
A) yalnız 2   B) 2, 3   C) yalnız 3
D) yalnız 1   E) 1, 3

18. Eyler-Venn diaqramına uyğun bəndləri müəyyən edin.

 α -alanin

Anilin

1. Lakmusa təsir etmir
2. Molekulunda asimmetrik karbon atomu var
3. Molekulunda amin qrupu var
4. Suda həll olmur

I	II	III
A) 1	3	2, 4
B) 2	3	1, 4
C) 1	4	2, 3
D) 2	4	1, 3
E) 4	2	1, 3

19.

Maddə	Molyar kütləsi, q/mol	Tripeptidinin molyar kütləsi, q/mol
Aminturşu	M	x

x-i hesablayın. $A_r(H)=1$, $A_r(O)=16$

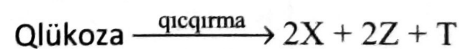
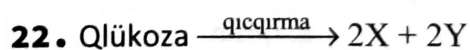
- A) $3M-36$
B) $3M-54$
C) $2M-36$
D) $3M+36$
E) $3M-18$

20. Hansı maddənin 1 molu 22,4 litr həcm tutur (n.ş.)?

- A) qliserin
B) anilin
C) qlisin
D) metilamin
E) polietilen

21. Qlisin hansı maddə ilə reaksiyaya daxil *olmur*?

- A) KCl
B) HCl
C) C_2H_5OH
D) Na
E) NaOH

Y maddəsinin nisbi molekulyar kütləsini

hesablayın. $A_r(C)=12$, $A_r(O)=16$, $A_r(H)=1$

- A) 2
B) 46
C) 44
D) 88
E) 92

23. 1 mol qlükozanın tam yanması zamanı

əmələ gələn karbon qazının kütləsi suyun kütləsindən neçə qram çoxdur? $A_r(C)=12$, $A_r(O)=16$, $A_r(H)=1$

24.

Maddə	Əmələ gətirdiyi dipeptidin molyar kütləsi, q/mol	Əmələ gətirdiyi tripeptidin molyar kütləsi, q/mol
Aminturşu	132	x

x-i hesablayın. $A_r(O)=16$, $A_r(H)=1$

25. Hansı reaksiyalardan amin alınır?

- $C_2H_5NO_2 + H_2 \xrightarrow{t}$
- $C_6H_5OH + HNO_3 \longrightarrow$
- $CH_3OH + HNO_3 \longrightarrow$
- $CH_3Cl + NH_3 \longrightarrow$
- $C_6H_5NO_2 + (NH_4)_2S \longrightarrow$

26.

Maddə	Elementar halqasında atomların sayı	
	C	N
Kapron lifi	a	b

a:b nisbətini hesablayın.

27. Uyğunluğu müəyyən edin.

Molekulunda karbon atomlarının sayı	Maddələr
1. 2	a. qlisin
2. 4	b. anilin
3. 6	c. pikrin turşusu
	d. α -alanin
	e. α -aminyaq turşusu

Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan 28-30 sayılı test tapşırıqlarını yerinə yetirin.

28.

Doymuş alifatik ikili monoamin	Molekulunda atomların sayı	
	C	H
X	a	3a

X maddəsinin quruluş formulunu (1) və molekulunda qeyri-polyar kovalent rabitələrin sayını (2) yazın.

- _____
- _____

29. Bir karbon atomuna bir metil, bir etil, bir üçlübutil radikalları və bir amin qrupu birləşmiş maddənin beynəlxalq nomenklaturaya əsasən adını (1) və onun molekulunda karbon atomlarının sp^3 hibrid orbitallarının sayını (2) yazın.

- _____
- _____

30. Alaninin dipeptidinin molyar kütləsini (1) və tripeptidinin molekulunda atomların cəmini hesablayın (2).

$A_r(C)=12$, $A_r(O)=16$, $A_r(H)=1$, $A_r(N)=14$

- _____
- _____

SINAQ
İMTAHANI
№

11

ÜMUMİ SINAQ

SINAĞIN
DÜZGÜN
CAVABLARI

1.

Maddə	Kütləsi, q	Yanmasından ayrılan istilik, kC
MeS	48	205

Metalın nisbi atom kütləsini hesablayın.

$A_r(\text{S})=32$

- A) 65
B) 24
C) 64
D) 56
E) 52

2.

Maddə	Molekulunda rabitələrin sayı	
	σ	π
Metafosfat turşusu	x	y

x:y nisbətini müəyyən edin.

- A) 6 B) 4 C) 3 D) 7 E) 2

3. Hansı ifadələr doğrudur?

- Etandiol-1,2 adi şəraitdə mayedir
- Qliserin zəhərli maddədir
- Etandiol-1,2 birli spirtidir
- Qliserin su ilə müxtəlifcinsli qarışıq əmələ gətirir

- A) 2, 3
B) 1, 2
C) 1, 3
D) 2, 4
E) 1, 4

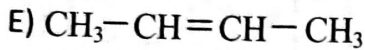
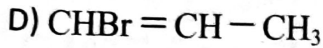
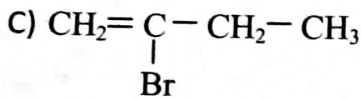
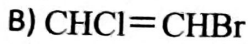
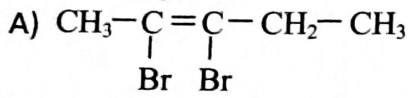
4.

Reaksiya	Alınan maddədə azotun oksidləşmə dərəcəsi
$\text{NH}_4\text{NO}_3 \xrightarrow{t}$	x
$\text{Na} + \text{N}_2 \xrightarrow{t}$	y

x+y cəmini hesablayın.

- A) +2 B) -4 C) -2
D) -3 E) +3

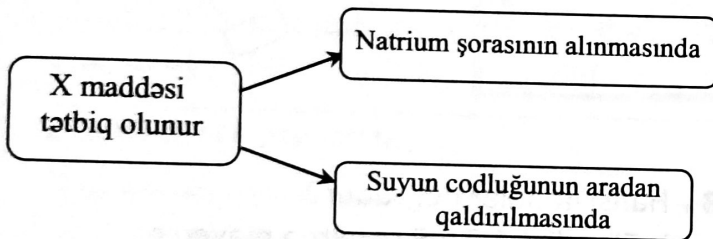
5. Hansı birləşmənin sis-trans izomerləri yoxdur?

6. Polimerləşmə dərəcəsi eyni olan polimetilmetakrilat və poliizopren üçün eyni olan nədir?

- A) vulkanlaşa bilməsi
B) metil qruplarının sayı
C) sp^2 hibrid orbitallarının sayı
D) karbon atomlarının sayı
E) oksigen atomlarının sayı

7.

X-i müəyyən edin.

- A) $\text{Ca}(\text{OH})_2$
B) Na_3PO_4
C) Na_2SO_4
D) Na_2CO_3
E) NO_2

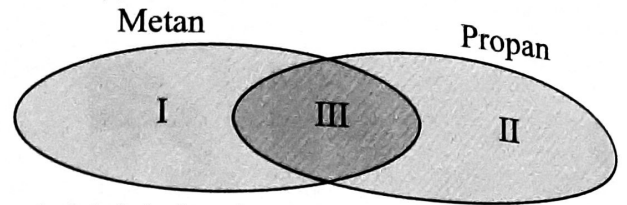
8.

Maddə	Molyar kütləsi, q/mol	Homoloji sırada yeri
Tsikloalkan	M	a
Alken	M	x

x-i müəyyən edin. $A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{H})=1$

- A) $a+1$
B) a
C) $a+2$
D) $a-1$
E) $a-2$

9. Eyler-Venn diaqramına uyğun bəndləri müəyyən edin.

1. Molekulunda 2 qeyri-polyar kovalent rabitə var
2. Molekulunda 4 sp^3 hibrid orbital var
3. Bucaq quruluşudur
4. Adi şəraitdə qaz halında maddədir

	I	II	III
A) 1	2	3, 4	
B) 4	1	2, 3	
C) 1	3	2, 4	
D) 2	1, 4	3	
E) 2	1	3, 4	

10. Bərabər kütlədə götürülmüş H_2 və O_2 -nin reaksiyasında 18 qram su alınmışdır. Hansı maddədən (X) və neçə qram (m) artıq qalar? $A_r(\text{O})=16$, $A_r(\text{H})=1$

X	m
A) H_2	7
B) H_2	14
C) O_2	14
D) O_2	16
E) H_2	22

11.

Qlükozanın qıcqırma reaksiyaları	Qıcqırmadan alınan üzvi maddə molekulunda karbon atomlarının sayı
I	4
II	3
III	2

Hansı reaksiyalardan qaz halında (n.ş.) maddə alınır?

- A) yalnız I
B) I, II
C) II, III
D) yalnız II
E) I, III

12. Hansı reaksiyadan etilbenzol alınır?

- A) $\text{C}_6\text{H}_6 + \text{CH}_2=\text{CH}-\text{CH}_3 \xrightarrow{\text{t, kat}}$
B) $\text{C}_6\text{H}_5\text{COONa} + \text{NaOH} \xrightarrow{\text{t}}$
C) $\text{C}_6\text{H}_6 + \text{CH}_2=\text{CH}_2 \xrightarrow{\text{t, kat}}$
D) $\text{C}_6\text{H}_6 + \text{CH}_3\text{Cl} \xrightarrow{\text{t, kat}}$
E) $\text{C}_6\text{H}_5\text{OH} + \text{Zn} \xrightarrow{\text{t}}$

13. Mis (II) sulfatın suda məhlulunun elektrolizində katodda 0,5 mol maddə alınarsa, məhlulda neçə qram sulfat turşusu alınar? $A_r(H)=1$, $A_r(O)=16$, $A_r(S)=32$
A) 98 B) 39 C) 147 D) 196 E) 49

14. Hansı reaksiya *getmir*?

- A) $Si + HF \longrightarrow$
B) $Si + F_2 \longrightarrow$
C) $Si + S \xrightarrow{t}$
D) $Si + NaOH + H_2O \xrightarrow{t}$
E) $Si + H_2 \longrightarrow$

15. 1 mol doymuş birəsaslı karbon turşusunu 10 mol suda həll etdikdə 25%-li məhlul alınmışsa, bu turşu üçün hansı ifadələr doğrudur?

$A_r(C)=12$, $A_r(H)=1$, $A_r(O)=16$

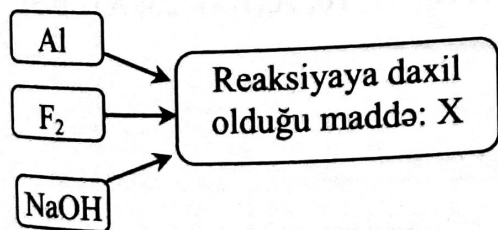
1. $m(O):m(H)=8:1$
2. "Gümüş-güzgü" reaksiyasına daxil olur
3. Molekulunda karbon atomlarının 7 hibrid orbitalı var
4. Molekulunda qeyri-polyar kovalent rabitə yoxdur

- A) 1, 2 B) 2, 3 C) 1, 3
D) 2, 4 E) 1, 4

16. IV dövr əlavə yarımqrup elementi olan X atomunda p elektronları bütün elektronların 48%-ni təşkil edir. X-in atomunda normal halda *cütləşməmiş* elektronların sayını müəyyən edin.

- A) 5 B) 4 C) 6 D) 3 E) 0

17.

X-i müəyyən edin.

- A) H_2
B) O_2
C) S
D) NH_3
E) Fe

18. Hansı ionlar məhlulda eyni zamanda ola *bilməz*?

- A) Ag^+ , F^-
B) Ag^+ , NO_3^-
C) Mg^{2+} , SO_4^{2-}
D) Cu^{2+} , SO_4^{2-}
E) Mg^{2+} , F^-

19. $Fe \xrightarrow{+ X, t}$ Dəmirin ikivalentli duzu
 $Fe \xrightarrow{+ Y, t}$ Dəmirin üçvalentli duzu

X və Y-i müəyyən edin.

X	Y
A) H_2SO_4 (duru)	S
B) S	Cl_2
C) Cl_2	S
D) HCl	H_2SO_4 (duru)
E) HNO_3 (qatı)	HCl

20. $Zn + HNO_3$ (qatı) $\longrightarrow Zn(NO_3)_2 + X + H_2O$

X maddəsi üçün hansı ifadə doğrudur?

- A) qonur rəngli qazdır (n.ş.)
B) O_2 ilə reaksiyası endotermikdir
C) molekulu 3 atomludur
D) duzəmələgətirməyən oksiddir
E) su ilə iki turşu əmələ gətirir

21. Hansı ionlar həm oksidləşdirici, həm reduksiyaedici xassə göstərir?

1. Fe^{2+} 2. Cr^{3+} 3. Cl^- 4. Al^{3+}
A) 2, 4
B) 2, 3
C) 1, 3
D) 1, 2
E) 1, 4

22. Hansı maddə ilə reaksiyada hidrogenin qatılığının 2 dəfə artırılması reaksiyanın sürətini 8 dəfə artırır?

- A) O_2 B) N_2 C) C D) S E) Cl_2

23. 80 mol ammoniakın artıq miqdar karbon-dioksidlə reaksiyasından neçə kiloqram karbamid almaq olar?
 $M_r(\text{karbamid})=60$

24.

Maddə	Kütləsi, q	Karbonun miqdarı, mol
C_nH_8	27,2	2

n-i hesablayın. $A_r(C)=12$, $A_r(H)=1$

25. 47 qram K_2O

Alınan məhlulda KOH-ın kütlə payını (%-lə) hesablayın. $A_r(K)=39$, $A_r(O)=16$, $A_r(H)=1$

26.

Halogenid ionu	Ag^+ ilə əmələ gətirdiyi çöküntünün rəngi
X^-	sarı
Y^-	ağ
Z^-	sarımtıl

Hansı reaksiyalar gedər?

- $X_2 + H_2O \longrightarrow$
- $Y_2 + S \longrightarrow$
- $Z_2 + NaX \longrightarrow$
- $X_2 + NaY \longrightarrow$

27. Uyğunluğu müəyyən edin.

- Birli amin
- İkili amin
- Üçlü amin
- a. dimetilamin
- b. fenilamin
- c. trimetilamin
- d. dimetiletilamin
- e. izopropilamin

Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan 28-30 saylı test tapşırıqlarını yerinə yetirin.

28.

Maddə	Molekulunda	
	hidrogen atomlarının sayı	metil qruplarının sayı
Alkin	6	2

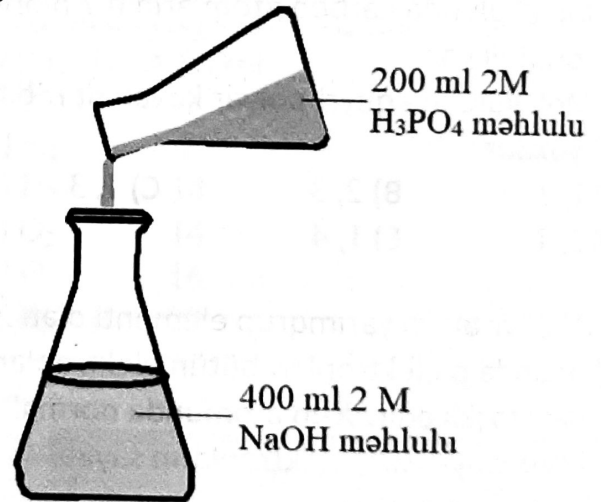
Alkinin quruluş formulunu (1) və səmərəli üsulla adını yazın (2).

- _____
- _____

29. Fosfinin tam yanma reaksiyasının tənliyini yazın (1) və əmsallaşdırın (2).

- _____
- _____

30.

Reaksiyadan alınan duzun formulunu yazın (1) və onun kütləsini (m) (qramla) hesablayın (2). $A_r(H)=1$, $A_r(O)=16$, $A_r(Na)=23$, $A_r(P)=31$

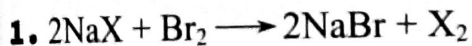
- _____
- _____

SİNAQ
İMTAHANI
№

12

ÜMUMİ SİNAQ

SİNAĞIN
DÜZGÜN
CAVABLARI

X_2 halogeni üçün nə doğru *deyil*?

1. Adi şəraitdə maye haldadır
  2. Həm oksidləşdirici, həm reduksiyaedici xassə göstərir
  3. Kükürdlə SX_6 maddəsini əmələ gətirir
  4. Su ilə reaksiyaya daxil olmur
- A) 2, 3   B) 1, 2   C) 1, 3
D) 2, 4   E) 1, 4

2.

Maddə	ν , mol	Su ilə tam reaksiyasından ayrılan hidrogenin miqdarı, mol
Ba	2	x
CaH_2	1	y

$x + y$ cəmini hesablayın.

- A) 6
B) 8
C) 5
D) 4
E) 2

3.

Anion	Kation	
	Zn^{2+}	Mg^{2+}
SO_4^{2-}	X	Z
CO_3^{2-}	Y	T

Hansı maddələr suda yaxşı həll olur?

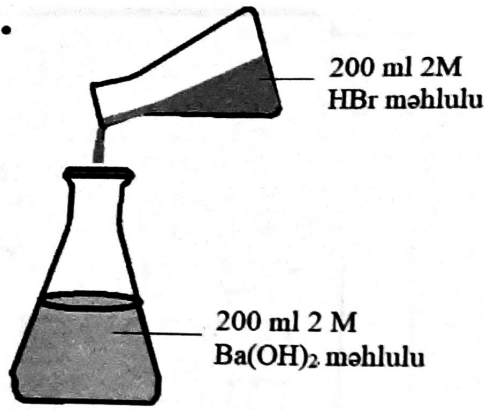
- A) X, T   B) Y, T   C) X, Z
D) X, Y   E) Z, T

4. Etil spirti üçün doğru ifadələri müəyyən edin.
1. 425°C və ZnO , Al_2O_3 iştirakında eten əmələ gətirir

2. Sudan yüngüldür
3. Sınıf daxili izomeri var
4. Molekulları arasında hidrogen rabitəsi yaranır

- A) 2, 3
B) 1, 2
C) 1, 3
D) 2, 4
E) 1, 4

5.

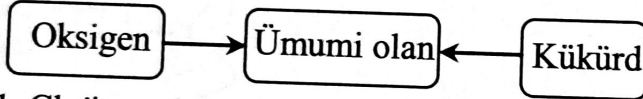

Reaksiyadan alınan duzun formülünü (X) və kütləsini (m, qramla) müəyyən edin.

$A_r(H)=1$, $A_r(O)=16$, $A_r(Ba)=137$, $A_r(Br)=80$

X	m
A) BaBr ₂	118,8
B) BaBr ₂	86,8
C) BaOHBr	93,6
D) BaOHBr	86,8
E) BaOBr ₂	93,6

6.

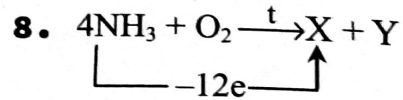
1. Cl₂ ilə reaksiyaya daxil olur
2. Allotropik şəkildəyişmələri var
3. N₂ ilə reaksiyaya daxil olur
4. Çoxatomlu bəsit maddə əmələ gətirir

- A) 1, 3
B) 2, 4
C) 2, 3
D) 3, 4
E) 1, 2

7. Hansı reaksiyalarda X maddəsi NaOH-dır?

1. $CH_3COONa + X \xrightarrow{t} CH_4 + \dots$
2. $CH_2Cl-CH_2Cl + X \xrightarrow{t} C_2H_4 + \dots$
3. $C_2H_5OH + X \xrightarrow{t} CH_3CHO + \dots$
4. $C_6H_5COONa + X \xrightarrow{t} C_6H_6 + \dots$

- A) 1, 3
B) 2, 4
C) 1, 4
D) 1, 2
E) 2, 3

X maddəsini müəyyən edin.

- A) NO
B) N₂O
C) H₂O
D) N₂
E) NO₂

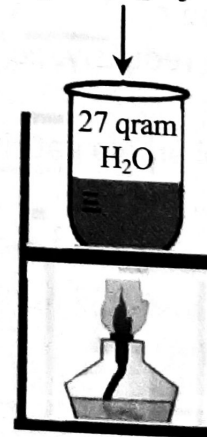
9.

Kükürdlə reaksiyaya daxil olan maddələr	Alınan maddədə kükürdün oksidləşmə dərəcəsi
Si	a
X	b

$a+b=+4$ olarsa, X-i müəyyən edin.

- A) Ca
B) F₂
C) Cl₂
D) O₂
E) C

10. 71 qram P₂O₅

Alınan turşunun kütləsini (qramla) hesablayın.

$A_r(H)=1$, $A_r(P)=31$, $A_r(O)=16$

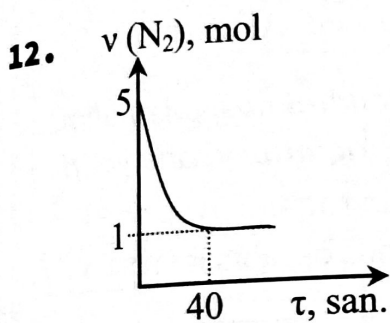
- A) 49
B) 98
C) 40
D) 196
E) 89

Doymuş birationlı birli spirt	Molekulunda karbon atom- larının sayı	Əsas zəncirində karbon atomlarının sayı
X	4	3

X-in molekulunda I, II və III karbon atomlarının oksidləşmə dərəcəsinə müəyyən edin.

	I	II	III
A) -1	-1	-3	
B) -1	0	+3	
C) -3	-2	-1	
D) -2	-1	0	
E) +3	-2	-3	

$N_2 + 3H_2 \rightarrow 2NH_3$ reaksiyasının 40 saniyədən sonra azota görə orta sürəti 0,2 mol/l·san olarsa, reaksiya gedən qabın həcmi (litrə) hesablayın.

- A) 1 B) 0,4 C) 0,2 D) 2 E) 0,5

Element	Qısa elektron formulu	Əmələ gətirdiyi birləşmənin formulu
X	...3s ²	Z
Y	...3s ² 3p ³	

Z-i müəyyən edin.

- A) XY B) X₃Y C) X₂Y₃
D) XY₂ E) X₃Y₂

14. Hansı reaksiyanın bütün məhsulları oksidlərdir?

- A) $NH_4NO_2 \xrightarrow{t}$
B) $C + HNO_3 (qatı) \xrightarrow{t}$
C) $(NH_4)_2Cr_2O_7 \xrightarrow{t}$
D) $NH_3 + CuO \xrightarrow{t}$
E) $NH_3 + O_2 \xrightarrow{t, yanma}$

Duz	Termiki parçalanmasından alınan maddələrin sayı	
	Bəsit	Mürəkkəb
$X(NO_3)_n$	1	2

X-i müəyyən edin.

- A) Na B) Ca C) Li D) Hg E) Ag

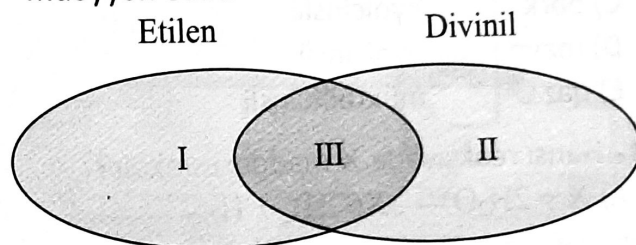
16. $2R_1-Cl + 2Na \xrightarrow{t} 2,3\text{-dimetilbutan} + 2NaCl$

$2R_2-Cl + 2Na \xrightarrow{t} \text{butan} + 2NaCl$

R_1 və R_2 radikallarının birləşməsindən alınan maddəni müəyyən edin.

- A) 2-metilpropan
B) 2-metilbutan
C) 2,3-dimetilpentan
D) 2,2-dimetilpropan
E) 2,4-dimetilpentan

17. Eyler-Venn diaqramına uyğun bəndləri müəyyən edin.

1. 1 molu maksimum 1 mol Br₂ birləşdirir
2. Qaz halındadır (n.ş.)
3. Molekulunda 6 hidrogen atomu var
4. Polimerləşir

I	II	III
A) 3	1	2, 4
B) 2	4	1, 3
C) 4	3	1, 2
D) 1	2	3, 4
E) 1	3	2, 4

18.

Doymuş mürəkkəb efir	Molekulunda	
	siqma rabitələrin sayı	metil qrup- larının sayı
X	10	2

X maddəsini müəyyən edin.

- A) etilformiat B) metilasetat
C) etilasetat D) propilformiat
E) metilformiat

19. Hansı maddə həm polimerləşir, həm də polikondensləşir?

- A) etilenqlikol B) formaldehid
C) divinil D) qlisin E) izopren

20.

Maddə	Kütləsi, q	Oksigendə yanmasından ayrılan istilik, kC	Yanma reaksiyasının istilik effekti, kC
Al	x	160	3200

x-i hesablayın. $A_r(\text{Al})=27$

A) 10,8 B) 27 C) 54 D) 108 E) 5,4

21.

Maddə	Aqreqat halı	Qarışığın növü
X	a	b
Y	maye	

X və Y maddələrindən ibarət qarışıq distillə üsulu ilə ayrılırsa, a və b-ni müəyyən edin.

a

b

- A) maye müxtəlifcinsli
B) bərk müxtəlifcinsli
C) bərk eynicinsli
D) maye eynicinsli
E) qaz müxtəlifcinsli

22. Hansı reaksiyada X maddəsi sinkdir?

- A) $X + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow X(\text{OH})_2 + \text{H}_2$
B) $2X + 2\text{NaOH} + 2\text{H}_2\text{O} \xrightarrow{t} 2\text{NaXO}_2 + 3\text{H}_2$
C) $X + \text{H}_2\text{O} \xrightarrow{t} \text{XO} + \text{H}_2$
D) $\text{Fe} + \text{XSO}_4 \rightarrow \text{FeSO}_4 + \text{X}$
E) $X + \text{H}_2\text{SO}_4 (\text{duru}) \rightarrow \text{reaksiya getmir}$

23. $X(\text{OH})_2$ -ni tam termiki parçaladıqda bərk qalığın kütləsi 20% azalırsa, XF_2 -nin nisbi molekül kütləsini hesablayın.

$A_r(\text{F})=19$, $A_r(\text{H})=1$, $A_r(\text{O})=16$

24.

Məhlulun		Məhlulda duzun	
həcmi, ml	sıxlığı, q/ml	kütlə payı, %	kütləsi, q
500	1,2	20	x

x-i hesablayın.

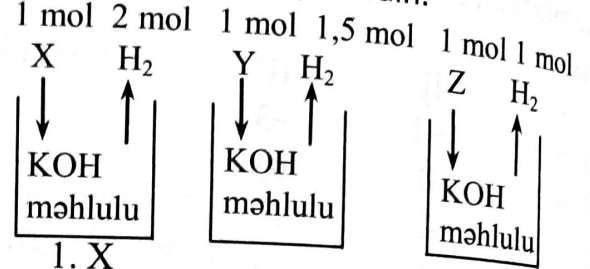
25. Karbon və silisiumdan ibarət 60 qram qarışıq maksimum 6 mol hidrogenlə reaksiyaya daxil olur. İlkin qarışıqda silisiumun kütlə payını (%) ilə hesablayın.

$A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{Si})=28$

26. Hansı reaksiyalardan alkin alınır?

1. $\text{CH}_2\text{Cl}-\text{CH}_2-\text{CH}_2-\text{CH}_2\text{Cl} + 2\text{KOH} \xrightarrow{t, \text{spirt}}$
2. $\text{CH}_2\text{Cl}-\text{CHCl}-\text{CH}_3 + \text{Zn} \xrightarrow{t}$
3. $\text{CH}_2\text{Cl}-\text{CHCl}-\text{CH}_3 + 2\text{KOH} \xrightarrow{t, \text{spirt}}$
4. $\text{CaC}_2 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow$

27. Uyğunluğu müəyyən edin.

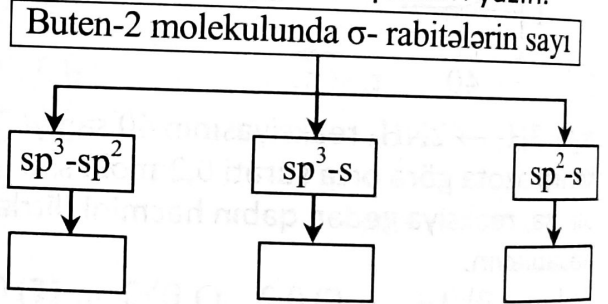

1. X
2. Y
3. Z

a. Zn b. Si c. Na d. Al e. Fe

Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan 28-30 sayılı test tapşırıqlarını yerinə yetirin.

28. Boş xanalara uyğun rəqəmləri yazın.

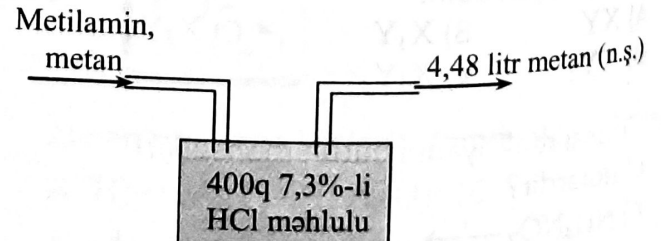

29. $\text{KClO}_3 + \text{P} \rightarrow \text{KCl} + \text{P}_2\text{O}_5$

Reaksiya tənliyini əmsallaşdırın (1) və oksidləşdiricinin əmsalını yazın (2).

1. _____
2. _____

30.

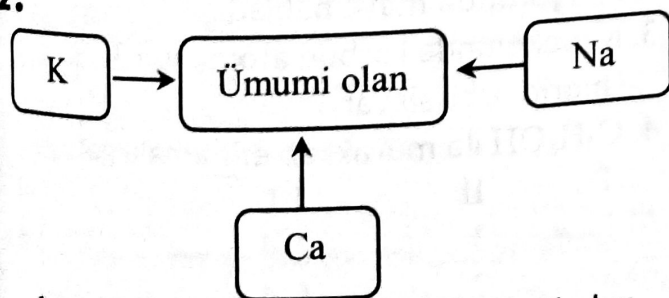

Reaksiya tənliyini yazın (1). HCl tam reaksiyaya sərf olunmuşsa, ilkin qaz qarışığında metanın həcm payını (%) ilə hesablayın (2). $A_r(\text{H})=1$, $A_r(\text{Cl})=35,5$

1. _____
2. _____

13

**SINAGIN
DÜZGÜN
CAVABLARI**

1. Su ilə adi şəraitdə reaksiyaya daxil olur
2. Ağ neftdə saxlanılır
3. Oksigenlə reaksiyada oksid əmələ gətirir
4. Qələvi metaldır
- A) 1, 3   B) 3, 4   C) 1, 4
D) 1, 2   E) 2, 3

- A) $\text{Na} + \text{S} \longrightarrow$
 B) $\text{H}_2 + \text{S} \xrightarrow{\text{t}}$
 C) $\text{S} + \text{F}_2 \longrightarrow$
 D) $\text{SO}_2 + \text{O}_2 \xrightarrow{\text{t, kat}}$
 E) $\text{S} + \text{HNO}_3(\text{qat}) \xrightarrow{\text{t}}$

4. Hansı reaksiyalarda X maddəsi sudur?

1. $\text{CaC}_2 + \text{X} \longrightarrow \text{C}_2\text{H}_2 + \dots$
  2. $\text{CH}_3\text{CHO} + \text{X} \xrightarrow{\text{t}} \text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$
  3. $\text{C}_2\text{H}_2 + \text{X} \xrightarrow{\text{t, kat}} \text{CH}_3\text{CHO}$
  4. $\text{C}_6\text{H}_5\text{OH} + \text{X} \xrightarrow{\text{t}} \text{C}_6\text{H}_6 + \dots$
- A) 1, 3
B) 2, 4
C) 1, 4
D) 1, 2
E) 2, 3

Sınıf	Homoloji sıranın 2-ci nümayəndəsinin molekulunda hidrogen atomlarının sayı
X	8

X-i müəyyən edin.

- A) doymuş biratomlu spirtlər
B) alkenlər
C) doymuş üçatomlu spirtlər
D) benzol sırası karbohidrogenləri
E) aminturşular

Maddə	Reaksiyaya daxil olması		
	H ₂	Cl ₂	N ₂
X	+	-	+

X maddəsinə müəyyən edin.

- A) Si B) Al C) Ca D) C E) H₂O

İzomer maddələr	Molekulunda polyar kovalent rabitələrin sayı
Doymuş birəsaslı karbon turşusu	9
Doymuş mürəkkəb efir	x

x-i müəyyən edin.

- A) 9 B) 10 C) 8 D) 11 E) 7

8. Məhlulda gedən hansı reaksiyadan iki müxtəlif çöküntü alınır?

- A) $\text{FeCl}_2 + 2\text{NaOH} \longrightarrow$
B) $\text{Ba(OH)}_2 + \text{CuSO}_4 \longrightarrow$
C) $\text{K}_2\text{CO}_3 + \text{CaCl}_2 \longrightarrow$
D) $\text{ZnSO}_4 + 2\text{AgNO}_3 \longrightarrow$
E) $\text{MgCl}_2 + 2\text{KF} \longrightarrow$

Məhlulları tam neytrallaşma reaksiyasına daxil olan maddələr	Məhlulun	
	həcmi, ml	molyar qatılığı, mol/l
H ₃ PO ₄	200	0,2
Me(OH) _n	400	0,3

n-i hesablayın.

- A) 1 B) 2 C) 4 D) 3 E) 5

10. 2-metilbutanal molekulunda I, II və III karbon atomlarının oksidləşmə dərəcəsinə müəyyən edin.

	I	II	III
A) +1	-1	-2	
B) +1	-1	0	
C) -3	-2	-1	
D) -3	-2	+1	
E) +2	0	-2	

11. Kükürddən fərqli olaraq oksigen hansı maddə ilə reaksiyaya daxil olur?

- A) C B) H₂ C) N₂ D) Si E) Cl₂

12.

Reaksiyanın aparıldığı temperatur, °C		Reaksiyanın sürəti, $\frac{\text{mol}}{\ell \cdot \text{san}}$		Reaksiya sürətinin temperatur əmsalı, γ
t ₁	t ₂	v _{t₁}	v _{t₂}	
40	x	0,2	16,2	3

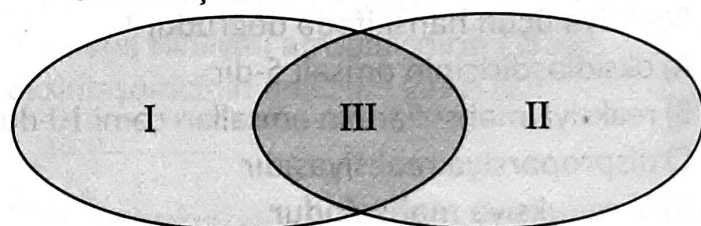
x-i hesablayın.

- A) 50 B) 60 C) 70 D) 80 E) 100

13. Eyler-Venn diaqramına uyğun bəndləri müəyyən edin.

Sirkə turşusu

Olein turşusu

- 1 molu 1 mol Br₂ birləşdirir
- Adi şəraitdə maye haldadır
- Molekulunda karbon atomunun 3 sp² hibrid orbitalı var
- C₂H₅OH ilə mürəkkəb efir əmələ gətirir

	I	II	III
A) 1	3		2, 4
B) 3	2		1, 4
C) 4	2, 3		1
D) 4	1		2, 3
E) 3	1		2, 4

Maddə	Mol sayı	Na ilə reaksiyasından alınan H ₂ -nin miqdarı, mol
Etilenqlikol	2	8
Qliserin	x	

x-i hesablayın.

- A) 8 B) 6 C) 7 D) 4 E) 5

15. Hansı reaksiyada X₂ flüordur?

- A) $X_2 + 2S \xrightarrow{t} S_2X_2$
 B) $X_2 + H_2O \longrightarrow HX + HXO$
 C) $3X_2 + S \longrightarrow SX_6$
 D) $X_2 + S \longrightarrow$ reaksiya getmir
 E) $3X_2 + 6KOH \xrightarrow{t} 5KX + KXO_3 + 3H_2O$

16.

Duzlar	1 molunda olan atomların mol sayı
Kalium-dixromat	a
$Me(H_2PO_4)_x$	a+4

x-i müəyyən edin.

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 1 E) 5

17.

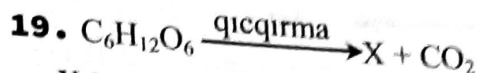
Maddə	Parçalanmasında oksidləşmə dərəcəsinə dəyişən atomların sayı
XNO ₃	3
Y(NO ₃) ₂	2

X və Y-i müəyyən edin.

X	Y
A) Na	Cu
B) Ag	Na
C) Ag	Cu
D) Hg	Ag
E) K	Mg

18. 1 mol suyun tam elektrolizindən alınan hidrogenlə neçə qram Fe₃O₄-ü tam reduksiya etmək olar? $M_r(Fe_3O_4)=232$

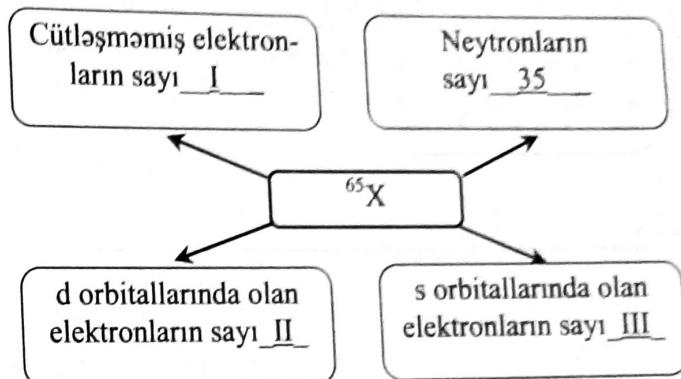
- A) 232 B) 28 C) 116
 D) 58 E) 29

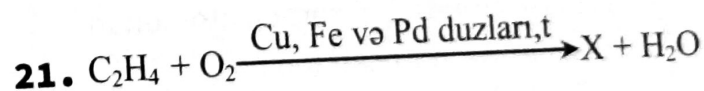
X-in CuO ilə oksidləşməsindən alınan maddə:

- A) etanol
 B) qarışqa aldehidi
 C) etanal
 D) yağ turşusu
 E) süd turşusu

20. X-in normal halı üçün I, II və III müəyyən edin.

	I	II	III
A) 0	10	8	
B) 0	6	8	
C) 4	6	9	
D) 5	9	9	
E) 1	10	6	

X maddəsini müəyyən edin.

- A) etilenqlikol
 B) etilenoksid
 C) asetaldehid
 D) sirkə turşusu
 E) oksalat turşusu

22. Elementar halqasında 8 hidrogen atomu olan polimeri müəyyən edin.

- A) poliizopren
 B) kapron lifi
 C) polibutadien
 D) polipropilen
 E) enant lifi

23. $\text{SiO}_2 + 4\text{HF} \rightarrow \text{SiF}_4 + 2\text{H}_2\text{O} + 188 \text{ kC}$
Bərabər kütlədə götürülmüş maddələrdən
birindən 100 qram artıq qalarsa, neçə kC
istilik ayrılır?
 $A_r(\text{Si})=28, A_r(\text{O})=16, A_r(\text{H})=1, A_r(\text{F})=19$

24.

Maddə	$m(\text{X}):m(\text{O})$	$m(\text{Y}):m(\text{O})$
XY_2O_4	$\frac{3}{8}$	$\frac{3}{8}$

XY_2O_4 -ün nisbi molekulyar kütləsini hesablayın.
 $A_r(\text{O})=16$

25.

Radikallar		Radikalların birləşməsindən alınan alkan
Etil	Üçlübutil	X

X maddəsi üçün hansı ifadələr doğrudur?

1. Beynəlxalq nomenklaturaya əsasən adı 2,2-dimetilbutandır
2. Molekulunda 5 ədəd metil qrupu var
3. Molekulunda bir asimmetrik karbon atomu var
4. Əsas zəncirində 2-ci karbon atomunun oksidləşmə dərəcəsi 0-dır

26. 1 mol doymuş aldehidi 176 q suda tam həll etdikdə 20%-li məhlul alınmışsa, aldehid molekulunda hidrogen atomlarının sayını hesablayın. $A_r(\text{C})=12, A_r(\text{H})=1, A_r(\text{O})=16$

27. Uyğunluğu müəyyən edin.

	Molekulunda karbon atomlarının sayı	Alkadienin növü
1	4	Konyuqə olunmuş
2	4	Kumulə olunmuş
3	5	İzolə olunmuş

- a. butadien-1,2
- b. pentadien-1,3
- c. butadien-1,3
- d. pentadien-1,4
- e. 2-metilbutadien-1,3

Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan
28-30 sayılı test tapşırıqlarını yerinə yetirin.

28.

Maddə	Molekulunda polyar kovalent rabitələrin sayı
Aminbenzol	a
İkili alkilamin	a+1

Cədvəli tamamlayın.

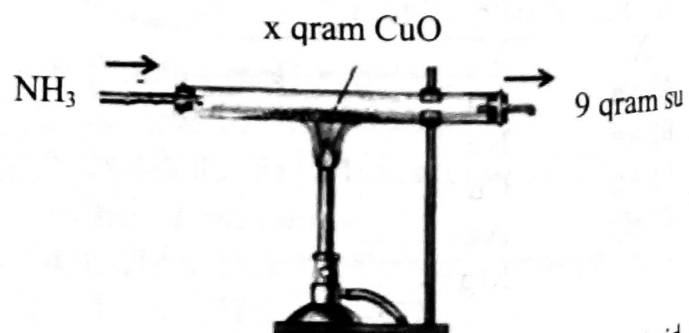
Maddə	Quruluş formulu	Molekulunda karbon atomlarının sp^3 hibrid orbitallarının sayı
İkili alkilamin		

29. $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2 + \text{SiO}_2 + \text{C} \xrightarrow{t} \text{sxemi üzrə}$
gedən reaksiyadan alınan məhsulları yazın (1)
və cədvəli tamamlayın (2).

Maddə	Əmsalı
C	
SiO_2	

1. _____

30.

Reaksiyanın tənliyini yazın (1). Mis (II) oksid tam reaksiyaya daxil olarsa, x-i hesablayın (2)
 $A_r(\text{Cu})=64, A_r(\text{H})=1, A_r(\text{O})=16$

1. _____

2. _____

SINAQ
İMTAHANI
№

14

ÜMUMİ SINAQ

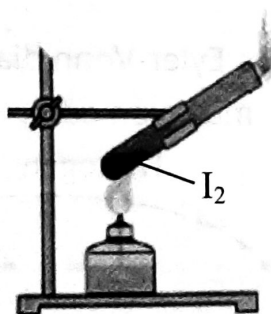
SINAĞIN
DÜZGÜN
CAVABLARI

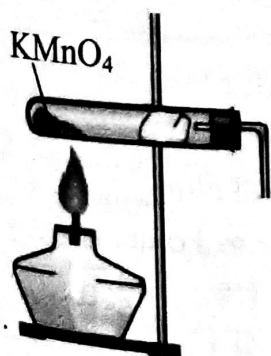
1.

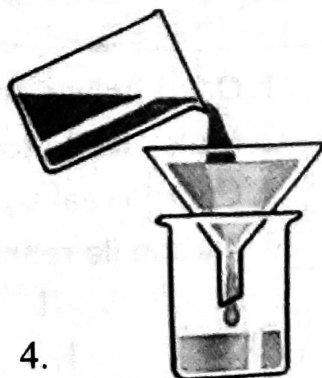
2.

1.

3.

4.

Fiziki hadisələri müəyyən edin.

A) 2, 3

B) 1, 2

C) 1, 3

D) 2, 4

E) 1, 4

2.

Maddə	Molekulu- nda σ -rabitə- lərin sayı	$\text{Cu}(\text{OH})_2$ ilə reaksiyasından alınan üzvi maddə molekulunda σ -rabitələrin sayı
$\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{CHO}$	a	x

x-i müəyyən edin.

A) a

B) a+1

C) a-1

D) a+2

E) a-2

3. Bərabər kütlədə götürülmüş H_2 və N_2 -nin reaksiyasında maddələrdən birindən 11 qram artıq qalmışsa, neçə litr ammonyak (n.ş.) alınar? $A_r(\text{N})=14$, $A_r(\text{H})=1$

A) 11,2

B) 22,4

C) 33,6

D) 16,8

E) 56

4.

Reaksiyalar	Bir kükürd atomunun verdiyi elektronların sayı
I. $S + O_2 \xrightarrow{t}$	2
II. $S + F_2 \longrightarrow$	6
III. $SO_2 + O_2 \xrightarrow{t, kat}$	2
IV. $S + C \xrightarrow{t}$	4

Doğru olanları müəyyən edin.

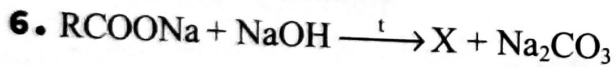
- A) II, III   B) I, II   C) I, III
D) II, IV   E) I, IV

5.

Reaksiyalar	Alınan maddədə silisiumun oksidləşmə dərəcəsi
$Si + NaOH + H_2O \xrightarrow{t}$	x
$Si + Mg \xrightarrow{t}$	y

x+y cəmini hesablayın.

- A) +2   B) -2   C) +4   D) 0   E) -1

R izobutil radikalıdırsa, X maddəsini müəyyən edin.

- A) pentan   B) 2-metilbutan
C) butan   D) propan
E) 2-metilpropan

7. Duzları müəyyən edin.

Qarışıq duz	İkiqat duz
A) $MgClNO_3$	$KAl(SO_4)_2$
B) $NaCaPO_4$	$MgClNO_3$
C) $AlClSO_4$	$Ca(OH)Cl$
D) $KAl(SO_4)_2$	$CaClNO_3$
E) $(CuOH)_2SO_4$	$NaCr(SO_4)_2$

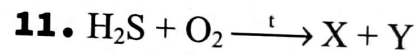
8. 2 mol metan və 0,5 mol propan üzərinə neçə mol helium əlavə olunmalıdır ki, alınan qaz qarışığının orta molyar kütləsi "guruldayıcı qazın" orta molyar kütləsinə bərabər olsun?
 $A_r(C)=12, A_r(H)=1, A_r(O)=16, A_r(He)=4$
A) 1,5   B) 2   C) 3,5   D) 2,5   E) 3

9. Polimerləşmə reaksiyası ilə alınan və tərkibində oksigen atomu olan maddəni müəyyən edin.

- A) butadien-stirol kauçuku
B) poliizopren
C) enant lifi
D) kapron lifi
E) polimetilmetakrilat

10. Hansı reaksiya $Cl^{+5} \rightarrow Cl^{-1}$ sxemina uyğundur?

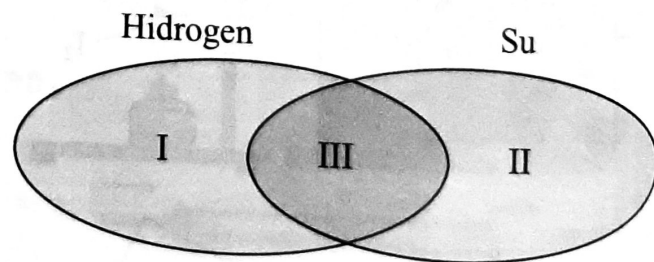
- A) $KOH + Cl_2 \xrightarrow{t}$
B) $KClO_3 + P \xrightarrow{t}$
C) $H_2O + Cl_2 \longrightarrow$
D) $Cl_2 + P \longrightarrow$
E) $Cl_2 + KBr \longrightarrow$

3 mol Y bəsit maddəsi alınmışsa, yanmaya sərf olunan havanın həcmi (litrlə, n.ş.) hesablayın. Havada oksigenin həcm payı 21%-dir.

- A) 320   B) 224   C) 168
D) 160   E) 480

12. Eyler-Venn diaqramına uyğun bəndləri müəyyən edin.

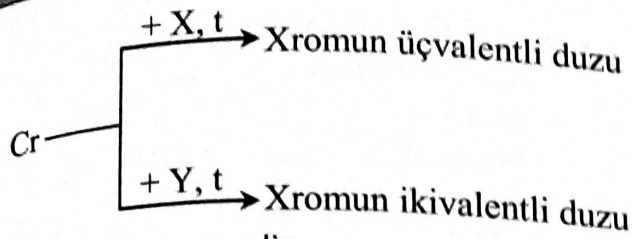

1. Qeyri-polyar molekuldur
2. Molekulu 3 atomludur
3. CuO ilə reaksiyaya daxil olur
4. Karbon ilə reaksiyaya daxil olur

I	II	III
A) 2	1, 3	4
B) 3, 4	2	1
C) 1, 3	4	2
D) 2	1, 4	3
E) 1, 3	2	4

13.

X və Y-i müəyyən edin.

X	Y
A) H_2SO_4 (duru)	HCl
B) HCl	O_2
C) Cl_2	H_2SO_4 (duru)
D) Cl_2	H_2SO_4 (qatı)
E) O_2	HNO_3 (qatı)

14. XF_4 birləşməsində X-in protonları bütün protonların 28%-ni təşkil edirsə, XO_2 -nin proton sayını hesablayın. ($_9F$, $_8O$)

- A) 22
B) 23
C) 14
D) 30
E) 36

15. Ammonyakın sintezi reaksiyasında azotun qatılığını 4 dəfə azaldıb, hidrogenin qatılığını 2 dəfə artırıqda reaksiyanın sürəti necə dəyişər?

- A) 4 dəfə artar
B) 2 dəfə artar
C) dəyişməz
D) 8 dəfə artar
E) 2 dəfə azalar

16.

Gübrə	
sadə	mürəkkəb
X	Y

X və Y-i müəyyən edin.

1. Diammofos
2. Kalium şorəsi
3. Presipitat
4. İkiqat superfosfat

X	Y
A) 3, 4	1, 2
B) 1, 3	2, 4
C) 2, 3	1, 4
D) 1, 2	3, 4
E) 1, 4	2, 3

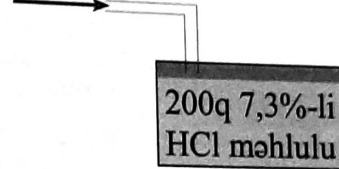
17.

Qlükozanın qıcqırma reaksiyaları	Qıcqırmadan alınan üzvi maddə molekulunda oksigen atomlarının sayı
I	1
II	2
III	3

Hansı reaksiyalardan qaz halında (n.ş.) maddə alınır?

- A) yalnız I
B) I, II
C) II, III
D) yalnız II
E) I, III

18. 18 qram ikili alkilamin

Amin və turşu reaksiyaya tam sərf olunarsa, amini müəyyən edin. $A_r(C)=12$, $A_r(H)=1$, $A_r(Cl)=35,5$, $A_r(N)=14$

- A) metilamin
B) etilamin
C) metilpropilamin
D) dimetilamin
E) metiletilamin

19. Hansı duzun suda məhlulu lakmus kağızını göyərdər?

- A) Na_2SO_4 B) $CuSO_4$ C) $AgNO_3$
D) Na_2S E) $FeCl_2$

20.

Metal	Mol sayı	Birləşdirdiyi karbonun mol sayı
Ca	x	n
Al	y	n

x və y arasında münasibəti müəyyən edin.

- A) $x=2y$
B) $y>x$
C) $x>y$
D) $2x=y$
E) $x=y$

21. Disproporsiya reaksiyasını müəyyən edin.

- A) $\text{KClO}_3 \xrightarrow{\text{MnO}_2, t}$
 B) $\text{KMnO}_4 \xrightarrow{t}$
 C) $\text{H}_2\text{O} \xrightarrow{\text{elektroliz}}$
 D) $\text{H}_2\text{O}_2 \xrightarrow{\text{MnO}_2}$
 E) $\text{SO}_2 + \text{H}_2\text{S} \xrightarrow{t}$

22. Sulfat və ortofosfat turşuları üçün ümumi olan nədir?

- A) adi şəraitdə aqrekat halı
 B) molekullarında atomların sayı
 C) əsaslığı
 D) molekullarında π -rabitələrin sayı
 E) molekullarında polyar kovalent rabitələrin sayı

23.

Maddə	Maddə miqdarı, mol	Artıq miqdar Na ilə reaksiyasından alınan H_2 -nin miqdarı, mol
Etilenqlikol	4	x

x-i hesablayın.

24. 1 mol doymuş aldehidi 176 qram suda tam həll etdikdə 20%-li məhlul alınmışsa, aldehid molekulunda karbon atomlarının sayını hesablayın. $A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{H})=1$, $A_r(\text{O})=16$

25. 260 q civə (II) nitratın tam termiki parçalanmasından neçə mol oksigen alınır? $M_r[\text{Hg}(\text{NO}_3)_2]=325$

26.

Alkin	Molekulunda hibrid orbitalların sayı
X	16

X hansı maddələr ola bilər?

1. Butin-2
 2. Butin-1
 3. Pentin-2
 4. 3-metilbutin-1

27. Uyğunluğu müəyyən edin, Kristal qəfəsin tipli

1. Atom
 2. Molekul
 3. İon
 Maddələr
 a. silvin
 b. kvars qumu
 c. "quru buz"
 d. potaş
 e. ağ fosfor

Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan 28-30 sayılı test tapşırıqlarını yerinə yetirin.

28. İkilibutil radikalı ilə karboksil qrupunun birləşməsindən alınan maddənin quruluş formulu (1) və molekulunda siqma rabitələrin sayını yazın (2).

1. _____
 2. _____

29. Cədvəli tamamlayın.

Alkenin quruluş formulu	HCl ilə reaksiyasından alınan birləşmənin beynəlxalq nomenklaturaya əsasən adı
$\text{CH}_2=\text{C}(\text{CH}_3)-\text{CH}_2-\text{CH}_3$	2-xlorbutan

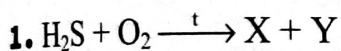
30. Etilenin yanma istiliyi 1400 kC/mol-dur. Etilenin tam yanma reaksiyasının termokimyəvi tənliyini yazın (1). Etilenin istiliktörətmə qabiliyyətini (kC/kq) hesablayın (2). $A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{H})=1$

1. _____
 2. _____

SINAQ
İMTAHANI
№

15

ÜMUMİ SINAQ

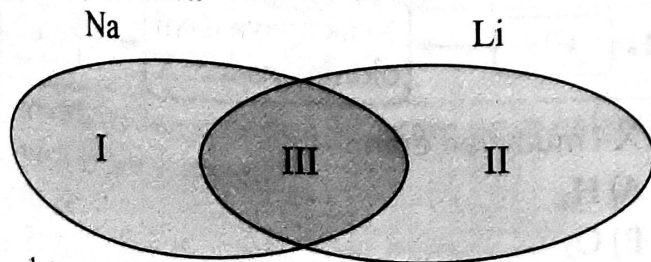
2 mol Y bəsit maddəsi alınmışsa, hidrogen-sulfidin həcmi (litrə, n.ş.) hesablayın.

- A) 44,8   B) 67,2   C) 56
D) 89,6   E) 112

2. Hansı maddə Cl_2 ilə reaksiyaya daxil *olmur*?

- A) KOH   B) N_2 C) H_2O
D) S   E) P

3. Eyler-Venn diaqramına uyğun bəndləri müəyyən edin.

- N_2 ilə adi şəraitdə reaksiyaya daxil olur
- 1 molu 1 mol su ilə reaksiyada 1 qram H_2 əmələ gətirir
- O_2 ilə reaksiyasından peroksid alınır
- Qələvi metaldır

I	II	III
A) 2	4	1, 3
B) 4	1	2, 3
C) 1	3	2, 4
D) 3	1	2, 4
E) 3	4	1, 2

4.

Maddə	Molekulunda σ -rabitələrin sayı	H_2 ilə reaksiyasından alınan üzvi maddə molekulunda σ -rabitələrin sayı
$\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{CHO}$	a	x

x-i hesablayın.

- A) $a+2$
B) $a+1$
C) $a-1$
D) a
E) $a-2$

5. 0,2 mol əsasin tam neytrallaşmasına 29,4 qram sulfat turşusu sərf olunmuşsa, əsasin turşuluğunu hesablayın. $M_r(\text{H}_2\text{SO}_4)=98$

- A) 1 B) 2 C) 3
D) 4 E) 5

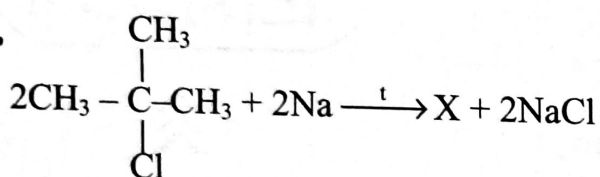
6.

Maddə	Reaksiyaya daxil olması	
	Si ilə	N ₂ ilə
X	+	–

X-i müəyyən edin.

- A) Mg B) O₂ C) H₂
D) C E) S

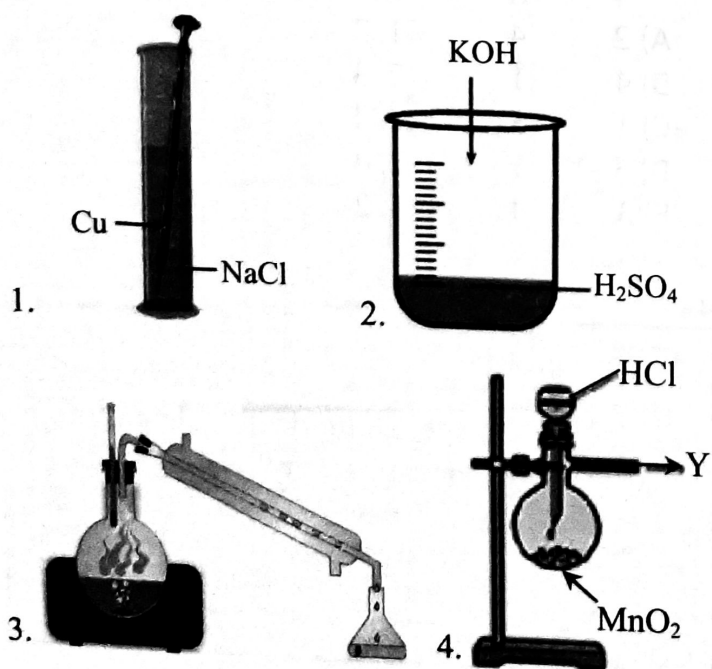
7.

X maddəsini müəyyən edin.

- A) 2,4-dimetilheksan
B) 2,3-dimetilbutan
C) 2-metilheksan
D) 2,2,3,3-tetrametilpentan
E) 2,2,3,3-tetrametilbutan

8.

Kimyəvi hadisələri müəyyən edin.

- A) 2, 3 B) 1, 2 C) 1, 3
D) 2, 4 E) 1, 4

9. 0,2 molunda 1,2 qram hidrogen olan alkadienin nisbi molekulyar kütləsini hesablayın. $A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{H})=1$

- A) 40
B) 54
C) 68
D) 82
E) 96

10.

Maddə	Maddə miqdarı, mol	Birləşdirdiyi metalın molu
P	1	1,5

Metali müəyyən edin.

- A) Na
B) Li
C) Mg
D) Al
E) K

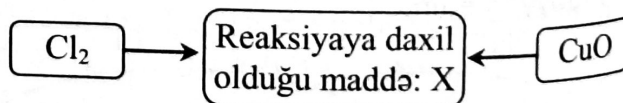
11.

Element	Qısa elektron formulu	Əmələ gətirdiyi birləşmənin formulu
X	...3s ¹	Z
Y	...3s ² 3p ⁴	

Z-i müəyyən edin.

- A) X₂Y
B) X₂Y₃
C) XY₃
D) XY
E) XY₂

12.

X-i müəyyən edin.

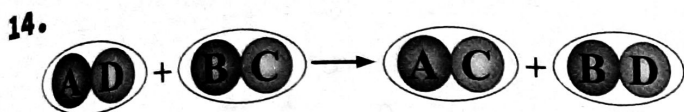
- A) H₂
B) O₂
C) H₂O
D) NaOH
E) C

Reaksiyanın aparıldığı temperatur, °C		Reaksiyanın başa çatma müddəti, san		Reaksiyanın temperatur əmsalı, γ
t ₁	t ₂	τ ₁	τ ₂	
60	80	72	x	3

x-i hesablayın.

- A) 4
B) 12
C) 9
D) 8
E) 16

Sxema uyğun reaksiyanı müəyyən edin.

- A) $Mg + SiO_2 \xrightarrow{t}$
B) $(NH_4)_2Cr_2O_7 \xrightarrow{t}$
C) $MgCl_2 + 2KF \longrightarrow$
D) $CO_2 + C \xrightarrow{t}$
E) $NH_3 + O_2 \xrightarrow{t, kat}$

15. m qram qlükozanın qıcqırmasından neçə qram süd turşusu alınar? $A_r(C)=12$, $A_r(H)=1$, $A_r(O)=16$

- A) 0,5m
B) m
C) 0,25m
D) 2m
E) 4m

X + Y → Z		
Maddə	Kütləsi, q	m(X):m(Y) nisbəti
X	m	5:2
Y	m	

Maddələrdən birindən 12 qram artıq qalarsa, neçə qram Z alınar?

- A) 28
B) 20
C) 14
D) 58
E) 32

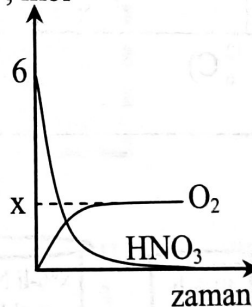
17. Ammonyakın yanması reaksiyası üçün hansı ifadə doğrudur?

- A) azotun oksidləşmə dərəcəsi -3-dən +2-yə dəyişir
B) azot atomunun valentliyi dəyişmir
C) 2 mürəkkəb maddə alınır
D) ammonyak reduksiya olunur
E) reaksiya məhsulları Cl_2 ilə qarşılıqlı təsirdə olur

18. Hansı polimerin elementar halqasında 2 ədəd metil qrupu var?

- A) polibutadien
B) polistirol
C) poliizopren
D) polipropilen
E) polimetilmetakrilat

19. v, mol

Nitrat turşusunun termiki parçalanma reaksiyasının qrafikinə əsasən x-i hesablayın.

- A) 1 B) 2 C) 2,5 D) 1,5 E) 3

20. Hansı reaksiyada benzol molekulunun 6 elektronlu π- sistemi dağılır?

- A) $C_6H_6 + Cl_2 \xrightarrow{AlCl_3, t}$
B) $C_6H_6 + Cl_2 \xrightarrow{h\nu}$
C) $C_6H_6 + CH_2=CH_2 \xrightarrow{t, kat}$
D) $C_6H_6 + Cl_2 \xrightarrow{FeCl_3, t}$
E) $C_6H_6 + Br_2 \xrightarrow{FeBr_3, t}$

21. Qlisinin tripeptidinin molekulunda hidrogen atomlarının sayını müəyyən edin.

- A) 11 B) 15 C) 8
D) 12 E) 10

22. Maqnezium-xloridlə natrium-ortofosfat arasında məhlulda gedən reaksiyanın qısa ion tənliyində əmsalların cəmini müəyyən edin.

- A) 9
B) 6
C) 4
D) 11
E) 5

23. $\text{Fe} + \text{H}_2\text{O} \xrightarrow{t} \text{X} + \text{Y}$

X maddəsi 12 qram C ilə birləşmə reaksiyasına daxil olursa, Y-in kütləsini (qramla) hesablayın.

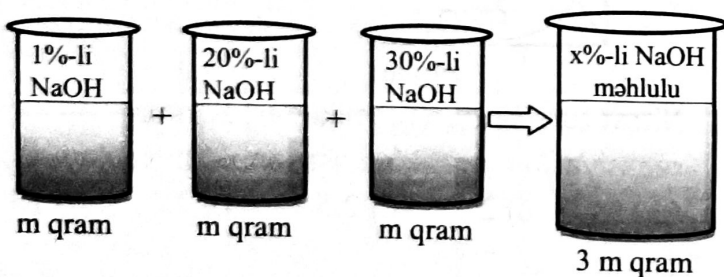
$A_r(\text{Fe})=56$, $A_r(\text{O})=16$, $A_r(\text{H})=1$, $A_r(\text{C})=12$

24.

Alkin molekulunda	
neytronların sayı	σ - rabitələrin sayı
36	x

x-i hesablayın. (^1_1H , $^{12}_6\text{C}$)

25.

x-i hesablayın.

26. Hansı reaksiyalardan doymuş ikiatomlu spirt alınır?

- $\text{CH}_2\text{Cl}-\text{CH}_2\text{Cl} + 2\text{NaOH} \xrightarrow{t, \text{spirt}}$
- $\text{CH}_2=\text{CH}_2 + [\text{O}] + \text{H}_2\text{O} \xrightarrow{\text{KMnO}_4}$
- $\text{CH}_3-\text{CH}_2\text{Cl} + \text{NaOH} \xrightarrow{t, \text{spirt}}$
- $\text{CH}_2\text{Cl}-\text{CH}_2\text{Cl} + 2\text{NaOH} \xrightarrow{\text{su}}$

27. Uyğunluğu müəyyən edin.

Maddələr	Molekulunda π -rabitələrin sayı
1. Ortofosfat turşusu	a. 3
2. Pirofosfat turşusu	b. 5
3. Perxlorat turşusu	c. 1
	d. 4
	e. 2

Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan 28-30 sayılı test tapşırıqlarını yerinə yetirin.

28.

Maddə	Molekulunda	
	hidrogen atomlarının sayı	dörtlü karbon atomlarının sayı
Tsikloalkan	10	1

Tsikloalkanın quruluş formulu (1), adını (2) və molekulunda ikili karbon atomlarının sayını yazın (3).

- _____
- _____
- _____

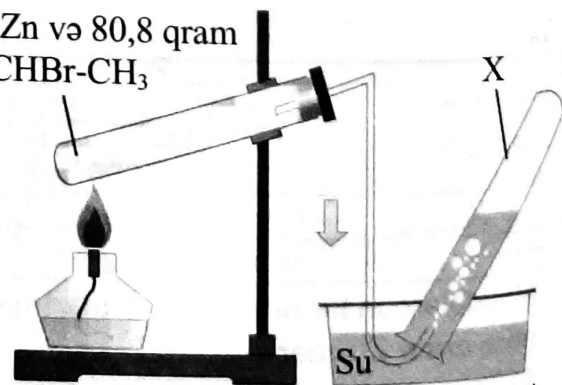
29. $\text{CuO} + \text{NH}_4\text{Cl} \xrightarrow{t} \text{Cu} + \text{CuCl}_2 + \text{N}_2 + \text{H}_2\text{O}$

Reaksiya tənliyini əmsallaşdırın (1). Reduksiya məhsulunun formulu yazın (2).

- _____
- _____

30.

m qram Zn və 80,8 qram $\text{CH}_2\text{Br}-\text{CHBr}-\text{CH}_3$ qarışığı

Reaksiya tənliyini yazın (1). m-i hesablayın (2).

- $A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{H})=1$, $A_r(\text{Zn})=65$, $A_r(\text{Br})=80$
- _____
  - _____

SINAQ
İMTAHANI
№

16

ÜMUMİ SINAQ

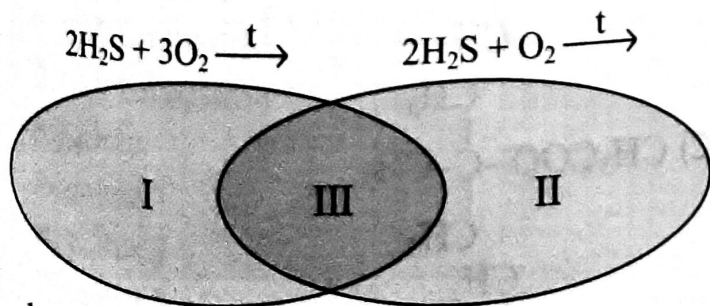
SINAĞIN
DÜZGÜN
CAVABLARI

1. Azot hansı maddə ilə adi şəraitdə reaksiyaya daxil olur?

- A) Ca
- B) C
- C) Li
- D) O₂
- E) H₂

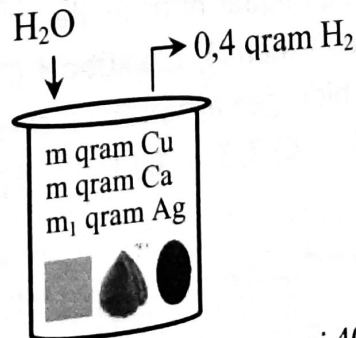
2. Eyler-Venn diaqramına uyğun bəndləri müəyyən edin.

- 1. Molekullararası oksidləşmə-reduksiya reaksiyasıdır
- 2. Reaksiyadan 2 mürəkkəb maddə alınır
- 3. Oksidləşmə məhsulu kükürddür
- 4. Su alınır

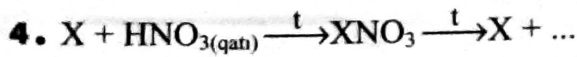
I	II	III
A) 2	3	1, 4
B) 2	1, 4	3
C) 4	3	1, 2
D) 4	1	2, 3
E) 3	2	1, 4

3. Artıq miqdar

Metalların kütlələri cəmi 40 qram olarsa, ilkin qarışıqda gümüşün kütlə payını (%-lə) hesablayın. $A_r(\text{Ca})=40$, $A_r(\text{H})=1$

- A) 40
- B) 50
- C) 30
- D) 60
- E) 70

X-i müəyyən edin.

- A) Cu   B) Na   C) Hg
D) Ag   E) Li

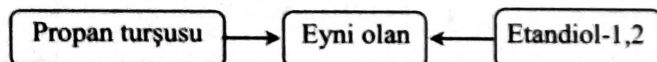
5. 2 ədəd birli karbon atomu olan birli amini müəyyən edin.

- A) $\text{CH}_3-\underset{\text{CH}_3}{\text{CH}}-\text{NH}_2$
B) $\text{CH}_3-\underset{\text{CH}_3}{\text{CH}}-\text{CH}_2-\text{NH}_2$
C) $\text{CH}_3-\underset{\text{CH}_3}{\text{N}}-\text{CH}_2-\text{CH}_3$
D) $\text{CH}_3-\text{NH}-\text{CH}_2-\text{CH}_3$
E) $\text{CH}_3-\underset{\text{CH}_3}{\text{CH}}-\text{CH}_2-\text{CH}_2-\text{NH}_2$

6. Hansı reaksiyada X maddəsi dəməirdir?

- A) $X + \text{HNO}_{3(\text{qatı})} \xrightarrow{t} \text{NO} + \dots$
B) $X + \text{NaOH} \xrightarrow{t} \text{Na}_2\text{XO}_2 + \text{H}_2$
C) $X + \text{Cl}_2 \xrightarrow{t} \text{XCl}_2$
D) $X + \text{S} \xrightarrow{t} \text{X}_2\text{S}_3$
E) $X + \text{HCl} \longrightarrow \text{XCl}_3 + \dots$

7.

1. Molekulunda karbon atomlarının sp^3 hibrid orbitallarının sayı
  2. Molekulunda siqma rabitələrin sayı
  3. 1 molunun artıq miqdar natrium ilə reaksiyasından alınan H_2 -nin kütləsi
  4. Molekulunda hidrogen atomlarının sayı
- A) 1, 2   B) 1, 4   C) 2, 3   D) 1, 3   E) 2, 4

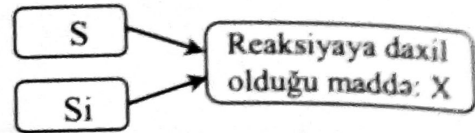
8.

Maddə	Nisbi molekul kütləsi
X_2O	a
YF_2	a

$A_r(\text{Y}) = A_r(\text{X}) + 1$ olarsa, X-in nisbi atom kütləsini hesablayın. $A_r(\text{O}) = 16$, $A_r(\text{F}) = 19$

- A) 40   B) 24   C) 39   D) 7   E) 23

9.

X-i müəyyən edin.

- A) C
B) H_2
C) N_2
D) H_2O
E) $\text{HNO}_{3(\text{qatı})}$

10. Pikrin turşusu molekulu üçün hansı ifadə doğrudur?

- A) karbon atomlarının 21 sp^2 hibrid orbitalı var
B) benzolun HNO_3 ilə reaksiyasından alınır
C) 4 hidrogen atomu var
D) 7 oksigen atomu var
E) azotun oksidləşmə dərəcəsi +5-dir

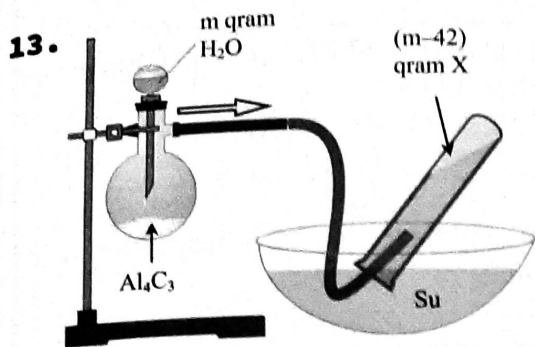
11. Butin-1-i butin-2-dən fərqləndirən nədir?

- A) adi şəraitdə bromlu suyu rəngsizləşdirməsi
B) molekulunda σ -rabitələrin sayı
C) natriumun ammonyakda məhlulu ilə reaksiyaya daxil olması
D) molekulunda birli karbon atomlarının sayı
E) molekulunda rabitə əmələ gətirən qeyri-hibrid orbitalların sayı

12. İkilibutil spirti ilə qarışqa turşusunun reaksiyasından alınan efiri müəyyən edin.

- A) $\text{HCOOCH}_2-\underset{\text{CH}_3}{\text{CH}}-\text{CH}_3$
B) $\text{CH}_3\text{COOCH}-\underset{\text{CH}_3}{\text{CH}}-\text{CH}_2-\text{CH}_3$
C) $\text{CH}_3\text{COO}-\underset{\text{CH}_3}{\text{C}}-\text{CH}_3$
D) $\text{HCOO}-\underset{\text{CH}_3}{\text{C}}-\text{CH}_3$
E) $\text{HCOOCH}-\underset{\text{CH}_3}{\text{CH}}-\text{CH}_2-\text{CH}_3$

Alüminium-karbid artıq miqdarda götürülərsə, m-i hesablayın. $A_r(H)=1$, $A_r(O)=16$, $A_r(C)=12$

- A) 18
B) 36
C) 54
D) 72
E) 45

14.

Maddə	1 molunda olan polyar kovalent rabitələrin mol sayı
Kalsium-ortofosfat	x
Kaliyum-karbonat	y

x-y fərqi hesablayın.

- A) 5
B) 6
C) 7
D) 1
E) 4

15. Qlükozanın hansı qıcqırmasından alınan maddə molekulunda asimmetrik karbon atomu var?

1. Yağ turşusuna
2. Süd turşusuna
3. Spirtə
A) yalnız 1
B) yalnız 2
C) yalnız 3
D) 1, 2
E) 2, 3

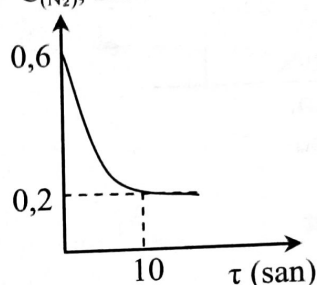
16.

Maddə	Elementar halqasında atomların sayı	
	C	H
Kapron lifi	x	y

x və y-i müəyyən edin.

- x y
A) 7 13
B) 7 11
C) 6 11
D) 6 13
E) 5 12

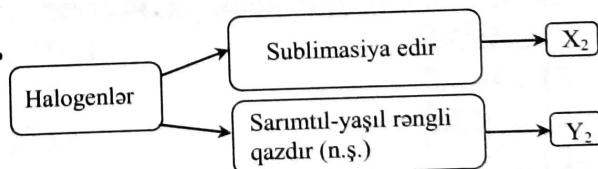
17. $C_{(N_2)}$, mol/l

$N_2 + 3H_2 \longrightarrow 2NH_3$ reaksiyasının 10 saniyədən sonra hidrogenə görə sürətini (mol/l·san) hesablayın. Qabın həcmi 2 litrdir.

- A) 0,06 B) 0,04 C) 0,18
D) 0,6 E) 0,12

18.

Hansı reaksiya *getmir*?

- A) $Y_2 + S \xrightarrow{t}$ B) $NaX + Y_2 \longrightarrow$
C) $X_2 + H_2O \longrightarrow$ D) $NaX + AgNO_3 \longrightarrow$
E) $Y_2 + H_2O \longrightarrow$

19. Hansı reaksiyalarda benzol halqasının 6 elektronlu π - sistemi *dağılmır*?

1. $C_6H_6 + Cl_2 \xrightarrow{ışıq}$
2. $C_6H_6 + Cl_2 \xrightarrow{FeCl_3, t}$
3. $C_6H_6 + Cl_2 \xrightarrow{AlCl_3, t}$
4. $C_6H_6 + 3H_2 \xrightarrow{t, kat}$
A) 1, 2 B) 1, 4 C) 2, 3 D) 1, 3 E) 2, 4

20.

Reaksiyaya daxil olan maddələr	Maddə miqdarı, mol	Reaksiyanın istilik effekti, kC
Al	4	3360
Fe ₃ O ₄	4	

Reaksiyadan ayrılan istiliyin miqdarını (kC ilə) hesablayın.

- A) 3360   B) 1680   C) 840
D) 6720   E) 5040

21.

Maddə	Adi şəraitdə aqreqat halı	"Gümüş-güzgü" reaksiyasına daxil olması
X	bərk	+

- X-i müəyyən edin.
A) qarışqa turşusu
B) formaldehid
C) natrium-asetat
D) fenol
E) natrium-formiat

22.

İon	Elektronların ümumi sayı
XO ₄ ²⁻	58

- X atomunun normal halda qısa elektron formulu müəyyən edin. (₈O)
A) ...4s²3d¹⁰
B) ...4s²3d⁴
C) ...4s²3d⁵
D) ...4s¹3d⁵
E) ...4s²3d⁶

23. 20 litr ammonyakın yanmasına oksigenlə zənginləşdirilmiş 50 litr hava sərf olunmuşsa, havada oksigenin həcm payını (%) hesablayın (n.ş.).

24.

Qaz qarışığı	Mol sayı	Qarışıqda atomların cəmi
Ammonyak	x	18
Hidrogen-sulfid	y	

x+y=5 olarsa, x-i hesablayın.

25. 94q kalium-oksidi üzərinə 306 qram su əlavə etdikdə alınan məhlulda KOH-ın kütlə payını (%) hesablayın.
A_r(K)=39, A_r(O)=16, A_r(H)=1

26. Hansı maddələrin sis-trans izomerləri var?
1. Buten-2
2. Buten-1
3. 2,3-dimetilbuten-2
4. Penten-2

27. Uyğunluğu müəyyən edin.
Duzun 1 molekulunda atomların sayı
1. 5   2. 4   3. 6
Duzlar
a. dəmir (II) sulfat
b. kalium-hidroortofosfat
c. kalium-nitrat
d. litium-nitrid
e. kalsium-sulfat

Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan 28-30 sayılı test tapşırıqlarını yerinə yetirin.

28. Maqnezium-nitratla kalium-ortofosfat məhlulları arasında gedən reaksiyanın molekulyar (1) və tam ion tənliklərini yazın və əmsallaşdırın (2).
1. _____
2. _____

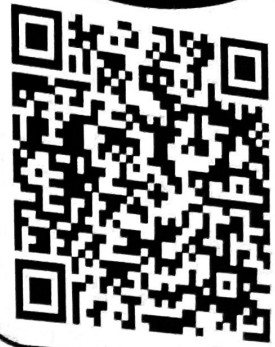
29. $P + HNO_3 \xrightarrow{t} H_3PO_4 + NO_2 + H_2O$
Reaksiya tənliyini əmsallaşdırın (1) və oksidləşdiricinin əmsalını yazın (2).
1. _____
2. _____

30. Doymuş birəsaslı karbon turşusu ilə doymuş biratomlu spirtdən alınan mürəkkəb efir molekulunda oksigen atomları bütün atomların sayının 10%-ni təşkil edir. Efiri əmələ gətirən spirtin oksidləşmə məhsulu asetonursa, efirin formulu (1) və onun molekulunda karbon atomlarının sp³ hibrid orbitalarının sayını yazın (2).
1. _____
2. _____

SINAQ
İMTAHANI
№

ÜMUMİ SINAQ

SINAĞIN
DÜZGÜN
CAVABLARI

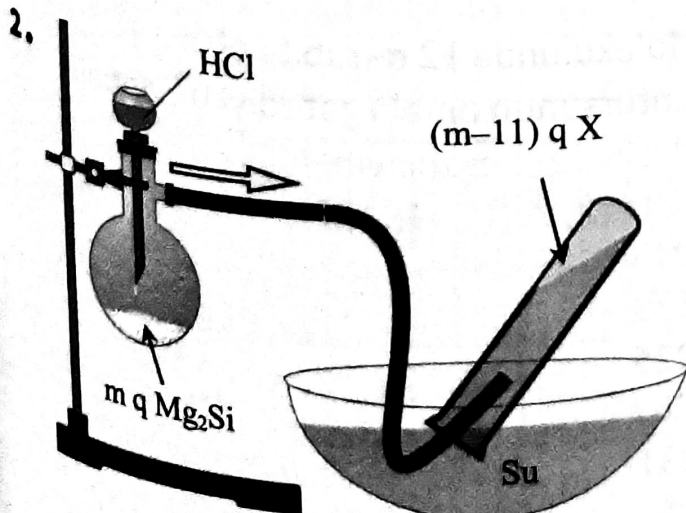

1.

Maddə	Metalın valentliyi
XHPO_4	a
YOHSO_4	b

a və b-ni müəyyən edin.

a	b
A) III	III
B) I	II
C) II	I
D) III	II
E) II	III

Xlorid turşusu artıq miqdarda götürülmüşsə, m-i hesablayın. $A_r(\text{Mg})=24$, $A_r(\text{Si})=28$, $A_r(\text{H})=1$

- A) 76
B) 38
C) 19
D) 18
E) 24

3.

X maddəsini müəyyən edin.

- A) H_2
B) NaOH
C) N_2
D) H_2O
E) $\text{H}_2\text{SO}_4(\text{qatı})$

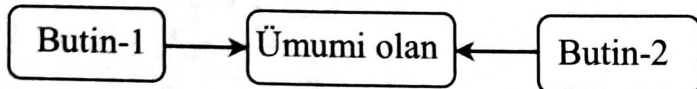
4.

İon	Elektronların ümumi sayı
XO_4^{2-}	59

X atomunda normal halda d elektronları bütün elektronların neçə faizini təşkil edir? (${}_8\text{O}$)

- A) 50   B) 40   C) 60   D) 48   E) 20

5.

1. Adi şəraitdə bromlu suyu rəngsizləşdirməsi
2. Molekulunda metil qruplarının sayı
3. Molekulunda σ - rabitələrin sayı
4. Ag_2O -nun ammoniyakda məhlulu ilə reaksiyaya daxil olması

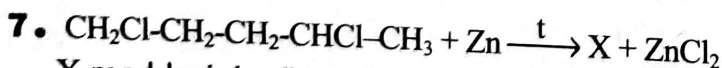
- A) 2, 3   B) 2, 4   C) 1, 3
D) 1, 2   E) 1, 4

6.

Maddə	Elementar halqasında atomların sayı	
	C	H
Enant lifi	x	y

x və y-i müəyyən edin.

- x   y
A) 7   13
B) 7   11
C) 6   11
D) 6   13
E) 5   12

X maddəsini müəyyən edin.

- A) tsiklobutan
B) penten-2
C) metilsiklobutan
D) tsiklopentan
E) metilsiklopropan

8. Hansı maddə ilə reaksiyada hidrogenin qatılığının 2 dəfə artırılması sürəti 4 dəfə artırır?

- A) S   B) N_2 C) Cl_2
D) O_2 E) F_2

9.

Maddə	Adi şəraitdə aqrekat halı	"Gümüş-güzgü" reaksiyasına daxil olması
X	maye	+

X-i müəyyən edin.

- A) qarışqa turşusu
B) formaldehid
C) sirkə turşusu
D) metilformiat
E) natrium-formiat

10. 400 ml 2 mol/l X duzunun məhlulunda ($\rho=1,2\text{q/ml}$) duzun kütlə payını (%-lə) hesablayın. $M_r(\text{X})=120$

- A) 10
B) 40
C) 20
D) 30
E) 25

11.

Maddə	İstilik effekti, kC	Yanma istiliyi, kC
X	Q	Q/2

X hansı maddələr ola bilər?

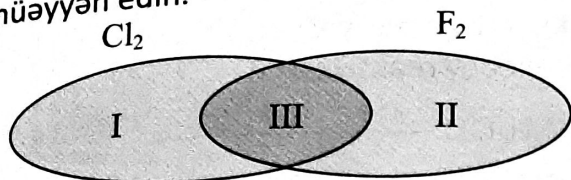
1. C_2H_6
2. C_3H_8
3. C_3H_4
4. C_5H_{10}
A) 2, 3
B) 1, 4
C) 2, 4
D) 1, 2
E) 1, 3

12. Molekulunda 12 σ - rabitə olan aminturşunun əmələ gətirdiyi tripeptidin kütləsini (q) hesablayın.

- $A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{H})=1$, $A_r(\text{N})=14$, $A_r(\text{O})=16$
A) 213
B) 189
C) 225
D) 267
E) 231

13. Eyer-Venn diaqramına uyğun bəndləri müəyyən edin.

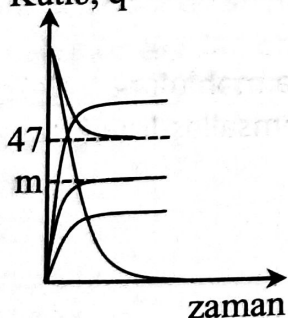
- Na ilə reaksiyada oksidləşdirici xassə göstərir
- Oksigenli turşusu mövcud deyil
- Qaz halındadır (n.ş.)
- Maksimal oksidləşmə dərəcəsi +7-dir

	I	II	III
A) 3	1	2, 4	
B) 2	4	1, 3	
C) 4	2	1, 3	
D) 4	1	2, 3	
E) 1	2	3, 4	

14. Hansı reaksiyada X maddəsi xrom ola bilər?

- $X + H_2SO_{4(qatı)} \xrightarrow{t} SO_2 + \dots$
- $X + H_2O \xrightarrow{t} X_3O_4 + \dots$
- $X + Cl_2 \xrightarrow{t} XCl_2$
- $X + O_2 \xrightarrow{t} XO$
- $X + NaOH \xrightarrow{t} Na_2XO_2 + \dots$

15. Kütlə, q

Misin qatı HNO_3 ilə reaksiyasının qrafikinə əsasən m-i hesablayın. $A_r(Cu)=64$, $A_r(H)=1$, $A_r(N)=14$, $A_r(O)=16$
A) 23 B) 9 C) 47 D) 46 E) 18

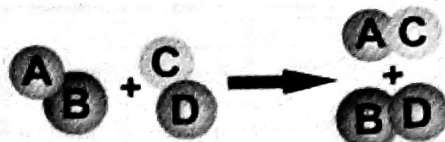
16.

Maddə	Molekulunda	
	hidrogen atomlarının sayı	qeyri-polyar rabitələrin sayı
Doymuş mürəkkəb efir	10	x

x-i müəyyən edin.

- A) 4 B) 3 C) 5 D) 6 E) 2

17.

Sxemə uyğun reaksiyanı müəyyən edin.

- $C_6H_6 + C_2H_4 \xrightarrow{t, kat}$
- $C_6H_5OH + Na \longrightarrow$
- $CH_3COOH + NaOH \longrightarrow$
- $C_6H_6 + Cl_2 \xrightarrow{FeCl_3, t}$
- $C_6H_5NH_2 + HCl \longrightarrow$

18. $(NH_4)_2Cr_2O_7 \xrightarrow{t}$ sxemi üzrə gedən reaksiya üçün hansı ifadə doğru *deyil*?

- molekul daxili oksidləşmə-reduksiya reaksiyasıdır
- azotun valentliyi dəyişir
- azotun oksidləşmə dərəcəsi dəyişir
- üç mürəkkəb maddə alınır
- amfoter oksid alınır

19. Yalnız oksidləşir:

- Cu
  - S
  - H_2
  - Mg
- 1, 2
  - 1, 4
  - 2, 3
  - 1, 3
  - 2, 4

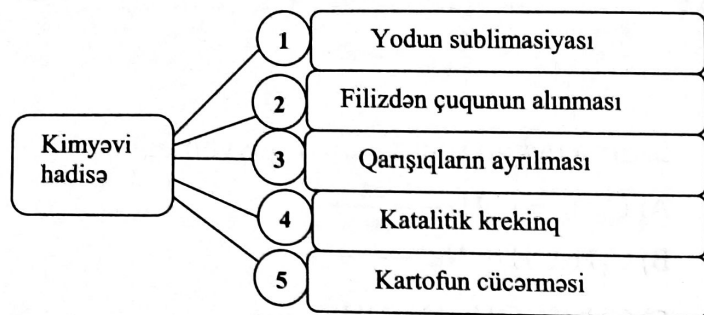
20. m qram qlükozanın qıcqırmasından 80% çıxımla neçə qram süd turşusu almaq olar?

- 0,5m
- 0,2m
- m
- 0,8m
- 1,25m

21. Hansı reaksiya tənliyi doğru *deyil*?

- $S + HNO_{3(qatı)} \xrightarrow{t} SO_2 + NO_2 + H_2O$
- $S + Si \xrightarrow{t} SiS_2$
- $S + NaOH \xrightarrow{t} Na_2S + Na_2SO_3 + H_2O$
- $S + F_2 \longrightarrow SF_6$
- $S + C \xrightarrow{t} CS_2$

22.

Doğru olanları müəyyən edin.

- A) 1,2,3   B) 3,4   C) 1,2,5
D) 2,4,5   E) 1,4,5

23. $X + Y \xrightarrow{t}$ sadə superfosfat

$Y + Z \rightarrow$ ammonium-sulfat

4 mol Z-dən neçə qram ammonium-sulfat almaq olar? $A_r(N)=14$, $A_r(H)=1$, $A_r(S)=32$, $A_r(O)=16$

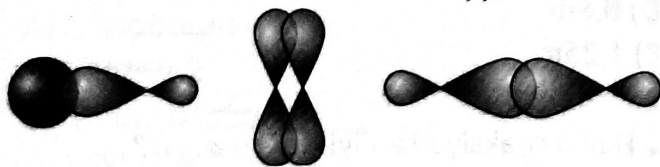
24. 200 litr havada neçə qram kükürd yandırmaq olar (n.ş.)? Havada oksigenin həcm payı 21%-dir. $A_r(S)=32$

25.

Qarışıqın tərkibi	Qarışıqın həcmi, litr (n.ş.)	Qarışıqın kütləsi, q
CH_4	134,4	40
H_2		

Qarışıqda metanın həcmi (litrlə, n.ş.) hesablayın. $M_r(H_2)=2$, $M_r(CH_4)=16$

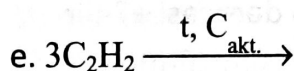
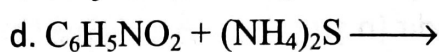
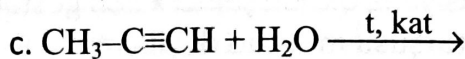
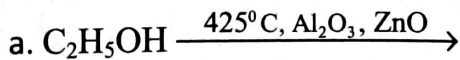
26. Hər üç orbitalların örtülməsindən yaranan rabitələr olan maddələri müəyyən edin.

1. Metan
2. Etan
3. Eten
4. Etin
5. Tsiklopropan
6. Propin

27. Uyğunluğu müəyyən edin.

1. Zinin reaksiyası
2. Kuçerov reaksiyası
3. Lebedev reaksiyası

Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan 28-30 sayılı test tapşırıqlarını yerinə yetirin.

28.

Doymuş biratomlu ikili spirt	Molekulunda	
	siqma rabitələrin sayı	karbon atomlarının hibrid orbitallarının sayı
X	a	a+2

X-in formulunu (1) və adlarını (2) yazın.

1. _____
2. _____

29. $CaCl_2$ duzunun suda məhlulunun elektroliz tənzimliyini yazın (1) və əmsallaşdırın (2).

1. _____
2. _____

30. 200 qram 10%-li NaOH məhlulu ilə 100 qram 49%-li H_2SO_4 məhlulunun qarşılıqlı təsirindən hansı duz (1) və neçə qram (2) alınar? $M_r(NaOH)=40$, $M_r(H_2SO_4)=98$

1. _____
2. _____

18

SINAQ
İMTAHANI
№

ÜMUMİ SINAQ

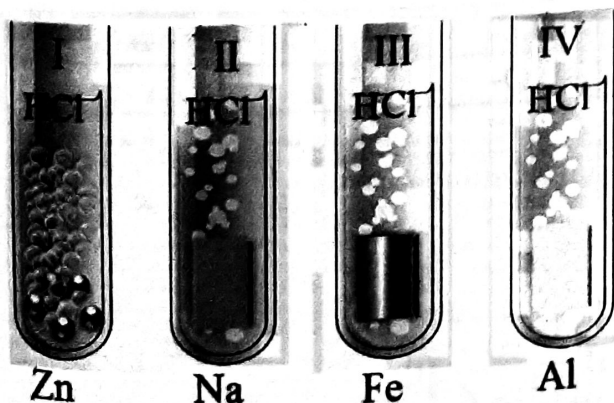
SINAĞIN
DÜZGÜN
CAVABLARI

1. Hansı maddədən suyun müvəqqəti codluğunun aradan qaldırılmasında və adi şüşənin istehsalında istifadə olunur?

- A) $\text{Ca}(\text{OH})_2$
- B) Na_3PO_4
- C) K_2CO_3
- D) Na_2CO_3
- E) CaCO_3

2.

Metallar eyni mol miqdarda götürülmüşsə, hansı sınaq şüşələrində eyni miqdarda H_2 ayrılır?

- A) I, III
- B) II, III
- C) III, IV
- D) II, IV
- E) I, II

3. İzobutil spirti ilə sirkə turşusunun reaksiyasından alınan efiri müəyyən edin.

- A) $\text{HCOOCH}_2-\underset{\text{CH}_3}{\text{CH}}-\text{CH}_3$
- B) $\text{CH}_3\text{COOCH}-\underset{\text{CH}_3}{\text{CH}}-\text{CH}_2-\text{CH}_3$
- C) $\text{CH}_3\text{COO}-\underset{\text{CH}_3}{\text{C}}-\text{CH}_3$
- D) $\text{CH}_3\text{COOCH}_2-\underset{\text{CH}_3}{\text{CH}}-\text{CH}_3$
- E) $\text{HCOOCH}-\underset{\text{CH}_3}{\text{CH}}-\text{CH}_2-\text{CH}_3$

4. 500 ml x mol/l Y duzunun məhlulunda 240 qram duz var. x-i hesablayın. $M_r(Y)=160$
- A) 1
B) 4
C) 3
D) 2
E) 5

5. Hansı reaksiya tənlikləri doğru *deyil*?

1. $\text{Fe} + \text{H}_2\text{SO}_{4(\text{duru})} \longrightarrow \text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3 + \text{H}_2$
 2. $\text{Fe} + \text{H}_2\text{SO}_{4(\text{qatı})} \xrightarrow{t} \text{FeSO}_4 + \text{SO}_2 + \text{H}_2\text{O}$
 3. $\text{Cr} + \text{HNO}_{3(\text{qatı})} \xrightarrow{t} \text{Cr}(\text{NO}_3)_3 + \text{NO} + \text{H}_2\text{O}$
 4. $\text{Cr} + \text{H}_2\text{SO}_{4(\text{duru})} \longrightarrow \text{CrSO}_4 + \text{H}_2$

- A) 1, 2
B) 1, 3
C) 2, 3
D) 3, 4
E) 2, 4

6. 2 mol mis (II) sulfat məhlulu ilə reaksiyaya neçə qram kalium sərf olunur? $A_r(\text{K})=39$

- A) 128
B) 156
C) 78
D) 39
E) 166

7.

Maddə	Aqreqat halı (n.ş.)	"Gümüş-güzgü" reaksiyasına daxil olması
X	qaz	+

X-i müəyyən edin.

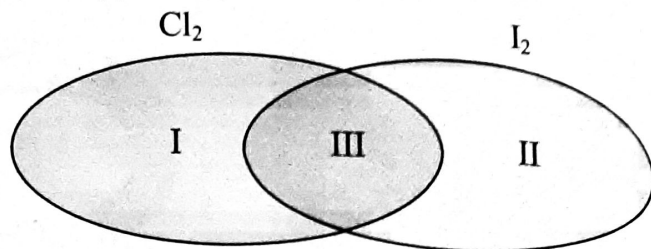
- A) qarışqa turşusu
B) formaldehid
C) sirkə turşusu
D) divinil
E) metilamin

8. $\text{Cr}^{3+} + \text{OH}^- + \text{ClO}^- \longrightarrow \text{Cl}^- + \text{Cr}_2\text{O}_7^{2-} + \text{H}_2\text{O}$

Oksidləşmə məhsulunu müəyyən edin.

- A) Cr^{3+}
B) OH^-
C) ClO^-
D) $\text{Cr}_2\text{O}_7^{2-}$
E) Cl^-

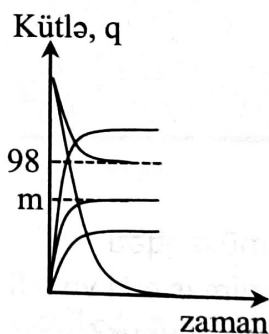
9. Eyler-Venn diaqramına uyğun bəndləri müəyyən edin.

1. Kükürlə reaksiyaya daxil olur
 2. Oksigenli turşusu var
 3. Adi şəraitdə bərk haldadır
 4. Maksimal oksidləşmə dərəcəsi +7-dir

I	II	III
A) 3	1	2, 4
B) 2	4	1, 3
C) 4	3	1, 2
D) 1	2	3, 4
E) 1	3	2, 4

10.

Dəmirin qatı HNO_3 ilə reaksiyasının qrafikina əsasən m-i hesablayın. $A_r(\text{Fe})=56$, $A_r(\text{H})=1$, $A_r(\text{N})=14$, $A_r(\text{O})=16$

- A) 15
B) 9
C) 98
D) 46
E) 18

11.

Maddə	Metalın valentliyi
$\text{X}_2\text{P}_2\text{O}_7$	a
YSiO_3	b

a və b-ni müəyyən edin.

a	b
A) I	II
B) II	I
C) II	II
D) III	III
E) I	I

12. Hansı maddə ilə reaksiyada hidrogenin qatılığını 2 dəfə artırıqda reaksiyanın sürəti 8 dəfə artar?

- A) S
- B) N₂
- C) Cl₂
- D) O₂
- E) F₂

13. m qram süd turşusunu neçə qram qlükozanın qıcqırmasından almaq olar? Məhsulun çıxımı 80%-dir.

- A) 0,5m
- B) 1,2m
- C) 0,2m
- D) 0,8m
- E) 1,25m

14. Hansı ifadələr doğrudur?

- 1. Etandiol-1,2 adi şəraitdə bərk maddədir
  - 2. Qliserin adi şəraitdə mayedir
  - 3. Etandiol-1,2 ikili spirtir
  - 4. Qliserin su ilə bircinsli qarışıq əmələ gətirir
- A) 2, 3
  - B) 1, 2
  - C) 1, 3
  - D) 2, 4
  - E) 1, 4

15. Karbon və silisiumla reaksiyaya daxil olan maddəni müəyyən edin.

- A) Cl₂
- B) S
- C) NaOH
- D) H₂
- E) HNO₃(qatı)

16.

Maddə	Pollikondensləşmə məhsulunda peptid rabitələrin sayı	Alınan polipeptidin kütləsi, q
Qlisin	4	x

x-i hesablayın. $M_r(\text{qlisin})=75$, $M_r(\text{H}_2\text{O})=18$

- A) 264
- B) 246
- C) 285
- D) 303
- E) 360

17.

Maddə	Elementar halqasında atomların sayı	
	C	H
Polistirol	x	y

x və y-i müəyyən edin.

- x y
- A) 8 8
- B) 6 8
- C) 8 10
- D) 6 6
- E) 4 6

18. Ağ fosfor, karbin, ozon, qrafit, almaz, qırmızı fosfor. Maddələrin tərkibində neçə müxtəlif element verilmişdir?

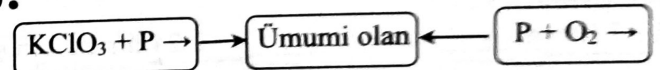
- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 5
- E) 6

19. $\text{Ca}_3\text{N}_2 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{X} + \text{Y} \uparrow$

Y maddəsi üçün hansı ifadə doğru *deyil*?

- A) havada yanır
- B) katalitik oksidləşməsindən NO alınır
- C) suda məhlulu "naşatır spirti" adlanır
- D) karbon-dioksidlə reaksiyasından karbamid alınır
- E) CuO ilə reaksiyasından 2 bəsit maddə alınır

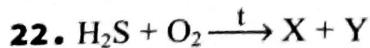
20.

- 1. Difosfor-pentaoksid alınır
  - 2. Birləşmə reaksiyasıdır
  - 3. Fosfor reduksiyaedici
  - 4. Duz alınır
- A) 1, 2
  - B) 1, 3
  - C) 2, 3
  - D) 1, 4
  - E) 2, 4

21. CrX birləşməsində xromun protonları bütün prototların 60%-ni təşkil edirsə, X-in normal halda elektron formulu müəyyən edin. (^{24}Cr)

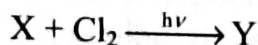
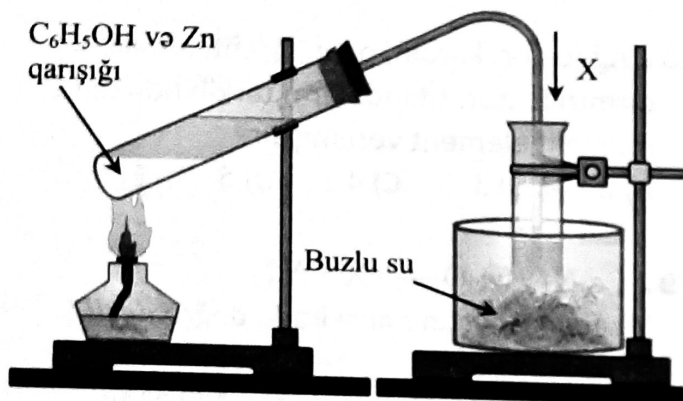
- A) ...3s²3p⁵
- B) ...3s²3p³
- C) ...3s²3p⁴
- D) ...2s²2p⁴
- E) ...2s²2p³

Y bəsit maddəsi üçün hansı ifadə doğrudur?

- A) katalizator iştirakında O_2 ilə SO_3 əmələ gətirir
 B) suda yaxşı həll olur
 C) H_2 ilə reaksiyasından S və H_2O alınır
 D) NaOH ilə reaksiyasından iki normal duz alınır
 E) mislə reaksiyaya daxil olmur

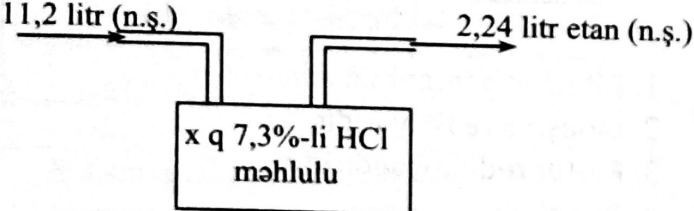
23.

23,4q X-in xlorla reaksiyasından neçə qram Y almaq olar? $A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{H})=1$, $A_r(\text{Cl})=35,5$

24.

Metilamin və etan
11,2 litr (n.ş.)

Turşu məhlulu tam neytrallaşırsa, x-i hesablayın. $M_r(\text{HCl})=36,5$

25. 0,4 mol hidrogen-peroksidin MnO_2 iştirakında parçalanmasından alınan miqdarda qazı almaq üçün neçə qram AgNO_3 -ü termiki parçalamaq lazımdır?
 $M_r(\text{AgNO}_3)=170$

26. Heksen-2-nin izomerlərini müəyyən edin.

1. Etiltsiklobutan
2. 1,3-dimetilsiklobutan
3. 2,3-dimetilpenten-2
4. 2,3-dimetilbuten-1
5. 3-metilpentan

27. Süd turşusu molekulunda karbon atomlarının oksidləşmə dərəcələrinin uyğunluğunu müəyyən edin.

1. 2-ci
2. 3-cü
3. 1-ci
- a. -3
- b. +2
- c. +3
- d. -2
- e. 0

Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan 28-30 sayılı test tapşırıqlarını yerinə yetirin.

28. İzopropilxloridin Na ilə reaksiyasının tənliyini (1) və alınan alkan molekulunda üçlü karbon atomlarının sayını (2) yazın.

1. _____
2. _____

29. Cədvəli tamamlayın.

Alkinin quruluş formulu	1 mol HBr ilə reaksiyasından alınan birləşmənin beynəlxalq nomenklaturaya əsasən adı
	2-brompropen
$\text{CH}\equiv\text{C}-\underset{\text{CH}_3}{\text{CH}}-\text{CH}_3$	

30. Asetilenin istilik törətmə qabiliyyəti 50000 kC/kq-dır. Asetilenin yanma reaksiyasının tənliyini yazın (1), əmsallaşdırın (2). Asetilenin yanma istiliyini (kC/mol) hesablayın (3).
 $A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{H})=1$

1. _____
2. _____
3. _____

SINAQ
İMTAHANI
№

19

ÜMUMİ SINAQ

SINAGIN
DÜZGÜN
CAVABLARI

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

31.

32.

33.

34.

35.

36.

37.

38.

39.

40.

41.

42.

43.

44.

45.

46.

47.

48.

49.

50.

51.

52.

53.

54.

55.

56.

57.

58.

59.

60.

61.

62.

63.

64.

65.

66.

67.

68.

69.

70.

71.

72.

73.

74.

75.

76.

77.

78.

79.

80.

81.

82.

83.

84.

85.

86.

87.

88.

89.

90.

91.

92.

93.

94.

95.

96.

97.

98.

99.

100.

101.

102.

103.

104.

105.

106.

107.

108.

109.

110.

111.

112.

113.

114.

115.

116.

117.

118.

119.

120.

121.

122.

123.

124.

125.

126.

127.

128.

129.

130.

131.

132.

133.

134.

135.

136.

137.

138.

139.

140.

141.

142.

143.

144.

145.

146.

147.

148.

149.

150.

151.

152.

153.

154.

155.

156.

157.

158.

159.

160.

161.

162.

163.

164.

165.

166.

167.

168.

169.

170.

171.

172.

173.

174.

175.

176.

177.

178.

179.

180.

181.

182.

183.

184.

185.

186.

187.

188.

189.

190.

191.

192.

193.

194.

195.

196.

197.

198.

199.

200.

201.

202.

203.

204.

205.

206.

207.

208.

209.

210.

211.

212.

213.

214.

215.

216.

217.

218.

219.

220.

221.

222.

223.

224.

225.

226.

227.

228.

229.

230.

231.

232.

233.

234.

235.

236.

237.

238.

239.

240.

241.

242.

243.

244.

245.

246.

247.

248.

249.

250.

251.

252.

253.

254.

255.

256.

257.

258.

259.

260.

261.

262.

263.

264.

265.

266.

267.

268.

269.

270.

271.

272.

273.

274.

275.

276.

277.

278.

279.

280.

281.

282.

283.

284.

285.

286.

287.

288.

289.

290.

291.

292.

293.

294.

295.

296.

297.

298.

299.

300.

301.

302.

303.

304.

305.

306.

307.

308.

309.

310.

311.

312.

313.

314.

315.

6. Hansı maddədən maye sabunun və kimyəvi şüşənin alınmasında istifadə olunur?

- A) $\text{Ca}(\text{OH})_2$
B) Na_3PO_4
C) K_2CO_3
D) Na_2CO_3
E) CaCO_3

7.

Maddə	Polikondensləşmə məhsulunda peptid rabitələrinin sayı	Alınan suyun kütləsi, q
Qlisin	4	x

x-i hesablayın. $M_r(\text{H}_2\text{O})=18$

- A) 36
B) 54
C) 72
D) 18
E) 90

8.

Maddə	Elementar halqasında atomların sayı	
	C	H
Butadien-stirol kauçuku	x	y

x və y-i müəyyən edin.

x	y
A) 8	8
B) 14	16
C) 12	16
D) 10	14
E) 12	14

9. Əvəzetmə reaksiyasını müəyyən edin.

- A) $\text{C}_6\text{H}_6 + \text{C}_2\text{H}_4 \xrightarrow{t, \text{kat}}$
B) $\text{C}_6\text{H}_6 + \text{Cl}_2 \xrightarrow{\text{ışiq}}$
C) $\text{C}_2\text{H}_4 + \text{Cl}_2 \xrightarrow{t}$
D) $\text{C}_6\text{H}_6 + \text{H}_2 \xrightarrow{t}$
E) $\text{C}_6\text{H}_6 + \text{Cl}_2 \xrightarrow{\text{FeCl}_3, t}$

10.

Alkan	Molekulunda $m(\text{C}):m(\text{H})$ nisbəti
X	5

Molekulunda bir ədəd üçlü karbon atomu varsa, X maddəsi üçün hansı ifadə doğru deyil?
 $A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{H})=1$

- A) molekulunda karbon atomlarının 80%-i birlidir
B) molekulunda 20 hibrid orbital var
C) molekulunda 3 ədəd birli karbon atomu var
D) 2-xlorpropan və etilxloridin Na ilə reaksiyasından almaq olar
E) səmərəli üsulla adı dimetiletmetandır

11. Karbon və silisiumla reaksiyaya daxil olan maddəni müəyyən edin.

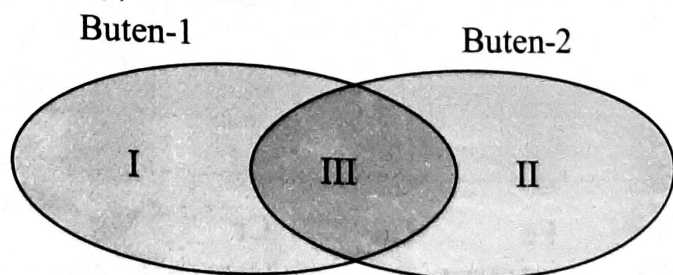
- A) Cl_2 B) O_2 C) KOH
D) H_2 E) $\text{HNO}_3(\text{qatı})$

12. $6\text{MnO}_4^- + 10\text{Cr}^{3+} + 11\text{H}_2\text{O} \longrightarrow 6\text{Mn}^{2+} + 5\text{Cr}_2\text{O}_7^{2-} + 22\text{H}^+$

Reduksiya məhsulunu müəyyən edin.

- A) Cr^{3+} B) MnO_4^- C) Mn^{2+}
D) $\text{Cr}_2\text{O}_7^{2-}$ E) H^+

13. Eyler-Venn diaqramına uyğun bəndləri müəyyən edin.

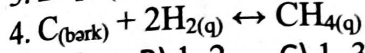
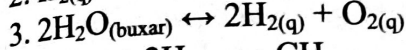
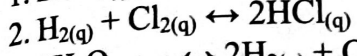
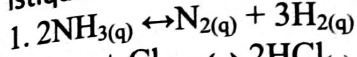

1. 1 molu 1 mol H_2 birləşdirir
2. Sis-trans izomerləri var
3. Adi şəraitdə bromlu suyu rəngsizləşdirir
4. Molekulunda 5 siqma rabitə sp^3 -s orbitallarının örtülməsindən yaranır

I	II	III
A) 4	2	1, 3
B) 2	4	1, 3
C) 1	2	3, 4
D) 4	1	2, 3
E) 3	4	1, 2

14. Hansı reaksiyalarda hidrogenin qatılığının azaldılması tarazlığı məhsulun alınması istiqamətinə yönəldər?

A) 2, 3 B) 1, 2 C) 1, 3 D) 2, 4 E) 1, 4

15. Karbon və silisiumdan ibarət 96 qram qarışıqla reaksiyaya 8 mol kükürd sərf olunmuşsa, ilkin qarışıqda silisiumun kütləsini (qramla) hesablayın. $A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{Si})=28$

A) 28 B) 56 C) 12 D) 84 E) 24

16. Hidroksonium və ammonium ionları üçün eyni olan nədir? (1H , 8O , 7N)

1. İonun yükü

2. Elektronların sayı

3. Azot və oksigenin valentliyi

4. Rabitələrin əmələ gəlməsində iştirak edən hibrid orbitalların sayı

A) 2, 3 B) 1, 2 C) 1, 3 D) 3, 4 E) 1, 4

17. $\dots 3s^2 3p^3 \rightarrow$ Ümumi olan $\leftarrow \dots 4s^2$

A) III dövr elementidir

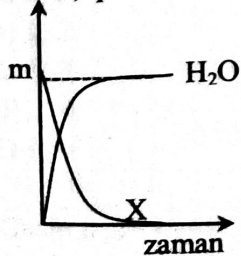
B) qeyri-metaldır

C) s elektronları bütün elektronların 50%-ni təşkil edir

D) p elektronları bütün elektronların 60%-ni təşkil edir

E) xarici energetik təbəqəsində 2 elektron var

18. Kütlə, q

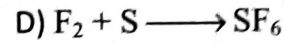
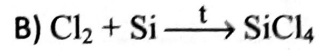
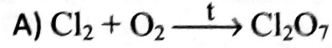

Doymuş aldehidlərə aid olan X maddəsinin molekulunda karbon atomlarının sp^3 hibrid orbitallarının sayını hesablayın.

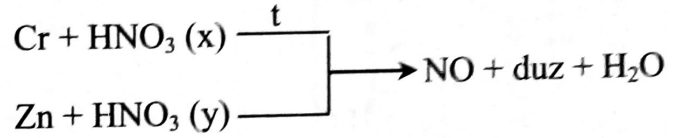
$A_r(\text{H})=1$, $A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{O})=16$

A) 4 B) 8 C) 12 D) 16 E) 15

19. Hansı reaksiya tənliyi doğru deyil?

20.

x və y-i müəyyən edin.

x	y
A) duru	qatı
B) duru	duru
C) qatı	qatı
D) qatı	duru
E) duru	çox duru

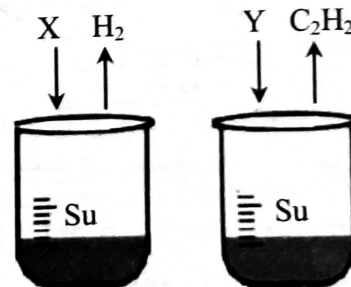
21.

Maddə	Kütləsi, q	Na ilə reaksiyasından alınan H_2 -nin maddə miqdarı, mol
Doymuş ikeatomlu spirt	18	0,4

Spirt molekulunda karbon atomlarının sayını hesablayın. $A_r(\text{H})=1$, $A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{O})=16$

A) 2 B) 3 C) 5 D) 6 E) 4

22.

X və Y maddələrini müəyyən edin.

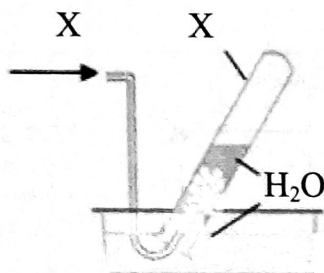
X	Y
A) NaH	CaC_2
B) NaH	Al_4C_3
C) CaC_2	NaH
D) Na	Al_4C_3
E) Na_2O	CaC_2

23.

Maddə	Kütləsi, q		m(O):m(H) nisbəti
	C	O	
$C_nH_6O_m$	a	a	8

$n+m$ cəmini hesablayın. $A_r(H)=1$, $A_r(O)=16$, $A_r(C)=12$

24.

X hansı qazlar ola bilər?

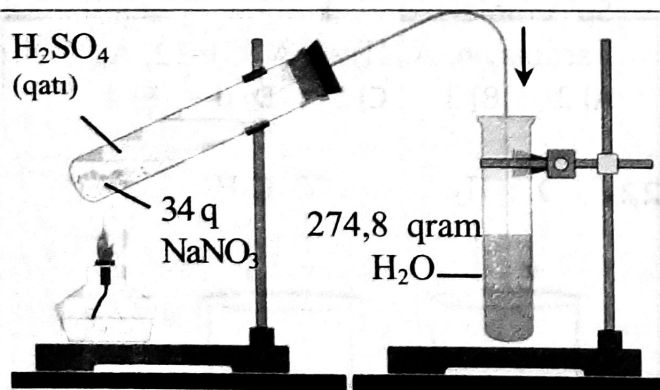
1. H_2 2. NO_2 3. F_2 4. O_2 5. NO

25.

Tam neytrallaşma reaksiyasına daxil olan maddələr	Məhlulun	
	həcmi, ml	molyar qatılığı, mol/l
$NaOH$	a	x
H_2SO_4	a	2

x-i hesablayın.

26.

Reaksiyadan turş duz alınırsa, məhlulda nitrat turşusunun kütlə payını (%-lə) hesablayın. $A_r(H)=1$, $A_r(N)=14$, $A_r(O)=16$, $A_r(Na)=23$

27. Uyğunluğu müəyyən edin.

Maddə

- Qlükoza
- Dezoksiriboza
- Maltoza

Molekulunda oksigen atomlarının sayı

- a. 11 b. 4 c. 6 d. 3 e. 12

Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan
28-30 sayılı test tapşırıqlarını yerinə yetirin.

28. Bir karbon atomuna iki metil, bir vinil və bir izopropil radikalları birləşmiş maddənin quruluş formulunu (1) və bu maddənin molekulunda polyar kovalent rabitələrin sayını (2) yazın.

1. _____

2. _____

29. Cədvəli tamamlayın.

Duzun formulu	Beynəlxalq nomenklaturaya əsasən adı
	alüminium-hidroksosulfat
$Al(OH)Cl_2$	

30. $BaCl_2$ ilə K_2SO_4 arasında məhlulda gedən reaksiyanın tənliyini yazın (1), əmsallaşdırın (2). 0,1 mol barium- xloridin 0,2 mol kalium-sulfatla reaksiyanın sonunda məhlulda qalan ionların formullarını yazın (3). ($\alpha=100\%$)

1. _____

2. _____

3. _____

SINAQ
İMTAHANI
№

20

ÜMUMİ SINAQ

1. X_2 və Y_2 qaz halında (n.ş.) olan halogenlərdir. Y_2 kükürdlə reaksiyada SY_6 əmələ gətirirsə, X_2 -ni Y_2 -dən fərqləndirən nədir?

1. Dəyişkən valentli olması
2. Ən kiçik oksidləşmə dərəcəsinin -1 olması
3. H_2 ilə reaksiyada oksidləşdirici olması
4. Su ilə reaksiyada həm oksidləşdirici, həm reduksiyaedici olması

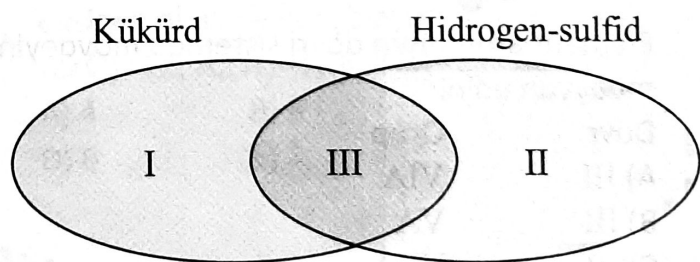
- A) 2, 3
B) 1, 2
C) 1, 3
D) 2, 4
E) 1, 4

2. Qlisin üçün hansı ifadə doğru *deyil*?

$A_r(C)=12$, $A_r(O)=16$

- A) molekulunda 5 hidrogen atomu var
B) polikondensləşir
C) molekulunda asimmetrik karbon atomu var
D) molekulunda bir qeyri-polyar kovalent rabitə var
E) $m(C):m(O)=3:4$

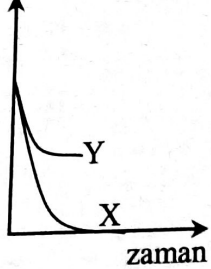
3. Eyer-Venn diaqramına uyğun bəndləri müəyyən edin.

1. Oksigenlə reaksiyaya daxil olur
2. Yalnız reduksiyaedici xassə göstərir
3. Su ilə reaksiyaya daxil olmur
4. Adi şəraitdə bərk haldadır

I	II	III
A) 1	2	3, 4
B) 2	4	1, 3
C) 4	3	1, 2
D) 4	2	1, 3
E) 1	3	2, 4

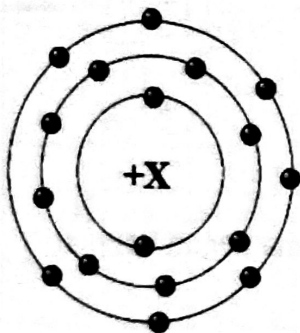
4. Kütlə, q

Karbonla kükürdün reaksiyasının qrafikinə əsasən Y hansı maddələrlə reaksiyaya daxil olar? $A_r(C)=12$, $A_r(S)=32$

1. H_2O
  2. $NaOH$
  3. Cl_2
  4. CO_2
- A) 1, 4
B) 1, 2
C) 2, 4
D) 1, 3
E) 2, 3

5.

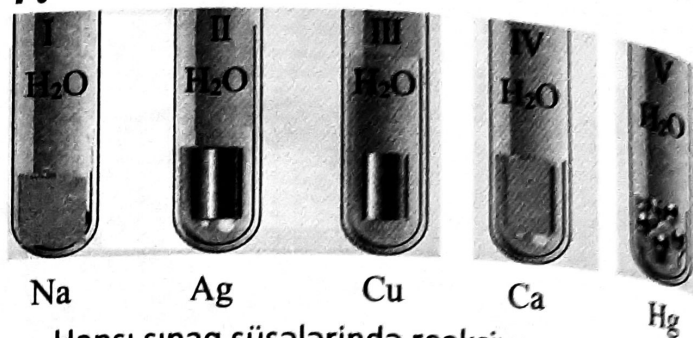
Element atomunun dövri sistemdə mövqeyini müəyyən edin.

Dövr	Grup
A) III	VIA
B) III	VA
C) III	VIIA
D) IV	VIIA
E) IV	VIA

6. Həm oksidləşir, həm reduksiya olunur:

1. Fe^{2+}
  2. Cr^{3+}
  3. F^-
  4. Mg^{2+}
- A) 1, 2
B) 1, 3
C) 2, 3
D) 1, 4
E) 2, 4

7.

Hansı sınaq şüşələrində reaksiya *getməz*?

- A) II, III, V
B) yalnız I, IV
C) III, IV
D) I, III, IV
E) yalnız II, V

8.

Oksalat turşusu

Ümumi olan

Sirkə turşusu

1. Molekulunda 8 atom var
  2. Turş duz əmələ gətirir
  3. Molekulunda 2 karbon atomu var
  4. Adi şəraitdə mayedir
- A) 2, 3   B) 1, 3   C) 1, 2
D) 2, 4   E) 1, 4

9. XY_3 birləşməsində $m(X):m(Y)=13:12$ olarsa, X_2Y_3 birləşməsində $m(X):m(Y)$ nisbətini hesablayın.

- A) $\frac{13}{4}$ B) $\frac{13}{6}$ C) $\frac{7}{2}$ D) $\frac{7}{6}$ E) $\frac{13}{8}$

10. $NH_4NO_2 \xrightarrow{t} X + H_2O$

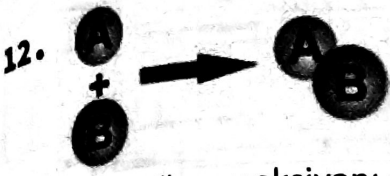
X maddəsi üçün hansı ifadə doğrudur?

- A) duzəmələgətirməyən oksiddir
B) HNO_3 ilə reaksiyaya daxil olur
C) turşu oksididir
D) molekulu üçatomludur
E) O_2 ilə reaksiyası endotermikdir

11. Nisbi molekul kütlələri eyni olan doymuş birəsaslı karbon turşusu ilə doymuş biratomlu spirtin reaksiyasından 20,4 qram efir və 3,6 qram su alınmışsa, efiri əmələ gətirən spirt molekulunda hidrogen atomlarının sayını hesablayın. $A_r(C)=12$, $A_r(O)=16$, $A_r(H)=1$

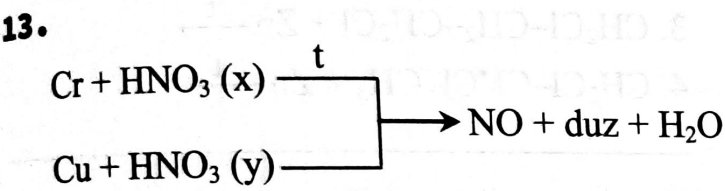
A) 4   B) 6   C) 8
D) 10   E) 3

Sxemə uyğun reaksiyanı müəyyən edin.

- A) $C_6H_6 + Cl_2 \xrightarrow{AlCl_3, t}$
 B) $C_6H_6 + Cl_2 \xrightarrow{\text{ışıq}}$
 C) $C_6H_6 + Cl_2 \xrightarrow{FeCl_3, t}$
 D) $C_6H_6 + HNO_3 \xrightarrow{H_2SO_4 (qatı)}$
 E) $CH_4 + Cl_2 \xrightarrow{\text{ışıq}}$

x və y-i müəyyən edin.

x	y
A) duru	qatı
B) duru	duru
C) qatı	qatı
D) qatı	duru
E) duru	çox duru

14.

Maddə	Metilen qruplarının sayı	Zn ilə reaksiyasından alınan maddə
$C_6H_{12}Cl_2$	maksimum	X

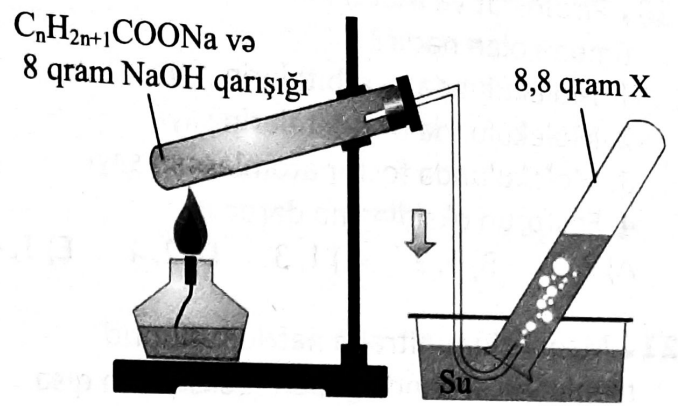
X maddəsi üçün hansı ifadə doğrudur?

- A) molekulunda bir üçlü karbon atomu var
 B) heksanın izomeridir
 C) molekulunda bütün karbon atomları ikilidir
 D) adı – metilsiklopentandır
 E) molekulunda 17 σ - rabitə var

15. X, Y və Z II, III və IV dövrün qələvi metallarıdır. X-in radiusu Y-dən böyük, Z-dən kiçikdir. Metalların bərkliyinin artma sırasını müəyyən edin.

- A) X, Y, Z
 B) Y, X, Z
 C) Z, Y, X
 D) Z, X, Y
 E) X, Z, Y

16.

X maddəsinin molekulunda sp^3 hibrid orbitalların sayını hesablayın.

$A_r(C)=12, A_r(H)=1, A_r(Na)=23, A_r(O)=16$

- A) 4   B) 8   C) 20
 D) 16   E) 12

17.

Maddə	Molekulunda atomların sayı	
	Hidrogen	Karbon
Doymuş sadə efir	12	x

x-i müəyyən edin.

- A) 4   B) 6   C) 8
 D) 5   E) 3

18. $Na_2CO_3 \cdot 10H_2O$ -nu müəyyən qədər qızdırdıqda alınan $Na_2CO_3 \cdot nH_2O$ -da 60% oksigen olur. n-i hesablayın.

$A_r(C)=12, A_r(H)=1, A_r(Na)=23, A_r(O)=16$

- A) 4   B) 8   C) 5
 D) 6   E) 3

19.

Polimer	Polimerləşmə dərəcəsi	Makromolekulunda karbon atomlarının sayı
Kapron lifi	500	x

x-i hesablayın.

- A) 3000
 B) 4000
 C) 6000
 D) 3500
 E) 4500

20. Pirofosfat və metafosfat turşuları üçün ümumi olan nədir?

1. Molekulunda π -rabitələrin sayı
  2. Molekulunda σ -rabitələrin sayı
  3. Molekulunda fosfor atomlarının sayı
  4. Fosforun oksidləşmə dərəcəsi
- A) 2, 3   B) 1, 2   C) 1, 3   D) 2, 4   E) 1, 4

21. Maqnezium-nitratla natrium-flüorid məhlulları arasında gedən reaksiyanın qısa ion tənliyində əmsalların cəmini müəyyən edin.

- A) 2   B) 3   C) 4   D) 5   E) 6

22.

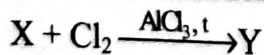
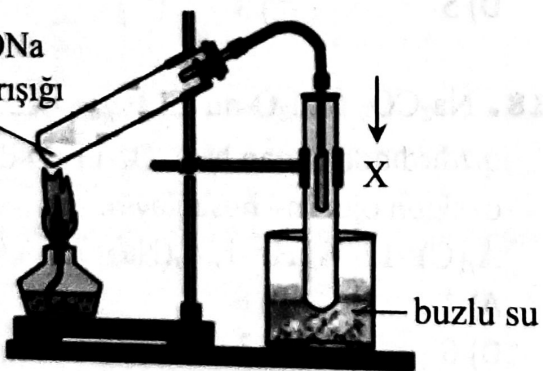
Reaksiyanın				
aparıldığı temperatur, °C		baş a çatma müddəti, san		temperatur əmsali, γ
t_1	t_2	τ_1	τ_2	x
40	80	256	16	

x-i hesablayın.

- A) 2   B) 3   C) 4   D) 2,5   E) 3,5

23.

C_6H_5COONa
 $NaOH$ qarışığı

15,6 qram X-in xlorla reaksiyasından neçə qram Y alınar? $A_r(C)=12$, $A_r(H)=1$, $A_r(Cl)=35,5$

24.

Tam neytrallaşma reaksiyasına daxil olan maddələrin məhlulu	Məhlulun	
	həcmi, ml	molyar qatılığı, mol/l
$NaOH$	400	a
H_2SO_4	x	a

x-i hesablayın.

25.

Qaz qarışığı	Maddə miqdarı, mol	Kütləsi, q
Metan	a	12
Propan	a	

Qarışıqda karbonun kütləsini (q-la) hesablayın.
 $A_r(C)=12$, $A_r(H)=1$

26. Hansı reaksiyalardan alken alınır?

1. $CH_3-CHCl-CH_3 + KOH \xrightarrow{t, spirt}$
2. $CH_2Cl-CHCl-CH_3 + 2KOH \xrightarrow{t, spirt}$
3. $CH_2Cl-CH_2-CH_2Cl + Zn \xrightarrow{t}$
4. $CH_2Cl-CHCl-CH_3 + Zn \xrightarrow{t}$

27. Maddə molekullarında hidrogen atomlarının sayının uyğunluğunu müəyyən edin.

1. Qlükoza
  2. Ribozə
  3. Saxaroza
- a. 8   b. 12   c. 14   d. 10   e. 22

Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan 28-30 saylı test tapşırıqlarını yerinə yetirin.

28. İzobutil radikalı ilə aldehid qrupunun birləşməsindən alınan maddənin quruluş formulu (1) və molekulunda siqma rabitələrin sayını yazın (2).

1. _____
2. _____

29. Cədvəli tamamlayın.

Duzun formulu	Beynəlxalq nomenklaturaya əsasən adı
	kalium-xrom (III) sulfat
$Al(OH)_2Cl$	

30. Karbonun qatı HNO_3 ilə reaksiyasının tənliyini yazın (1), əmsallaşdırın (2). 0,5 mol karbonla reaksiyaya sərf olunan nitrat turşusunun kütləsini (qramla) hesablayın (3).
 $M_r(HNO_3)=63$

1. _____
2. _____
3. _____